tur honores, CHRISTUS & ANTICHRISTUS, qui mutuam sui & quasi reciprocam pariunt notitiam, ita ut alterum si benè noris, alterum etiam ignorare nequeas. Quemadmodum autem vera utriusq; cognitio non nisi ex Scripturis divinitus inspiratis percipitur: ita qui hoc in genere extra liram agri divini vagantur, & rationis suæ somnia tantùm sequuntur, eos haud dubiè delirare, & pro veritate divinâ fabulas humanas sectari necesse est; cujus rei luculentum exemplum habemus in Judæis & Papicolis, quorum illi de CHRISTO, hi de ANTICHRISTO tales tantasq; nugas vendunt, quas sine commotione splenis nemo legere; sine stupore mentis nemo considerare potest. Illud autem singulari DEI fato accidit, quod utriusq; partis figmenta egregios constituunt parallelos, ita ut

Deinde CHRISTUM *in fine mundi venturum, juniores Iudæorum contendunt, abusi ijs Prophetarum vaticinijs, in quibus instauratio Ecclesiæ ad finem dierum refertur, qualia sunt Esa. 2, 1. Mich. 4, 1. de omnte Domini in vertice montium elevato super omnes colles &c. qua de re legatur* Petrus Galatinus lib. 5. de arcan. cathol. veritat cap. 3. *Sic & novelli & nigelli nostri Monachi, horumq; hyperassistæ, Apostatæ, ὠὶξ καὶ λὰξ contendunt, paucis admodum annis ante finem mundi venturum Antichristum, abusi ijs scripturæ locis, in quibus brevissimum tempus Antichristi imperio adsignatur, qualia extant Dan. 11, 2. Apocal. 12, 12. & cap. 20. &c. idq; ex omnibus Scriptorum Papisticorum de Antichristo libris notum est, & nominatim apud nostrum Apostatam reperitur in Syntag: cap. 1. pag. 57.*

Inter

certissimumq; est, ante tempora Antichristi, quidquid unquam Romani Imperij ac ditionis fuerit, à decem Regibus occupatum & divisum iri, qui hostilibus animis etiam memoriam Romani nominis perimere & exstirpare conentur: idq; sic volente & dirigente Deo, qui eosdem postea Antichristi imperio subijci patietur. *Hæc Apostata noster, quæ cum Iudæorum figmento magnam habere convenientiã, quilibet intelligit. Porrò Papicolæ Antichristum suum ex fornicatione nasciturum credunt, & qui-dem Babylone, è gente Hebræâ, & ex tribu Dan, ubi cum adoleverit, collecto manipulo improbissimorum hominum Ægyptum invadet, eaq; occupatâ, Æthiopiam, Lybiam & Iudæam capiet, & ut paucis multa comprehendam, Hierosoly-*

Vide Bellar. lib. 3. de Pont. R cap. 12. & Syntag. cap. 2. & 3.

rem habituri sint illicitam. Deum verò in medio marmoris effor maturum infantem, qui rupto marmore vivus in lucem proditurus sit: nomen ejus erit Armillus haraſcha, *improbus ille Armillus, quem Christiani dicturi sint Antichristum. Fingunt eum fore bicipitem, viridi pede, rubicundis oculis, proceritate duodecim cubitorum, qui se Messiam, deumq; Romanorum venditabit, à quibus etiam recipietur, eorumq; præsidio totum Romanorum territorium, universam Iudæam & Ægyptum sibi subjiciet, Israëlitas in exilium pulsos profugos in desertum faciet, donec præterierint dies 45, juxta vaticinium, scilicet, Danielis 12, 11. A tempore cum ablatum fuerit juge sacrificium, & posita fuerit abominatio desolationis, dies 1290; beatus qui exspectat & pervenit usque ad dies 1335. Ita*

Iudæi

Buxdorf l. d. p. 641.

viscere ac resurgere se simulabit. Non minora miracula suo Messiæ Ben-David attribuunt Iudæi: Inter alia hoc etiam, quod Messiam, quem fingunt, Ben-Ioseph ab Armillo baraschba interfectum à mortuis sit resuscitaturus. &c.

Lubens prætereo multa, quæ de Christo suo memoriæ consecrarunt ipsi Iudæi, quæq; cum Papicolarum Antichristo perquam optime conveniunt: puta, quod Iudæorum Christus Iudæis ex omni angulo mundi congregatis cœnam sit apparaturus, in qua, (credat hoc qui volet) prægrandis ille bos (quem Behemos vocant)

Buxdorf l. d. p. 647. seqq.

mactabitur, de quo scriptum sit in Psalmo 50, 10. meæ sunt omnes feræ silvarum, jumenta in montibus & boves: item prægrandis ille piscis Leviathan, seu Lipiasan, ut ipsi vocant, de quo apud Esaiam legatur: in die illa visitabit Dominus in

Esa. 27, 1.

gladio

uo duro & grandi & forti & viathan, & occidet cetum qui est: deniq; mactabitur admiran nitudinis avis, cujus ovum nido duritie sua trecentas cedros con & sexaginta pagos humoribus t eluvione quadam absorpserit. irum ferculis cœnam illam Chri structam fore credunt Iudæi: lemum addunt generosissimum non bornum aut bibornum; sed nitibus paradisi collectum à con do ab Adamo ejusq; posteris in diem fuerit adservatum, juxta .27,2. scilicet: in die illa vinea abitur: ego Domi..us qui servo nte propinabo ei. &c. His & Iudæorum næniis de suo Christo respondent ea, quæ Apostata suo Antichristo fabulari pergit:

qualia

Solem. Abhk
150 a

DIATRIBE THEOLOGICA

DE

ANTICHRISTO:

IN QVA PAPICOLARVM

fabulæ de Vtopico Antichristo ex immotis scripturarum diuinarum oraculis, & subsecuto infallibili temporum euentu sufficienter refutantur:

In gratiam cujusdam Gasperis Scioppij

Apostatæ, & Amasij Romanæ Thaidis tenerrimi.

ACCESSERVNT ORATIONES duæ; quibus ex notis partim Personæ, partim Regni Antichristiani luculenter ostenditur, Pontificem Romanum Antichristum illum Magnum esse; cujus partes agit Epistola & Syntagma Scioppianum.

Cum Indice gemino dictorum scripturæ, & Rerum memorabilium.

Autore

FRIDERICO BALDUINO

SS. Theol. D. & Prof. publico in Academia VVitebergensi

Witebergæ, Impensis Pauli Helvvichij

Typis Henkelianis, Anno M D C. VII.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

Reverendissimo, Magnificis, Amplissimis q; viris;

D. POLYCARPO LYSERO, THEOLOGO CELEBERrimo; Serenissimo ELECTORI Saxoniæ a Concionibus Consilijsque sacris:

D. MARTINO AICHMANNO IC. præstantissimo; Ejusdem Domini ELECTORIS Consiliario primario longeq; fidelissimo. Dominis, Patronis ac Fautoribus meis summâ cum observantia colendis

S. P. D.

DUO SUNT IN MUNDO velut ἀντίστοιχα quædam numina, Reverendissime, Magnifici, Amplissimiq; viri, Domini ac Patroni reverenter & officiosè colendi; quorum uni de jure, alteri de facto divini præstan-

tur honores, CHRISTUS & ANTICHRISTUS, qui mutuam sui & quasi reciprocam pariunt notitiam, ita ut alterum si benè noris, alterum etiam ignorare nequeas. Quemadmodum autem vera utriusq; cognitio non nisi ex Scripturis divinitus inspiratis percipitur: ita qui hoc in genere extra liram agri divini vagantur, & rationis suæ somnia tantùm sequuntur, eos hauddubiè delirare, & pro veritate divinâ fabulas humanas sectari necesse est; cujus rei luculentum exemplum habemus in Iudæis & Papicolis, quorum illi de CHRISTO, hi de ANTICHRISTO tales tantasq; nugas vendunt, quas sine commotione splenis nemo legere; sine stupore mentis nemo considerare potest. Illud autem singulari DEI fato accidit, quod utriusq; partis figmenta egregios constituunt parallelos, ita ut

ita ut Iudæorum Christus & Papicolarum Antichristus in eodem prorsus videantur esse prædicamento; eodem patre, eademq; matre nati; id quod ostendere, exigui, non tamen inutilis, nec injucundi laboris erit. Primùm enim non contemnenda convenientia in eo est, quod Iudæi Christum, Papicolæ Antichristum suum etiamnum exspectant, cui tamen sanguinis adfinitate sunt conjunctissimi, adeoq; eum in sinu, quod dicitur, illi quidem habuerunt; hi etiamnum fovent. Nam IESUM Nazarenum sanguine Iudæum illum à Prophetis promissum Messiam sive Christum esse, nonnulli Iudæorum Rabini fassi sunt: Pontificem Romanum illum à Prophetis & Apostolis descriptum Antichristum non pauci Pontificiorum Rabini, seu doctores in Papatu, jam olim agnoverunt, publicisq; scriptis fassi sunt.

de Judæis vide P. Galatinum lib. 3. c. 6 & seqq. de Pontific. vide Catalog. test. ver. part. 1. lib. 6. pag. 512. seqq.

Deinde CHRISTUM *in fine mundi venturum, juniores Iudæorum contendunt, abusi ijs Prophetarum vaticinijs, in quibus instauratio Ecclesiæ ad finem dierum refertur, qualia sunt Esa. 2, 1. Mich. 4, 1. de omnte Domini in vertice montium elevato super omnes colles &c. qua de re legatur* Petrus Galatinus lib. 5. de arcan. cathol. veritat cap. 3. *Sic & novelli & nigelli nostri Monachi, horumq; hyperassistæ, Apostatæ, ϖὶξ κσὶ λὰξ contendunt, paucis admodum annis ante finem mundi venturum Antichristum, abusi ijs scripturæ locis, in quibus brevissimum tempus Antichristi imperio adsignatur, qualia extant Dan. 11, 2. Apocal. 12, 12. & cap. 20. &c. idq; ex omnibus Scriptorum Papisticorum de Antichristo libris notum est, & nominatim apud nostrum Apostatam reperitur in Syntag: cap. 1. pag. 57.*

Inter

Inter alia signa adventum Christi antecedentia Iudæi & hoc ponunt, quod antequam ipsorum Christus veniat, Deus exuscitaturus sit tres reges, qui abolito omni Regum Israëliticorum imperio, rerum sint potituri, & inauditâ planè tyrannide exactionibus & cædibus subditos suos persecuturi: inprimis autem ex regno Edomitico (ita vocant Romanum imperium) exsurrecturum esse aliquem, qui mensibus novem dominus totius universi futurus sit, quem tandem unà cum cæteris tribus tyrannis Messias Ben-Ioseph aggredietur bello, sibiq; subjugabit. Simile figmentum est Papicolarum, quod verbis Apostatæ Scioppij (in cujus gratiam istbæc præfari placuit) recitabo: Ei enim ex traditione præceptoris sui Bellarmini, Maluendæ, & aliorum hujus farinæ, exploratum

Johan. Buxdorf in synag. Judaica cap. 36. pag. 626.

Syntag. cap. 1. pag. 45.

certissimumq; est, ante tempora Antichristi, quidquid unquam Romani Imperij ac ditionis fuerit, à decem Regibus occupatum & divisum iri, qui hostilibus animis etiam memoriam Romani nominis perimere & exstirpare conentur: idq; sic volente & dirigente Deo, qui eosdem postea Antichristi imperio subijci patietur. *Hæc Apostata noster, quæ cum Iudæorum figmento magnam habere convenientiã, quilibet intelligit. Porrò Papicolæ Antichristum suum ex fornicatione nasciturum credunt, & qui-*

Vide Bellar. lib. 3. de Pont. R cap. 12. & Syntag. cap. 2. & 3.

dem Babylone, è gente Hebræâ, & ex tribu Dan, ubi cum adoleverit, collecto manipulo improbissimorum hominum Ægyptum invadet, eaq; occupatâ, Æthiopiam, Lybiam & Iudæam capiet, & ut paucis multa comprehendam, Hierosoly-

rosolymam instaurabit, Ecclesiam in de-
sertum profugabit, Iudæos inprimis sedu-
cet, quibus persuadebit, se esse illum per
Prophetas promissum Christum seu Mes-
siam &c. Eadem de Christo suo credunt
Iudæi, quem in Babyloniâ nasciturum,
imó jam natum, & in Paradiso pilo mu-
lieris nescio cujus alligatum, sed ob pecca-
ta hominum, nondum revelatum esse scri-
bunt: qui cum venerit, collecto ingenti
exercitu totum orientem occupabit, Hie-
rosolymam inprimis obtinebit, Iudæosq;
ex omni angulo mundi congregatos eò e-
vocabit. Inprimis autem hæc Papicola
rum fabula de Antichristi ortu & pro-
gressu congruit adea, quæ Iudæorum Ra-
bini quoq; de Antichristo comminiti sunt.
Fingunt enim Romæ marmoream esse
statuam venustissimæ virginis, non hu-
manis manibus, sed divinâ virtute ita
fabricatam, cum qua scelerati homines

de his vide P. Galatinum lib. 4. cap. 12. & Joh Buxdorf synag. c. 36. p. 624. seqq.

Buxdorf l. d. p. 633.

rem habituri sint illicitam. Deum verò in medio marmoris efformaturum infantem, qui rupto marmore vivus in lucem proditurus sit: nomen ejus erit Armillus haraſcha, *improbus ille Armillus, quem Christiani dicturi sint Antichristum. Fingunt eum fore bicipitem, viridi pede, rubicundis oculis, proceritate duodecim cubitorum, qui se Messiam, deumq; Romanorum venditabit, à quibus etiam recipietur, eorumq; præsidio totum Romanorum territorium, universam Iudæam & Ægyptum sibi subjiciet, Israëlitas in exilium pulsos profugos in desertum faciet, donec præterierint dies 45, juxta Vaticinium, scilicet, Danielis 12, 11. A tempore cum ablatum fuerit juge sacrificium, & posita fuerit abominatio desolationis, dies 1290; beatus qui exspectat & pervenit usque ad dies 1335. Ita*

Iudæi

Iudæi de Antichristo fabulabantur, in quibus ipsissimam videas Antichristi delineationem. Sed redeo ad Iudæorum Christum. Nugantur illi, unà cum Christo apparaturum Eliam & Enochum: hos enim duos è sede beatorum in terras redituros esse, antiquissima Iudæorum opinio fuit, quemadmodum constat ex Siracide cap. 44. & 48. Idem figmentum Papicolas Iudaizantes hodieq; retinere mordicus, notissimum est; quia & ipsi Eliam Thesbiten & Enochum cum Antichristo suo redituros in mundum habent sibi persuasissimum, id quod omnibus suis de Antichristo disputationibus crepare solent.

Papicolarum Antichristus etiam miraculis erit clarus: inter alia palàm in luce & conspectu populorum mori se simulabit, mortuiq; specie aliquandiu jacebit; Sed tandem sua sponte revivi-

Bellar. lib. 3. P. R. cap. 5. syn. 8. cap. 5.

viscere

Buxdorf l. d. p. 641.

viscere ac resurgere se simulabit. Non minora miracula suo Messiæ Ben-David attribuunt Iudæi: Inter alia hoc etiam, quod Messiam, quem fingunt, Ben-Ioseph ab Armillo baraschа interfectum à mortuis sit resuscitaturus. &c.

Lubens prætereo multa, quæ de Christo suo memoriæ consecrarunt ipsi Iudæi, quæq; cum Papicolarum Antichristo perquam optime conveniunt: puta, quod Iudæorum Christus Iudæis ex omni angulo mundi congregatis cœnam sit apparaturus, in qua, (credat hoc qui volet) prægrandis ille bos (quem Behemos vocant)

Buxdorf l. d. p. 647. seqq.

mactabitur, de quo scriptum sit in Psalmo 50, 10. meæ sunt omnes feræ siluarum, jumenta in montibus & boves: item prægrandis ille piscis Leviathan, seu Lipiasan, ut ipsi vocant, de quo apud Esaiam legatur: in die illa visitabit Dominus in

Esa. 27, 1.

gladio

gladio suo duro & grandi & forti & super Leviathan, & occidet cetum qui in mari est: deniq; mactabitur admirandæ magnitudinis avis, cujus ovum nido ejectum, duritie sua trecentas cedros confregerit, & sexaginta pagos humoribus suis velut eluvione quadam absorpserit. His nimirum ferculis cœnam illam Christi sui instructam fore credunt Iudæi: quibus demum addunt generosissimum vinum, non hornum aut bihornum; sed quod è vitibus paradisi collectum à condito mundo ab Adamo ejusq; posteris in eum usq; dieni fuerit adservatum, juxta illud Esa.27,2. scilicet: in die illa vinea meri cantabitur: ego Dominus qui servo eam, repentè propinabo ei. &c. His & similibus Iudæorum næniis de suo Christo non malè respondent ea, quæ Apostata noster de suo Antichristo fabulari pergit:

qualia

qualia sunt quod Iudæos sub finem mundi credituros opinatur, Antichristum solem sistere, maria siccari, naturæq; leges ex arbitrio ponere posse: imò quod credit ipse, Antichristum unius trienny & sex mensium spacio, universum orbem terrarum peragraturum, per fraudes & dolos regnum Iudæorum adepturum, mox conscripto milite Ægyptum, Lybiam, Æthiopiam, & tandem totum mundum devicturum; à Iudæis omnibus ubiq; locorum degentibus pro Messia agnitum iri, Hierosolymam jampridem dirutam solo æquatam denuò ædificaturum; effecturum etiam, ut toto orbe cessent publicæ religionis ceremoniæ, & juge sacrificium Ecclesiæ. Hæc omnia ab Antichristo geri, quidem uno triennio geri posse, tam credibile est, quàm quæ de Christi sui cœnâ Iudæos hactenus fabulari audi-

ri audivimus. Et tamen haſce nugas, fabularumq; quisquilias omnes Apoſtata noſter S. Bibliorum autoritate ſe confirmaſſe impudenter jactitat, nimirum, ne hoc quoq; nomine à Iudæis, Papiſtarum patriarchis, degenerare videatur. Illi enim ſua quoq; de Chriſto figmenta ſcripturis Propheticis ſubinde incruſtabant, ſed tam ſcurriliter & ridiculè, ut qui legerit, à riſu ſibi vix quidem temperare poſſit: id quod ex allegatis Galatini & Buxdorfij ad oculum patet. Adeò verum eſt, quod ſcripſit alicubi Irenæus: Coguntur multa malè interpretari, qui nolunt unum rectè intelligere.

Hæc ergò eſt præclara illa harmonia, qua Papizantes Iudæi, & Iudaizantes Papiſtæ pulcerrimum ἐνωθικὸν *inter ſe conſtituunt: quo quidem in genere*

Papio

Papicolæ deteriores adhuc sunt Iudæis. Hi enim ex cæcitate errant, illi ex malitia: nam absq; dubio plerique eorum cauteriatâ conscientiâ sub his tarvati sui Antichristi netulis mysterium iniquitatis occultare, & filium perditionis, in cujus sinu hærent, tegere student, & veluti Diogenis faculâ in ipso meridie lucentis Evangelij quærere etiamnum pergunt: Quam quidem ad rem Apostata noster, homo, ut de seipso scribit, non omninò nullius consilij, operam suis gregalibus non contemnendam navasse videtur. Cujus quidem Thrasonicam jactantiam & caninam planè impudentiam ut curemus, tantùm abest, ut miremur potius diabolicam ejus audaciam (Romanâ simplicitate loquor) quod sine fronte quidem, sed non sine horribili profanatione nominis divini ex solis solis Biblijs confirmare audet,

audet, quod Pontificij Scriptores alij non nisi ex Traditionibus non scriptis peti debere docuerunt; quibus probant, quidquid aliàs vel sine vel contra Scripturam defendere solent. Sed utut sit, patiamur Apostatam nostrum sola Bibliorum autoritate sua, quod ait, confirmare: interim dum in eo laborat, occinimus ei illud, quod Augustinus olim Donatistis: Proferaliquid, quod interprete non egeat, nec unde convincaris quod de alia re dictum sit, & tu illud ad tuum sensum detorquere coneris. &c. Si enim aliud declamas vel recitas, nos post vocem pastoris nostri per ora Prophetarum, per os proprium, per ora Evangelistarum orbis apertissimè declaratam, voces vestras non admittimus, non credimus, non accipimus. *Tales enim ipse scripturas adfert Biblicas quæ ne quidem*

de unitate Eccles. cap. 16.

ibid. c. 11.

crinibus ad institutum trahi possunt: vel si quid ad rem facere videntur, in novâ Sciopiani cerebelli officinâ ita sunt dedolata; ut non tam scripturæ divinæ, quàm nugæ humanæ esse appareant omnibus absq; præjudicio judicantibus: id quod sub finem anni superioris privato studio brevi quadam ἀπαράσκευῃ demonstrare conabar; quam postea superiorum jussu atq; voluntate publicâ disputatione examinandam in Scholâ nostrâ proponebam: non quod vererer, ne nugis illis Scioppianis detrimenti quidquam caperet Respub. Christiana: sed partim, ut nonnullis, qui eo nomine mihi aures vellicabant, obtemperarem; partim etiam ut gratificarer ijs ex juventute nostrâ, quibus Critici istius nequitiarum magistri nomen ex quibusdam Priapeijs Carminibus & obscœnis epistolis nuper evulgatis innotuerat. Quidquid igitur hîc pro gloriâ DEI, debitaq;

divino

divinorum oraculorum adſertione ſuſce-
ptum eſt laboris atq; ſtudij, id omne editio-
ne iteratâ, & auctariolo quodam dota-
tâ, in amicum veſtrum ſinum expono, Re-
verendiſſime, Magnifici, Ampliſſimiq;
viri, Domini, Fautores ac Patroni cum
obſervantiâ bonorandi: quod ut bonâ
cum pace veniaq; veſtrâ mihi facere lice-
at, peramanter & officiosè rogo. Non
enim tam patronos hujus meæ opellæ,
quàm Cenſores; ac, ſi per R.V.M.& A.
licet, Sequeſtrum iſtius de Antichriſto
Controverſiæ apud vos quæro: quos
(quod præfiſcini dixerim) omnium & o-
ptimè & candidiſſimè de Religionis ne-
gotijs judicare poſſe & ſolere ſcio. Neq;
etiam præter rem me facturum putavi,
ſi, quemadmodum Apoſtata Scioppius,
qui mihi hæc otia fecit, Paullino Pon-
tificis Datario *Antichriſtiano ſuo Syn-*
tagmate diem unum atq; alterum perdi-

dit; ego vicissim VOBIS, Electoralium Consiliariorum selectissimis Duumviris, & rerum Scholasticarum Ecclesiasticarumq; Ephoris dignissimis, hoc Christiano Syntagmatis istius antidoto dieculam aut horas aliquas dieculæ fallerem: idq; jure quodam à me postulari videbatur. Nam cum VOBIS, loco Serenissimi Electoris nostri CHRISTIANI II. Domini nostri Clementissimi, ad reddendam otij negotijq; mei rationem obstrictus sim: commodum putavi, imò æquum atq; necessarium, ut hæc ceu δύο λεπτὰ, pro mea tenuitate in ærarium Ecclesiæ collata, apud vos deponerem. Vt igitur Reverendissimæ vestræ Magnificentiæ & Amplitudines hanc Magnifici sui nominis compellationem, ex humili & observantiæ pleno pectore profectam, sibi gratam esse patiantur, ea qua par est, animi subjectione oro. Ita Domi-

nus

nus IESUS VOBIS vestrisq; omnibus benefaciat, cui R. Mae. Asq; Vras serijs animi suspirijs commendo. Scripsi VVitebergæ. a.d 20. Februar Anno Christiano CIↃ IↃ CVII. quo die, anno Christi 1077, Rodolphus Sueviæ Dux, repudiato Henrico IV. principe fortissimo, Imperator eligitur Furchemiæ, jubente Gregorio VII. Papa, qui novo Imperatori novo & inusitato exemplo coronam auream misit cum hac inscriptione: Petra dedit Petro, Petrus diadema Rodolpho; insigne edens specimen tyrannidis & ἀντιξεσίας Antichristianæ, de qua Daniel loquitur c. 11. vers. 36. &c.

R. Mae Asq; Vrae

Observantissimus

Fridericus Balduinus D.

 D. Bern-

D. Bernhardi testimonium de Pontifice R. & ejus Ecclesia Antichristiana ser. 33 super Cant.

SErpit hodie putida tabes per omne corpus Ecclesiæ; & quò latius, eò desperatius, eoq; periculosius, quò interius. Nam si insurgeret apertus inimicus hæreticus, mitteretur foràs & arescceret: si violentus inimicus, absconderet se forsitan ab eo. Nunc verò quem ejciet, aut à quo abscondet se? Omnes amici & omnes inimici: omnes necessarij & adversarij: omnes domestici, & nulli pacifici, omnes proximi & omnes, qui sua quærunt. MINISTRI CHRISTI sunt, & SERVIUNT ANTICHRISTO: honorati incedunt de bonis domini, qui domino honorem non deferunt. Inde is quem quotidiè vides meretricius nitor, historicus habitus, regius apparatus: inde aurum in frenis, in sellis & calcaribus, & plus calcaria quam altaria fulgent. Inde splendidæ mensæ & cibis & typhis: inde commessationes & ebrietates inde cithara & lyra & tibia: inde redundantia torcularia & promtuaria plena eructantia ex hoc in illud. Inde dolia pigmentaria; inde referta marsupia, pro hujusmodi volunt esse & sunt Ecclesiarum præpositi, decani, archidiaconi, episcopi, archiepiscopi. Nec enim hæc meritò cedunt, sed negotio illi quod perambulat in tenebris. Olim prædictum est, &

nunc tempus adimpletionis advenit. Ecce in pace amaritudo mea amariſsima. Amara prius in nece martyrum : amarior poſt in conflictu hæreticorum ; amariſsima nunc in moribus domeſticorum. Non fugare non fugere eos poteſt, ita invaluerunt, & multiplicati ſunt ſuper numerum. Inteſtina & inſanabilis eſt plaga Eccleſiæ, & ideo in pace amaritudo ejus amariſsima. Sed in qua pace ? & pax eſt, & non eſt pax. Pax à paganis, & pax ab hæreticis : ſed non profectò à filijs. Vox plangetis in tempore iſto : filios enutrivi & exaltavi : ipſi autem ſpreverunt. Spreverunt & maculaverunt me à turpi vita, à turpi queſtu, à turpi commercio, à negocio deniq; perambulante in tenebris. Supereſt ut jam de medio fiat damonium meridianum ad ſeducendos ſi qui in Chriſto reſidui ſunt, adhuc permanentes in ſimplicitate ſuâ. Siquidem abſorbuit fluvios ſapientium & torrentes potentium, & habet fiduciam ut Jordanis influat in os ejus, id eſt, ſimplices & humiles in Eccleſia. IPSE ENIM EST ANTICHRISTUS, qui ſe non ſolum diem,; ſed & meridiem mentietur, & extolletur ſuper id quod dicitur aut quod colitur deus quem Dominus JESUS interficiet ſpiritu oris ſui, & deſtruet illuſtratione adventus ſui, utpote verus & æternus meridies ſponſus & advocatus Eccleſiæ, qui eſt ſuper omnia Deus benedictus in ſecula Amen.

CAPITA SEPTEM
HVIVS TRACTATIONIS.

Primum agit de Tempore Adventus Antichristi.

Secundum de Ortu & Progressu Antichristi.

Tertium de Imperio & potentia Antichristi.

Quartum de Sede imperij Antichristi.

Quintum de Doctrina & Religione Antichristi.

Sextum de Confirmatione & propagatione doctrinæ atq; imperij Antichristi.

Septimum de Exitu sive Interitu Antichristi.

LECTO-

LECTORI CHRISTIANO SALUTEM & amorem P.

ETSI NON SINE SINGVlari utilitate Reipub. Christianæ multiplices Romanæ ſynagogæ fraudes ac errores multorum libris paſſim ubiq; deteguntur; tamen compendium fidei & veritatis facere videntur, qui ex immotis fundamentis oſtendunt, Pontificem Roman. eſſe Antichriſtum illum Magnum, quem Apoſtolus Paulus filium perditionis nominat. Antichriſti enim doctrinam & vitam impiam & hæreticam eſſe nemo Chriſtianorum dubitat, ita ut ſi hoc in genere cauſsâ ceciderint Romanenſes, omnes ipſorum diſputationes aliæ hâc una quaſi liturâ deleantur. Ideo in nupero Ratisbonenſi Colloquio ad Antichriſti nomen tantum, non modò cohorruerunt, ſed & ſatis aptum abrumpendi colloquij prætextum ſeſe reperiſſe putaverunt, quod audiſſent, Papam à Collocutoribus Evangelicis Antichriſtum fuiſſe appellatum. Bellarminus etiam ferè nuſpiam in toto ſuo opere tanto ſudavit opere, licet irrito prorſus & fruſtraneo, quam ut hoc telum à R. Pontificis

cervice protelaret. *Hunc potissimum secutus novitius quidam nescio quis aulæ Romanæ adulator*, Gasper Scioppius, *benè se de Repub. R. Pontificis mereri posse speravit*, si dedecus ejus ingenio suo obumbraret, *ut verbo Tertulliani utar, hoc est, si omnibus eruditionis suæ nervis eò contenderet, ut totus mundus, scilicet, intelligeret, Papam Antichristum non esse. Eam in rem superiore anno proximo edidit* Syntagma & Epistolam de Antichristo, ad illustrissimum quendam Germaniæ Principem scriptam; *in quorum utroq; Pseudolum potius & Palæstrionem quendam egit, quàm candidum & apertum Papæ advocatum. In Epistola parum est, quod adrem Antichristianam faciat: suas Pontificis & sui laudes decantat*, se spectatá vitæ morumq; integritate & candore, ab omni suspicione privati commodi remotum, hominemque non prorsus nulli consilij esse, neq; eorum, quæ ad medicinam adfectæ Germaniæ faciendam usui esse possunt, imperitum, *prædicat: cæteris in singulis ferè paginis impudenter convitium facit*: Prædicatores Lutheranos concionatoriæ levitatis homines appellat, quæstũ exstimulandis & concitandis seditionibus comparare solitos, *&c. Principem ad quem scribit, non tantum ad desertionem veritatis, sed & ad coêrcendas vociferationes prædicatorum & in Pontificem ac Catholicos debacchationes (ita vocat orthodoxam & debito zelo temperatam*

Pag. 22.

Pag. 33.

Pag. 41.

peratam veritatis defensionem) hoc est, ad vim libertati atq; officio ministrorum Ecclesiæ faciendam instigat; & tandem cum in omnibus libidini suæ satisfecisset, protestatur tamen impudenti ore, se nihil horum attentasse, hoc est, ubiq; officium facit Apostatæ sanguisugæ, acerrimus ordinis sui persecutor, nimirum, instar adulteræ illius Salomoneæ, abstergens os suum, & dicens, non sum operatus malum. Illis igitur vel ostentationibus exagitandis, vel convitiis refutandis, vel instigationibus impediendis, diu immorari velle, animi esset nimium impotentis: idcircò epistola ista, ut intempestivum Germanici incendij flabellum maleferiatoisti Herostrato non immeritò remittitur. Non enim tam dolor debet apud nos, quam pudor loqui, (*inquit Cyprianus*) ne quis provocatus videatur maledicta potius, quã crimina & peccata congerere. *In syntagmate verò compilavit ea ferè omnia, quæ alij scriptores Pontificij de Antichristo comportarunt, quibus tamen suum quoq; addit ἐπιβάλλον μέρος, multis consarcinatum fabellis, ex quibus omnibus talẽ depinxit Antichristũ, qualem, nisi rerũ omnium ordo inverteretur, vel fore, vel fuisse, vel esse posse ũquã, nemo crediderit, qui sanæ mẽtis est. Sed in his omnib. impunè sese fabulari posse putauit, quod scribit hæc ad ejusmodi principẽ, cui se de minimè vulgari nota cõmendatũ esse credit: quod scribit ut Catholicq, (quod sæpè repetit) h.e. Romanæ Synagogæ filius, qui Romæ in gremio veræ,*

Ibid.

Prov. 30.

Pag. 19.

si Deo placet, Ecclesiæ sedeat, cui propterea ad tegenda pudenda meretricis Babylonicæ quidvis fingere, est officium obsequentis filij, imò bonæ conscientiæ facere: quod denique scribit (de se si creditur ipsi) pacis & concordiæ inter dissentientes conciliandæ gratiâ; ejus verò concordiæ, quæ fit cum jactura veritatis, quæ propterea maledicta, & non nisi eorum est, qui nomen tantum Christianorum habent, & ore diaboli loquuntur, ut Athanasius alicubi loquitur. Proinde nugis & fabellis istis parcere debuisset tam illustri animo, cui ista hæc scribit, benevolentiamque semel partam non mendaciis & convitiis, sed pietate & officiis tueri: nisi forsan officium esse putat, mentiri & fallere. Neque enim, quod ipse videri vult Catholicus; quod Ecclesiam Romanam veneratur; quod pacis & concordiæ nomine superbit; idcirco suas de Antichristo nugas excusabit; imò potius caussam non bonam pejorem faciet. Unum enim moneo, *inquit Hilarius Episcopus Pictavensis contra Auxent. sub finem:* cavete Antichristum: malè vos parietum amor cœpit, malè Ecclesiam in tectis ædificijsq; veneramini: malè sub his pacis nomen ingeritis: anne ambiguum est in his Antichristum esse sessurum? *Et in eodem libro Antichristum in Ecclesia Romanâ superbè grassantem graphicè descripsit his verbis:* Antichristos plures esse, etiam Apostolo Johanne prædicante, cognovimus. Quisquis enim Christum, qualis ab Apostolis

lis

lis eſt prædicatus, negavit, Antichriſtus eſt. Nominis Antichriſti proprietas eſt, Chriſto eſſe contrarium. Hoc nunc ſub opinione falſæ pietatis efficitur, hoc ſub ſpecie prædicationis Evangelicæ laboratur; ut Dominus JESUS CHRISTUS, dum prædicari creditur, denegetur. Ac primum miſerari licet noſtræ ætatis laborem, & præſentium temporum ſtultas opiniones congemiſcere: quibus patrocinari DEO humana creduntur, & ad tuendam Chriſti Eccleſiam ambitione ſeculari laboratur. Oro vos Epiſcopi, qui hoc vos eſſe creditis, quibuſnam ſuffragijs ad prædicandum Evangelium Apoſtoli uſi ſunt? Quibus adjuti poteſtatibus Chriſtum prædicaverunt: gentesq; ferè omnes ex idolis ad Deum tranſtulerunt? Anne aliquam ſibi aſſumebant à Palatio dignitatem? hymnum Deo in carcere, inter catenas, & poſt flagella cantantes? edictisq; Regis Paulus cùm in theatro ſpectaculum ipſe eſſet, Chriſto Eccleſiam congregabat? Nerone, ſe, credo, aut Veſpaſiano, aut Decio patrocinantibus tuebatur, quorum in nos odijs confeſſio divinæ prædicationis effloruit. Illi manu atq; opere ſe alentes intra cœnacula ſecretaq; coëuntes, vicos & caſtella, gentesq; ferè omnes terra ac mari, contra Senatuſconſulta & Regum edicta peragrantes claves, credo, regni cœlorum habebant? Aut non manifeſta ſe tum

Dei virtus, contra odia humana porrexit: cum tantò magis CHRISTUS prædicaretur, quantò magis prædicare inhiberetur? At nunc, proh dolor, divinam fidem suffragia terrena commendant, inopsq; virtutis suæ Christus, dum ambitio nomini suo conciliatur, arguitur. Terret exilijs, & carceribus Ecclesia, crediq; sibi cogit, quæ exilijs & carceribus est credita: pendet à dignatione communicantium, quæ persequentium est consecrata terrore: fugat sacerdotes, quæ fugatis sacerdotibus est propagata: diligi se gloriatur à mundo, quæ Christi esse non potuit, nisi eam mundus odisset, *&c. Hæc Hilarius de Antichristo jam circa annum Domini 360, magno animo publicè docuit, & admonuit. Cui sanè paternæ admonitioni nugivenda noster locum dare, & manum de tabulâ in hoc de Antichristo syntagmate abstinere debuisset: sed nec hoc facit, &. insuper fabularum suarum operculum in sacrosancto Codice Biblico reperisse sese opinatur: ideò gloriatur in frontispicio scripti,* Omnia S. Bibliorum autoritate se confirmasse. *Quæ me impudentia movit, ut superioribus septimanis illam de Antichristo ῥαψῳδίαν diligentius inspicerem, loca Biblica à Rapsodo compilata, corrupta atq; vitiata in integrum restituerem; & sic in hac materia, pro tenuitate meâ, precioſum à vili discernerem. Qua quidem opellâ illud me effecisse spero, ut, quibus amor Christi cordi est, intelli-*

intel'igant, Apoſtatam iſtum Papam Romanum ab Antichriſtianiſmo nondum vindicaſſe: quod ut liquidius conſtaret, publicæ diſquiſitioni hoc Examen Scioppiani Syntagmatis nuper ſubijcere, Adverſariumq; in refutando eo modo ſequi volui, ne quidquam, quod ad rem faciat, de induſtriâ omiſſũ videatur. Hæc præmittenda videbantur, Amice Lector, Tu boni iſthæc omnia conſule, conatibus q; meis benè apprecare.

Vale.

I.

DE ANTICHRISTO DIATRIBE Theologica.

Adversus quendam G. Sciop. Romanæ Thaidis amasium & Apostatam.

PROOEMIVM.

RECTÈ atque ordine facis, Apostata, quòd ante, quam tua de Antichristo μεμψιμοιρία in proscenium Ecclesiæ producis, de ipso nomine nonnulla mones, & Antichristi vocem interdum propriè, interdum typicè & mysticè accipi notas: in qua tamen annotatione tuâ te in primo statim limine impingere, haud abs re animadvertimus. Primum enim ejusmodi proponis descriptionem Antichristi propriè sic dicti, quæ si vera est, parùm abest, quin tuum nobis descripseris Pontificem. Is enim verè summus *Christi adversarius est & æmulus*: qui quidem CHRISTI partes vicarias sese age-

re profitetur, sed subdolè & proditorum in morem exercitum contra Christum conscribit; non secus ac olim Antiochus Epiphanes, Antichristi typus, tutorio nomine regnum pupilli fraudulenter invasit, Dan. 11, 23. Atque hoc revera est Antichristum esse, si vocis etymon respicias, nimirum non tantum Christi adversarium, sed & vicarium ejus vocari, & nomine vicarij, Adversarium agere: Id enim præpositio ἀντὶ significat, non oppositionem tantum, sed & substitutionem, quod Grammatici sciunt; &, si res ex sacris æstimanda est, constat idem ex Luc. 11, 11. frustra contradicente Bellarmino lib. 3. de Rom. Pontif. cap. 1. Porrò si de tempore adventus quæris, utiq; negari non potest, Romanum Pontificem *paulò antè adventum Christi ad judicium* in mundi venisse: nam dominatus ejus ante Gregorij Magni tempora, hoc est, ante annum Christi sexcentesimum orbi terrarum nondum innotuit; quæ sanè tempora multò magis, quam Johannis Apostoli seculum, horam novissimam appellare possumus. *Illos, qui credere noluerunt* CHRISTO, *signis & prodigiis mendacibus in errorem duxit* Pontifex, quod testantur tot miracula, olim historiâ Lombardicâ, hodie commentis Esavitarum descripta; ἀντιθεώτης Bennonis Magi Misnensis, in Bavariâ; Casimiri in Lituaniâ; Mariæ virginis Hal-

1. Joh. 2. vers. 18.

ſenſis in Brabantia; aliorum ſanctuariorum in Japoniâ. *In primis in errorem inducit Iudæos.* His enim ſynagogas permittit in ipsâ urbe; & ut tu ipſe ſcribis, *in Apol. cont. Hunn. cap. 3. pag. 4.* quot hebdomadis ad ſacra eos COGIT, homines nimirum Chriſtianæ fidei expertes, & ad ſeducendum faciles, quippe ſuperſtitioni & idololatriæ naturâ vicinos, teſte Petro Galatino, *lib. 2. de arcan. Cathol. verit. cap. 1.* Chriſtianos cæteros, qui Papiſticam fidem non agnoſcunt, excludit; quos perinde ſeducere non poteſt; ut nec homines ſuos, qui jam ante non quidem ſeducti, ſed in errore nati ſunt. Et licet verbis non perſuadeat Judæis, (quod in deſcriptione Antichriſti additur) ſe eſſe illum, quem expectant, Meſſiam (hoc enim quomodo poſſet homo Chriſtianæ profeſſioni addictus?) eandem tamen ferè beatitudinem politicam eis pollicetur, qualem quantamq; à Meſſia ſuo expectare vix poterant. Quod ſi etiam attendantur ea, quæ veteres de Antichriſto tradidiſſe ſcribit Benedictus Pererius Eſavita l. 8. in Dan. mihi p. 445. *ſimulaturum illum Meſſiam, eaq; ratione Iudæorũ animos ſtudiaq; rapturum; rurſusq; ædificaturũ Hieroſolymam, templumq; inſtauraturum:* quilibet, cui cerebrum non in calcaneis ſed capite eſt, intelligit, te Pontificẽ veſtrũ inſcie delineaſſe. Antiochũ Epiphanem; Neronem ac

Impera-

Imperatores Ethnicorum alios, Christianorum persecutores, impietate ac tyrannide sua si non superat, certè æquat: id quod Hispanicæ inquisitiones, lanienæ Gallicæ, exilia Germanica, & denique sanguis ille tot martyrum innocenter effusus prolixè docet, & propterea quotidiè in cœlum clamat: usque adeò bestia illa habens agni cornua & vocem draconis, fecit omnem potestatem prioris bestiæ, Cæsarum Romanorum, Ecclesiæ persecutorum, juxta vaticinium Apocal. 13, 11. unde non mentietur, qui Antiochum illum, Neronem, & tyrannos cæteros Pontificis Romani hoc in genere typum esse dixerit. Simonem Magum dona Spiritus sancti pecuniâ licitari solitum testantur Acta Apostolica cap. 8, 19: hypocrisi fictitijsq; miraculis orbem terrarum dementasse, annotavit Eusebius lib. 2. histor. Eccles. cap. 1. idem facere Pontificem Romanum, cæcus est qui in tantâ luce Evangelij non videat, quod viderunt, qui in ipsâ cæcitate Pontificiâ nati & educati fuerunt, quemadmodum ex ipsorum querimonijs de Simoniâ Papæ constat, & vel sola Taxa Cancellariæ Apostolicæ locuples esse testis potest. *Largitionibus* (inquit Platina scriptor Pontificius in vita Steph. VI. & Sergij III.) *Pontificium munus quærunt & ambiunt*: & in Sylvest. III. *eò Pontificatus devenerat*,

p. 126. 128 & 142.

venerat, ut qui plus largitione & ambitione non dico ſanctitate & doctrinâ, is tantùm dignitatis gradum, bonis oppreſſis & rejectis, obtineret: quem morem utinamnon aliquando retinuiſſent noſtra tempora. Hypocriſeos inſuper & fictitiorum miraculorum exempla tam illuſtria ſunt in Papatu, ut, ſi hoc nomine Simon iſte Antichriſti typus eſt, nullius magis quam Papæ Romani typus & anteceſſor eſſe poſſit. Ebionem & Cerinthum mallem tacuiſſes, Apoſtata: neque enim adducor, ut credam, te in omnibus ipſorum erroribus Antichriſti typum quærere; alioquin mirum ex Antichriſto monſtrum nobis conflabis. Si ergò in aliquibus; quis nobis divinabit, quænam iſta ſint? noſti quid de illis duobus funiigantibus titionibus referat Euſebius lib.3.hiſt.cap.27.& 28. *illum docuiſſe, omninò neceſſariam eſſe legalem obſervantiam, quaſi non ſit ſalus per ſolam in Chriſtum fidem: hunc verò inimicum eſſe ſcripturis Dei*: quorum utrumq; qui in Papa Romano non agnoſcit, Tireſia cæcior ſit, oportet. Et hic primus eſt ſcrupulus in annotatione tua de Antichriſti deſcriptione, quem removebis nobis prius, quam progrediaris. Deinde aliter nobis Antichriſtum deſcribis ex 1. Johan.2. *quod ſitis, qui negat Patrem & Filium*: quam quidem deſcriptionem, ſi ita vis, facili negotio ad

Roma-

Romanum Pontificem applicabimus; qui & voluntatem Patris, & officiũ Filij abnegando vel corrumpendo, & Patrẽ & Filium abnegavit, à cujus naturâ & essentiâ officium est inseparabile, quemadmodum impij, abnegando providentiam Dei, Deum ipsum abnegasse dicuntur Psal. 14, 1. Voluntatem Patris abnegavit Pontifex, quando consecutionem salutis ac vitæ æternæ non fidei sed operibus hominum adscribit, contra mentem, voluntatem ac decretum Patris æterni: *hæc enim est voluntas Patris mei, qui misit me* (inquit Christus Joh. 6, 40.) *ut omnis, qui videt Filium, & credit in eum, habeat vitam æternam.* Officium Filij negavit; dum præter Christum sanctos etiam Mediatores & Redemtores nobis obtrudit, *cum tamen unus tantum sit mediator Dei & hominum, homo Christus Iesus, qui dedit redemtionem semetipsum pro omnibus*, 1. Tim. 2, 5. Ita in hoc quoq; loco S. Johannis Pontifex Romanus suum habet spicilegium. *Quid enim prosunt syllabæ nominis Christi, ubi resistitur fidei Christi?* inquit Augustinus tract. 53. in Johan. Attamen, ut dicam quod res est, si hic locus ad Magnum illum Antichristum referendus est, multò rectius de Orientali illo, qui est extra Ecclesiam, intelligeretur, quia S. Johannes scripsit hæc contra Ebionem & Cerinthum, qui Deitatem

tem filij negabant, & hoc errore Mahometanis bipatentes aperiebant portas: atque sic primò de istis hæreticis, Mahometicæ blasphemiæ prodromis; consequenter de Mahometistis & Antichristo orientali accipitur. De illo verò Antichristo, quem Pontificij fingunt, intelligi nequaquam potest. Johannes enim loquitur de Antichristo tali, qui ex Ecclesia egressus fuit: Papicolæ verò fictitium suum Antichristum extra Ecclesiam, Babylone, ex tribu Dan, parentibus Judæis proditurum, nec baptisatum iri credunt. Viderit igitur Apostata qualem & quē nobis Antichristum hic descripserit: Nunc ad Examen Septem illorum capitum Antichristi Scioppiani accedimus.

CAPUT I.

De Tempore Adventus Antichristi.

DE tempore Adventus Antichristi tria ponuntur in hoc capite, animadversione digna. 1. Antichristum venturum in fine mundi. 2. Certa temporis istius definitio, videlicet dies 1290. seu menses 42, seu anni tres cum dimidio ante adventum Christi ad judicium. 3. Signorum duorum notificatio: quę sunt duo priora ex sex illis, quæ habet Bellarminus

minus lib. 3. de Pontif. Rom. cap. 4. Primum Apostata sine ulla ratione posuit. Nam ἐπεξήγησις ista quam mox addit de 1335. diebus, in secundo membro examinabitur. Hoc certum est, nusquam extare in Scriptura (unde hæc omnis controversia dirimenda est) Antichristum in fine mundi *venturum*: sed hoc constat, Antichristum paulò ante finem mundi *revelandum*, & cum jam pridem mysterium iniquitatis in occulto agitaret, fraudes ejus detegendas, potestatemq; ejus imminuendam esse, donec CHRISTUS glorioso suo adventu eum prorsus é medio tollat, & in ignem æternum præcipitem agat. Ea verò revelatio jam facta est feliciter, ita ut inter alia ex hoc quoq; signo adventum Christi ad judicium præ foribus esse colligamus. Secundum membrum septem scripturæ locis probare conatur pag. 55. seqq. 1. ex Dan. 7. vers. 8. ubi de parvulo cornu dicitur, *quod Propheta illud aspexerit, donec throni positi sint*; unde Antichristi durationem usq; ad extremum judicium concludit Apostata, exceptis tamen 45. diebus: qua exceptione probationem suam tollit, & Apostolo in 2. ad Thess. 2. contradicit impudenter, ut infra audiemus. 2. ex ejusdem capitis versiculo 24, ubi de quodam rege loquitur Propheta, in cujus manu sint futuri sancti *usq; ad tempus, tempora*

tempora & dimidium temporis. 3. ex cap. 12. Dan. verſ. 7. ſeqq. ubi eadem temporis notatio repetitur. 4. ex cap. 9. Daniel. verſ. 27. ubi abominatio deſolationis prædicitur in dimidio hebdomadis, hoc eſt, tribus annis & dimidio, ſive diebus 1290. ut ipſe ſupputat. 5. ex Apocalypſi cap. 11, 2. ubi de manipularibus Antichriſti ſcribitur, quod civitatem ſanctam conculcaturi ſint menſibus quadraginta duobus. 6. ex Apoc. 12, 14. ubi de muliere, hoc eſt, Eccleſia refertur, quod alatur in deſerto per tempus & tempora & dimidium temporis, à facie ſerpentis, id eſt, propter ſerpentis & Antichriſti metum, interprete Apoſtata. 7. ex cap. 13, 5. ubi potentia Antichriſti menſibus 42. terminatur.

Hæc omnia mutuatus eſt Apoſtata ex Bellarmini l. 3. de Pontif. Rom. c. 8. ubi tamẽ cum præceptore ſuo dupliciter impingit, in ἔλεγχον τῆς ἐτεροζητήσεως & fallaciã petitionis principij: partim quia loca nonnulla accipit de Antichriſto, quæ vel ne χεὺ de eo habent, vel non niſi per typum, & quaſi per tranſennam ad eum reſpiciunt: partim quia confundit Antichriſtum orientalem & occidentalem: partim etiam, quia numeros illos annorum, menſium ac dierum perperam interpretatur, ut jam ordine videbimus.

Et 1. quidem etſi non negamus, Antichriſtũ

 uſq;

usq; ad extremum judicium duraturũ : (conficietur enim claritate adventus Jesu 2. Thessal. 2.) tamen locus ab Apostata laudatus hoc non probat. Nam corniculum illud, de quo Daniel cap. 7, 8. nequaquam de Antichristo intelligi potest. 1. Hic enim ab ipsis Pontificijs, ut Pseudoapostolus, & sic ut persona Ecclesiastica introducitur : corniculum illud à Propheta, ut potentissimus quidam princeps secularis describitur, è decem cornibus, hoc est, è medio Principum egressurus. 2. Hic portatur à bestia seu Romana Monarchia adhuc integra & illæsâ Apocal. 17, 7. imò plagam bestiæ illatam sanat, Apocal. 13, illud plagam infligit, & tria cornua bestiæ dejicit, vel, ut angelus interpretatur, tres Reges humiliabit. Dan. 7, 8, 25 3. Hic venit cum prodigijs & multis miraculis, 2. Thess. 2. illi non miracula tribuuntur, sed vis, sævitia ac blasphemia : imò Mahometh eo nomine despectus fuit ab Arabibus, quod nulla ederet miracula : quibus ille respondit; se non egere miraculis, quod eandem illam doctrinam adferret, quam olim Moses & Christus miraculis confirmarint; se verò missum esse à Deo in potestate gladij, non miraculorum. Rectissime igitur accipimus hoc exile cornu Danielis de Turcico tyranno, quem Antichristum orientalem & extra Ecclesiam regnan-

Parvulum cornu apud Danielem.

gnantem nominamus. Is enim a vili principio in ipsis imperij visceribus ortus est: exiguo temporis spacio potentia ejus crevit: tria cornua, Asiam, Ægyptum, Græciam, vel ut Hieronymo placet, Ægyptum, Africam & Æthiopiam, Imperio Romano evulsit: in omnes articulos fidei Christianæ extreme blasphemus, ita ut jam eventus, optimus vaticiniorum magister ac interpres, convincat, ea quæ huic corniculo adsignantur, non nisi de Turcico tyranno, & regni sui colluvie intelligenda esse: quem etiam ultimum fore nominis Christiani hostem novissimis temporibus, constat ex Ezech. 39. unde nihil ex hac relatione Prophetica, de parvulo cornu, concludi potest de tempore adventus Antichristi.

Negare quidem non possumus, Hieronymum super cap. 7. Daniel. Augustinum lib. 20. de civ. Dei, cap. 23. Greg. lib. 32. moral. cap. 12. & alios Patres, hoc corniculum de Antichristo interpretatos fuisse: sed autoritatibus illis hoc in loco non movemur, siquidem scriptura non est privatæ interpretationis, 2. Pet. 1, 21. *& omnis prophetia antequam habeat efficaciam, ænigma & ambiguitas est hominibus*, inquit Irenæus lib. 4. contra Valent. cap. 43. *cum autem venit tempus, & evenit, quod Prophetatum est, tunc de-*

mum habet liquidam & certam expositionem. Et Deus apud Jeremiam cap. 28. 9. *cum venerit verbum ejus*, inquit, *scietur Propheta, quem mittit Deus in veritate* : imo Danieli in specie præcipitur, *ut claudat sermones suos, & obsignet librũ usq; ad tempus statutum*, hoc est, donec eventus respondeat Dan. 12, 4. unde mirum non est, S. Patres in expositione horum vaticiniorum interdum hallucinatos esse. Ejusdem farinæ est, quod secundo loco affert ex eodem cap. vers. 24. Cohærent enim hæc cum præcedentibus ut interpretatio visionis cum ipsa visione; ac proinde ijsdem argumentis ostendimus, hîc nihil prorsus de Utopico Papicolarum Antichristo reperiri, sed de Turcico tyranno loqui Angelum. Is enim posterior fuit regibus Romani Imperij, uno infelici partu cum Antichristo occidentali in oriente à diabolo in lucem editus: fuit etiam potentior, & humiliavit tres Reges, ut jam modo demonstravimus: sermones contra excelsum locutus est in Alcorano: sanctos Altissimi conterit continuis & catenatis bellis : putavit etiam se mutare posse tempora & leges, quod factum est; quando dies festos & Judæorum & Christianorum abolevit, & peculiari quodam instituto diem Veneris feriari voluit; inprimis autem, quando annos solares Ecclesiæ &

Scripturæ

Scripturæ usitatos mutavit in Lunares, quos Hegiras vocant, quorum unus est dierum 354, horarum 8, & 48. minutorum: legem Domini non mutavit tantum, sed & prorsus abjecit, & aliam huic omninò contrariam commentus est. Durationem hujus tyrannidis notavit Propheta phrasi vaticinijs Spiritus sancti planè singulari: *Sancti*, inquit, *tradentur in manus ejus usq; ad tempus & tempora & dimidium temporis*: quam temporis periodum Apostata eandem esse putat cum annis tribus & dimidio; diebus 1290, mensibus 42, quorum in reliquis vaticinijs fit mentio: eosq; annos menses & dies, cum Bellarmino & socijs, de vulgari temporum periodo accipit, ut ita certum tempus adventus Antichristi hinc excogitare possit. Sed hæc omnia ficta & vana sunt. 1. enim nullus potest monstrari Scripturæ locus, in quo Tempus annnm, Tempora biennium præcisè significent, neque etiam פלג (quo vocabulo utitur Propheta) semper æquale dimidium totius significat; sed partem aliquando majorem aliquando minorem: voluit ergò Spiritus S. hæc tempora indefinitè ponere, ut temeritatem hominum in dimetiendis his mysterijs compesceret. 2. Illa periodorum Synonymia falsa est. Nam si annum intelligas Solarem, tum dies 1290, nequaquam

De phrasi: tempus, tempora, dimidium temporis.

constituunt tres annos cum dimidio : nam ubi annus continet dies 365, horas ferè 6. tres anni cum dimidio habent dies ferè 1228: si mensem intelligas lunarem, quales duodecim cum diebus undecim annum Hebræorum constituisse, autor est Johannes Lucidus lib. 1. Chron. cap. 5. tum anni tres cum dimidio constituunt menses 43. cum diebus novem : ita quoquo te vertas, ista annorum, mensium & dierum synonymia nulla est: dies certè planè non conveniunt : nam modò numerantur mille ducenti sexaginta Apocal. 11. modò mille ducenti nonaginta, modò mille trecenti triginta quinq; Dan. 12. Quæ omnia evidenter docent, annos illos tres cum dimidio, vel tempus, tempora & dimidium temporis, quod Antichristo adsignatur in scripturâ, non de vulgari mensura temporis accipiendum esse. 3. Accedit testimonium Apostoli Pauli 2. Thessal. 2. qui scribit, jam tum suo tempore mysterium iniquitatis incepisse : ab eo vero tempore anni vulgares plusquã mille quingenti quinquaginta effluxerunt. 4. Deniq; juxta hunc Pontificiorum computum expeditum esset scire diem novissimum, quod à CHRISTIANIS alienum esse dixit salvator Matth: 24. Mar. 13. Actor. 1.

Proinde, quæ de millè annis, quibus ligatur

gatur diabolus Apocalip. 20, ſcribit Apoſtata noſter pag. 79. & 80. *hîc mille anni* (inquit) *vocantur totum illud tempus, quod eſt à* CHRISTI *adſcenſione ad finem uſq; mundi, numerus certus pro incerto: quod ſi expreſſiſſet numerum, potuiſſet certò dici dies extremi judicij*: eadem ſibi quoq; in hac quæſtione de trib. annis & dimidio reſponſi loco habeat. Nam cum ſanioribus Eccleſiæ doctoribus ſtatuimus, in illis temporum periodis *vel* tempus certum pro incerto poni, & tempus certum quoad numerum non quidem exprimi; eſſe tamen aliquod, tacitè inſinuari: *vel* annos & menſes magnos ac angelicos, quos vocant, intelligendos eſſe, quorum ſinguli tot annos ac menſes complectuntur, quot alioquin dies, quod inſinuaſſe videtur Dominus illo Ezechielis cap. 4, 6. *diem pro anno dedi tibi*: quemadmodum etiam ſeptuaginta ſeptimanæ Danielis ab omnibus intelliguntur de ſeptimanis annorum. Neque vero huic interpretationi obſtat, quod ex Bellar. objcit Apoſtata de breviſſimo tempore imperij Antichriſtiani, quod ex Apocal. 12. verſ. 12. planum eſſe indicat *pag. 57*. Nam quis juſſit Apoſtatam breviſſimum illud tempus ad certos & definitos annos ac menſes temerè reſtringere? Breve ſanè erit Antichriſti dominium in Eccleſia, reſpectu

ipſius Eccleſiæ, cujus regnum & altius habet initium, & in æternum durabit : breve etiam, reſpectu Dei, in cujus oculis mille anni ſunt inſtar heſternæ diei 2. Pet. 3, 3. breve, pro conſuetudine ſcripturæ, quæ horam noviſſimam & tempus ultimum vocat ſpacium aliquot ſeculorum, ut ex epiſt : 1. Johan. cap. 2, 18. & Apoſtolo Paulo 1. Cor. 10, 11. conſtat : breve deniq; eſt, quia abbreviabuntur dies, propter electos, dicente Chriſto, Matth. cap. 24, 21. neq; pro lubitu graſſanti Antichriſto frena laxabuntur, quàm diu ipſi viſum fuerit. Ita brevitas illa temporis, Antichriſti regno adſignata in ſcripturâ nihil quicquam facit ad tres annos & dimidium Antichriſti, ſed fit à Pontificijs ex illa modici temporis notatione abſurda à non diſtributo ad diſtributum collectio : multò ſanè rectius D. Aug. in 1. Ep. Johan. qui noviſſimam horam S. Johannis non de certis horis aut annis, ſed *de ultimâ ætate* interpretatur, quæ Bellarmino fatente, non paucos annos, ſed totum hoc tempus à Chriſto uſq; ad finem mundi complectitur.

Deinde futilis & inutilis eſt inſtantia Bellarmini, qua ſcribit, *hebdomadas, quidẽ annorũ dici, ſed non menſes aut dies annorũ : quia ſicut ſeptem dies dicuntur hebdomada dierum, ita ſeptem anni hebdomada annorum : menſem autem annorum*

rum vel diem pro anno nusquam legi, nam mensem non denominari à numero aliquo, sed à cursu Lunæ, qui xxx. diebus absolvitur. Hæc Bellarm. lib. 3. de Pontif. Rom. cap. 8. Hïc non multum immorabor in refutando eo, quod absq; discriminine mensem 30. diebus absolvi scribit. Quod si de mensibus Hebræorum intelligit, refutatur ab ijs, qui de anni Hebræi ratione scripserunt, docueruntq;, Hebræos usos esse mensibus inæqualibus, quorum unus triginta, alter viginti novem dies habuit. Si de mensibus in genere loquitur, didicisse debuit ex Ludovico vive, qui refert in lib. 15. de civ. Dei cap. 10. mensem dupliciter considerari posse, vel de spacio temporis, quo Luna discedit & redit ad idem punctum, quod fit diebus 27, vel dum solem, percurso signifero circulo, consequitur; idq; fit diebus undetriginta, horis duodecim, & minutis quadraginta quatuor. Ex quibus constat, illam 30. dierum mensuram Bellarmini figmentum esse. Sed ad rem ipsam accedamus. Quod igitur ex præcepto divino expressè dicitur de annorum hebdomadibus Levit. 25, 8. sciat Esavita, hoc de mensibus ac diebus annorum colligi ex eventu vaticiniorum, qui optimus & certissimus est Prophetarum interpres; colligi, inquam potest: nam invicta ἀπόδειξει nos destitui in his mysterijs, quo-

Vide Lalamantium de anni Hebræi ratione. Pag. 63.

Vide etiam Christia. Adrichomium in præfat. chronici sui, p. 191. theatri terræ sanctæ

Rob. Abbat. in demonstr. Antichr. cap. 8. ex ieh. Foxo.

rum ἀνεξίβεαν Deus sibi reservavit, nõ diffitemur. Sanè nõ desunt, qui mẽses illos per Sabbata numerant, prout hebdomadæ Danielis per sabbata computantur. Quemadmodũ .n. mensis apud Hebræos propter noviluniũ ab innovatione nomẽ habet; & septimus dierũ & annorum numerus apud eosdem reb. innovandis destinatus erat, ut constat ex Exo. 20, 12: 21,2. Lev. 25,4. Deut. 15,1: ita ad hebdomadas annorũ etiam menses renovari posse putant, ita ut mensis quisq; sabbatum annorum, h.e. septem annos complectatur: quam quidem opinionẽ suo loco relinquimus. Ex numero autem horarũ diem, ex numero dierũ mensem colligere (quod facit Bellarminus) in scripturâ valde lubrica est ratio: quia & mensis dierũ legitur pro integro mense Gen. 29, 14. & mensis pro quovis tempore, Job. c. 29, v, 2. Sic & dies interdum significat integrũ annũ, quemadmodũ illud exponitur, 1. Sam. 27,7. *fuit numerus dierum, quib. habitauit Dauid in regione Philistinorũ dies & menses quatuor*, h. e. annus integer cum quatuor mensib. Neq; verò necesse est, fingere, quod fingit Bellarminus, Ezechielem c. 4,6. per annos integros 390. dormivisse super latus sinistrũ, quia dixit DEUS, diem pro anno dedi tibi: sed dies illi somni Ezechielis respondebant totidem annis, quibus Judæi sub Regibus suis peccaverant,

rant, atq; ſic dies pro anno erat, dicente Domino, non ut per tot annos, quot eſſent dies, dormiret Propheta; ſed ut tot annorum peccata tot diebus repræſentarentur: erat enim viſio, non viva rei gerendæ actio. Etſi igitur & annos & menſes illos angelicos tam exactè ſupputare non poſſumus, ut calculus præcisè reſpondeat ijs rebus, quibus deſcribendis iſta temporis notatio adhibetur: tamen ſufficiat hoc, quod evidentia rei monſtrat, tempora iſthæc propriè ſumi non poſſe in illis vaticinijs, quorum eventus alium omninò calculum requirit: alioquin dies & annos in his myſterijs præcisè ſupputare prohibemur interdicto divino, eò quod Deus ſuæ poteſtati eos unicè reſervatos voluit, Act. 1, 7. Adde, quod Pererius Eſauita lib. 15. in Dan. pag. 915. illos tres annos cũ dimidio ſecundũ literã non intelligit; ſed dicit addendos inſuper eſſe dies decem: ſed & hoc abſurdum eſt. Nam de iſta additione nihil habet Scriptura; & tres illi anni cum dimidio non conſtituunt 1290, ſed 1260. dies, ſi mẽſis eſt dierũ 30, quod vult Bellarminus. Ex his, quę jam dicta ſunt, quilibet intelligit, locos cæteros ab Apoſtata laudatos (quorũ pleroſq; de Antichriſto loqui concedimꝰ) nihil facere ad probandũ certum & determinatũ tempus adventus Antichriſti, quod pręcisè annorũ triũ cũ dimidio

ante

ante noviſſimum judicium fore fingunt, ut nihil dicam, quod hoc adſeverare nimis ſit temerarium, & ipſis quoq; Pontificijs probatu impoſſibile. Fieri enim non poteſt, ut Utopicus iſte Antichriſtus res tam varias, tam miras, tot hoſtium ſtrages; tot regnorũ victorias; tam præclaram ſui notitiam inter Judæos in orbe univerſo; Hieroſolymæ, urbis tam amplæ ædificationem, tot religionum omnibus in locis innovationem, & neſcio quæ alia, quæ deprædicare ſolent Papicolæ, tantillo temporis ſpaciolo expediret. Valeant igitur nugæ iſtæ, in quibus tamen non exiguum cauſſæ ſuæ momentum locavit Adverſarius: jam ad duo illa ſigna progredior, unde probare voluit, Antichriſtum illum magnum, in cujus tamen ſinu ipſe hæret, nondum adveniſſe.

Pag. 44.

Vnum ſignũ (inquit) *eſt, cũ Evangelium fuerit in univerſo orbe omnibus gentib. prædicatum, per certos & præſentes miniſtros, nõ per auditionẽ aut famam, &c. Sed certum eſt* (addit) *hodie ꝙ plurimas & copioſiſſimas eſſe gentes, ad quas Chriſti nomen fortè ne rumore quidem aut fando unquam perlatum fuerit.* Signi hujus certitudinem demonſtrare conatur 1. ex cap. 24. Mat. *Prædicabitur hoc Evangelium regni in univerſo orbe in teſtimonium omnibus gentibus, & tunc veniet conſummatio.* 2. ex Pſal. 2. *Poſtula à me, & dabo*

De prædicatione Evangelij in universo mundo. Pag. 54. 57. 58.

& dabo tibi gentes hæreditatem tuam, & possessionem tuam terminos terræ: & huc congerit testimonia de vocatione gentium ad Ecclesiam, ut Psal. 71. (in Hebræo est 72.) vers. 8. & 9. Zach. 10, 11. Soph. 2, 11. Malach. 1, 11. Hæc omnia tantum non de verbo ad verbum ex Bellarmino exscripsit, quibus tamen nihil quicquam ad institutum proficit. Nam fundamentum reliquorum dictorum ferè omnium est locus, Matth. 24, 14. quem, si diligenter inspiciamus, apparet ab Apostata male fuisse lectum & intellectum. Nam quod iste de consummatione seu fine mundi tantum accipit, hoc ex textu liquet, de consummatione seu excidio partim urbis Hierosolymæ, partim totius universi accipiendum esse: de utroq; enim discipuli interrogaverant versiculo 3. Eat igitur nunc & vanitatis aut mendacij arguat hoc Christi vaticinium, si ante devastationem Hierosolymitanam non in omnibus mundi angulis, omnibus omninò gentibus in individuo Evangelium prædicatum fuerit. Deinde monstret nobis, quæ & ubi sint *illæ plurimæ & copiosissimæ gentes, ad quas Christi nomen fortè ne rumore quidem aut fando* UNQUAM *perlatum fuerit.* Certè ante, quam exscinderetur Hierosolyma à Romanis, quod quadraginta ferè annis ab adscensu CHRISTI in cœlos factum esse constat;

constat; prædicatum fuit Evangelium ab Apostolis omnibus gentibus in quatuor orbis partibus dissẽminatis, teste Apostolo Paulo Rom. 10. 18. *Nunquid non audierunt? siquidem in omnem terram exivit sonus eorum, & in fines orbis terræ verba eorum:* & in universo mundo fructificare & crescere Evangelium scripsit ad Collossenses cap. 1. versu 6.

Adhoc enim erant à Christo missi, Matth. 28, 19. Aut igitur mandato Christi non satisfecerunt Apostoli, & sic negligentiæ accusantur: aut mandatum Christi contra expressam literam, non ad omnes omnino gentes pertinuit, sed Christus aliquib. Evangelium prædicari noluit; quod esset Christum Dominum cum Calvinianis detestandæ hypocriseos & inauditę prorsus inhumanitatis arguere. Eligat utrum velit Apostata, utrobiq; maleferiatus Christi & Apostolorum Aristarchus reperitur. Adhoc etiam, ut omnibus gentibus prędicarent Evangelium, erant à Christo testes vocati Apostoli, Actor. 1, 8. ad hoc deniq; eos veluti mundũ inter se distribuisse, traditur, ita ut Thomas & Bartholomæus Orientem; Simon & Matthęus Meridiem, Philippus & Thaddæus Septentrionem; Matthias & Jacobus minor Mediterraneas regiones, Johannes & Andreas provincias maritimas; Petrus & Jacobus major

jor Occidentem, Paulus denique totum mundum peragraret.

Vnde est illud vel inprimis μνημόνευτον, quod Tertullianus adversus Judæos confirmat, *credidisse Christo Getulorum varietates & Maurorum multos fines, & Britannorum inaccessa Romanis loca, & Sarmatarum & Dacorum & Germanorum, & Scytharum, & abditarum multarum gentium & prouinciarum & INSVLARVM MVLTARVM NOBIS IGNOTARVM, & quæ enumerare non possumus.* Cum quo consentit Hieronymus in cap. 24. Matth. *Non puto*, inquit, *aliquam remansisse gentem, quæ Christi nomen ignoret.* Vbi ergo tuum illud *certum est*, Apostata, plurimas & copiosissimas remansisse gentes, quæ ne fando quidé unquam aliquid de Christo audiverunt? Testantur Apostolorũ Acta, quam felici successu Apostolus Petrus viris religiosis *ex omni natione quæ sub cælo erat*, Evangelium prædicaverit Actor 2, 5. quomodo postea aliam quasi coloniam Ecclesiæ per totam Judæam, Galilæam & Samariam duxerint, Actor. 9, 21. 8, 1. 11, 13. Quomodo Philippus non tantum multis oppidulis Samariorum, sed & Æthiopi; & deniq; pertransiens cunctis civitatibus a Gaza ad Cæsaream usq; Evangelium prædicaverit; Actor. 8, 5; 25, 26, 39. Quomodo solus Paulus cum

paucis

paucis ſocijs, peragratâ Pamphiliâ & Piſidiâ, Antiochenã, Iconienſem, Lyſtrenſẽ, Derbenenſem, Pergenſem Eccleſiã fundaverit, Act. 13, quomodo Evangelium prædicaverit in Phrygia, Galatia, Myſia, Macedonia, Achaia, Græcia, Italia, Actor. 16. ſeqq. unde & ipſe ſcripſit, ſe prædicaſſe ab urbe Hieroſolyma per circuitum ad Illyricum uſq; Rom. 15, 19. & quidem ijs in locis, ubi nondum nominatus fuerat Chriſtus verſ. 20. Quo nomine Theodoretus Apoſtolo Paulo hoc teſtimonium perhibuit, quod ipſe cum cæteris Apoſtolis ad legem Evangelicam non Romanos ſolum, & qui ſub Romano viverent Imperio; ſed Scythas quoque & Sauromatas, Indos, Æthiopas, Perſas, Seres, Hyrcanos, Britannos, Cimmerios, Germanos, denique omne genus hominum, & omnes nationes induxerit. Etſi verò non omnes omninò perreptarunt mundi angulos, vicos aut pagos; ſufficit tamen ad complementum vaticinij CHRISTI, peragraſſe ipſos quatuor orbis partes, & quidem ſummâ cum diligentiâ Evangelium, quâ voce, quâ ſcriptis, in ijs prædicaſſe, unde profectò non tenuis quædam auditio (quam Apoſtata vocat) ſed illuſtris de CHRISTO fama inſonuit & innotuit gentibus, quam quia pleræq; admittere noluerunt, inde factum eſt, ut nulla vel Dei culpâ, vel

pa, vel Apostolorum & virorum Apostolicorum negligentiâ, sed propria partim ignaviâ, partim contemtu prædicatione Evangelij hodieque destituantur, & sic nihilominus Evangelium de Christo vel sibi vel majoribus prædicatum, habebunt in testimonium contra se, ut sint ἀναπολόγητοι in novissimo die, quod consilium Dei adversus seipsos adspernati fuerint. In horum autem gratiam Deus novum aliquod (quod Papicolæ exspectant) vaticinij Christi complementum haudquaquam instituet. Eodem prorsus modo hoc vaticinium explicat D. Chrysostomus, qui illam Evangelij prædicationem consummationem Hierosolymorum antegressam clarè & præclare docet hom. 76. in Matth. his verbis. *In universo orbe prædicabitur, inquit, Evangelium hoc in testimonium omnibus gentibus, & tunc veniet consummatio: consummatio scilicet Hierosolymorum. Quod enim sicut prædixit, vel ante Iudæorum urbis eversionem per mundum Evangelium effusum erat, Paulum audi: In omnem terram exivit sonus eorum, & rursus, à spe Evangelij quod audistis, quod prædicatum est in universa creatura, quæ sub cælo est. Et videas eum in Hierosolymis ad Hispaniam usq; currentem. Quod si unius in tanta parte orbis prædicavit, cogita, quid à reliquis factum fuerit. Sed & alibi Paulus de Evangelio scripsit, quod fructum*

ferat, & crescat in omni creatura, quæ sub cœlo est. Quid autem est, in testimonium omnibus? ubi q, inquit, prædicabitur, sed non omnes ubiq credent. In testimonium autem non credentibus ubiq prædicabitur; hoc est, in redargutionem, reprehensionem & testimonium. Nam, qui crediderunt, adversus incredulos testabuntur, & condemnabunt eos; idcirco posteaquam Evangelium in universo orbe prædicatum fuerit, Hierosolyma evertetur, ut nec umbra excusationis ingratis relinqueretur, &c. Hæc Chrysostomus, cum quo consentit Hilarius in cap. 24. Matth. & Theophylact. in cap. 13. Marci. Proinde, ad impletionem vaticinij CHRISTI non necesse vel fuit ante excidium Hierosolymitanum, vel etiamnum est ante consummationem mundi, ut Evangelium per proprios prædicatores, ut Bellarminus loquitur) seu ut Scioppius interpretatur, per vivam prædicatorũ vocem ad omnes omnino gentes deferatur, ut sit ipsis in testimonium: potest id fieri scriptis doctorũ Evangelicorum, quæ nunc per Dei gratiam instar Angeli illius Apocalyptici Apoc. 14. per mediũ cœli volant, & satis illustrẽ de CHRISTO famam spargunt etiam apud infideles, quorum multi hoc medio conversi suum de Christo testimonium sanguine obsignarunt; cæteri verò verbum vel lectum vel auditum in testimonium habent contra seipsos, quod

dilectam

dilectam veritatem recipere nolentes, hæreditate CHRISTI ex gentilitate colligenda suapte culpâ exciderunt. In hanc sententiam scribit Ambrosius in epist. ad Rom. cap. 10. super illa Psalmi verba: In omnem terram exivit sonus eorum: *Quod Psalmographus*, ait, *de creaturis dixit, hoc Apostolus de Evangelistis: quia ubiq; audita est & in omnem locum pervenit prædicatio nominis* CHRISTI. *Vbi enim prædicantis hominis præsentia defuit, sonus tamen & fama pervenit, sicut pervenerat opinio factarum virtutum in Ægypto ad omnes gentes; teste Rahab meretrice, &c.* Et hæc de primo signo Sciopiani Antichristi.

Alterum signum, inquit, *est excidium & eversio Romani nominis & imperij, cujus ne vestigium quidem ullum sit reliquum. Exploratum enim certissimumq; esse, quidquid unquam Romani imperij ac ditionis fuerit, à decem Regibus occupatum & divisum iri, qui hostilibus animis etiam memoriam Romani nominis perimere & exstirpare conentur: idq; sic volente & dirigente* DEO, *qui eosdem postea Antichristi imperio subijci patietur, ut ita non à suis, sed alienis viribus, à Romano scilicet imperio per decem Reges ad se translatis Antichristi fortitudo roboretur.* Pag. 45. De excidio imperij Turcici & Romani.

Hæc est jucunda Bellarmini φαντασία lib. 5. de Rom. Pontif. cap. 5. cui suum quoq; addit

ἐπιβάλλω μὲν Apostata noster, *probabilem & tantum non certam esse opinionem, Turcicum imperium ante tempora Antichristi penitus exstinctum, terramq; sanctam rursus à Christianis occupatum & securè habitatum iri.* Utrumq; horum est falsissimum, cujus contrarium ex scripturis ad oculum demonstrari potest. Nam prius quod attinet, Bellarminus ipse fatetur, successionem quatuor regnorum fore usq; ad finem mundi lib. 5. de Rom. Pont. cap. 5. inprimis autem testatur Daniel cap. 2, 35. quartam Monarchiam, hoc est, imperium Romanum, duraturum, donec lapis ille de monte sine manibus avulsus percutiat statuam in pedibus ejus ferreis & fictilibus, & comminuat eos; quibus verbis quartæ Monarchiæ verus describitur interitus: & donec idem ille lapis excrescat in montem, totumq; orbem terrarum expleat, & regnum incoet æternum: quod non nisi perpetuæ durationis est descriptio, donec nimirum alterum illud æternitatis seculum post finem mundi incoetur. Posterius adfirmatum Apostata ipse *probabilem* tantum *opinionem* nominat, nos omnino falsam appellamus. Nam Turcam ante tempora Antichristi, sive veri sive Utopici istius quem Pontificij fingunt, penitus extinguendum esse, ostendat prius, quam hanc opinionem ut *tantum non certam* Eccle-

siæ

siæ CHRISTI obtrudat. Nam Turcicum imperium eo tempore demum cepisse, quo verus ille, ex sententia Gregorij Magni Antichristus, hoc est, Oecumenicus Episcopus innotuit, ex historijs constat. Tunc temporis enim cum Mahumetes magnam futuri imperij Turcici potentiam ex vili principio deduceret in oriente; interim in occidente, procurante Phoca Cæsaricida Bonifacius III. Pontifex, universalis Episcopi titulum sibi arrogavit, quem qui ambiret, Antichristi præcursorem vocavit Gregorius epist. 30. lib. 6. unde sequitur, qui eum non tantum ambit, sed usurpat, Antichristum esse. Deinde postremum Ecclesiæ hostem in hoc seculo fore Turcicum tyrannum, apertè colligitur ex Ezech. 39, 7. & Dan. 7, 9. Simili sutilitate nititur illud de Terrâ sanctâ recuperandâ, & Hierosolymâ restaurandâ. Hoc enim impossibile fore, expressè prædixit Propheta Daniel cap. 9, v. 27. ubi, interprete Christo Matth. c. 24, 15. de ultimâ desolatione templi loquitur, eamque ad finem perseveraturam prædixit. Et adhuc clarius de secunda templi devastatione vaticinatur Dominus apud Jeremiam cap. 19, 11. *Sic conteram populum istum & civitatem istam, sicut conteritur vas figuli,* QUOD NON POTEST ULTRA INSTAURARI. Omnium autem clarissimè, Esa. 25, 2. *Posuisti ci-*

vitatem in tumultum, urbem fortem in ruinam, domum alienorum; ut non sit civitas, ET IN SEMPITERNUM NON ÆDIFICABITUR. Unde illud Hieronymi in Jeremiam lib. 4. cap. 19. *Civitas Hierusalem in æternos cineres collapsa est.* Veritatem horum vaticiniorum luculenter comprobavit eventus, quando Judæi tempore Hadriani & Constantini Magni Impp. inprimis autem Juliani Apostatæ opibus adjuti templum & urbem restaurare tentaverunt, sed partim armis Romanorum, partim etiam ardentibus flammarum globis repressi ab instituto destiterunt, qua de re videatur Socrates lib. 3. hist. Eccles. 17. Euseb. lib. 4. hist. cap. 6. Sozom. lib. 5. cap. 22. & Chrysost. homil. 2. cont. Jud. deinde, quando Christiani principes, duce Godefrido Bilionæo Principe Lotharingiæ, instigante Hellebrando Pontifice Romano, qui se Gregorium VII. vocabat, & alijs Papis, magnum exercitum in Palæstinam deduxerunt sub prætextu de sepulchro Domini è tyrannide Turcica vindicando; sed quam omnino in fraudem vaticiniorum divinorum, horribilis virorum tam præstantium clades contestata fuit.

Ex his igitur omnibus futilitatem utriusque figmenti Scioppiani retectam esse judico: prius tamen illud de eversione Rom. Imperij

perij ex ſcripturis deducere audet. Et 1. quidem ex Dan. 2, 40, ubi Romanum Imperium comparatur tibijs, quibus digiti ſint decem, partim ferrei, partim fictiles, hoc eſt, decem reges, alij alijs potentiores. Ad quod teſtimonium addit Apoſtata: *Sicut, ubi pedum digiti incipiunt, ubi nihil amplius de cruribus ſeu pedibus reliquum eſt; ita cum decem illi Reges erunt, jam Romanum imperium penitus deletum fuerit.* Hæc ille. Ubi primùm hoc notari velim, Prophetam nihil habere de DECEM digitis, ſed hoc de ſuo addit Apoſtata: alioquin, quomodo inclinante quarta Monarchia, regna R. Imperij alia alijs fortiora & debiliora facta fuerint, experientia comprobavit. Deinde, ſi gloſſa Scioppiana vera eſt, vaticinium hoc jam pridem ſuam veritatem conſecutum eſt. Nam Gothi potuerunt eſſe illi decem reges, conjurati in urbem Romam; quam & aliquoties ceperunt, & Totilas, unus ex ipſis, tandem eam incendit, & ex ῥώμη ῥύμη fecit, ex Româ ruinam & vicum, circa annum Chriſti 550, à quo tempore Romanum Imperium priſtinam ſuam dignitatem recuperare non potuit, donec Leo III. Pontifex Rom. circa annum Chriſti 797. *Imperij tandem, Roma applaudente, coronam impoſuit Carolo tanti q; inſignia regni*, ut Mantuanus de hoc facto cecinit: idque factum eſt juxta vaticinium Apo-

cal. 13, 15. ubi de Antichristo scriptum est, datum ei esse, ut daret spiritum imagini bestiæ, hoc est, ut reviviscere faceret Imperatores Ethnicos: quod sanè accidit, quando Papa Imperium ex oriente transtulit in occidentem ad Carolum Magnum Francorum regem, in quo nonnihil illud respirare cepit. Et hoc istius vaticinij complementum agnoscit etiam Pererius Esavita lib. 2. in Dan. p. 123. ubi ex Hieronymo annotavit: *Imperium Romanum fuisse ferreum, ferè usq; ad irruptionem Gothorum & aliarum gentium barbararum in Romanam ditionem, posthac autem factum esse terreum, quippe tum majorem in modum Romani Imperij majestas deformari, diminui amplitudo, potentia debilitari cepta est.*

Ibid. *At*, inquis, *habemus etiamnum (Deo gratia) Romanum Imperatorem tam re, quam nomine, eumq; tanta dignatione & autoritate, ut ne potentissimus quidem Hispaniorum & Indiorum Monarcha eum ut superiorem (quomodo autem, nisi quia Romanus Imperator? nam Regi Germaniæ quid est, cur tantus Rex cedat?) colere dubitet: ipsi etiam Lutherani Principes, sacri Romani Imperij Electores & Principes se appellari gaudeant.*

Sed esto, habeat Romanus Imperator apud Regem Hispaniorum & Principes Germaniæ summam dignitatem, quam etiam ut diu habeat,

habeat, precamur: quod si tamen rem rectà lance appendamus, non nisi titulari quadam potestate eam habet, permittente Papa; atque sic profectò nudo nomine magis, quam re *Romanus* Imperator est. *Romani majestas populi*, inquit Aventinus lib. 7. annal. *qua olim orbis regebatur, sublata est de terris.* Nam urbem imperij Romam non Imperator, cui ea jure debetur, sed Pontifex Romanus habet, clamante Adriano Pontifice apud Aventinum lib. 4. annal. *Vrbs Romana nostra est, non Imperatoris.* Sublata igitur Româ ab Imperio, Romanum sanè imperium non nisi nomine est. Imperatorem olim colebant ut hominem à Deo secundum, solo Deo minorem, dicente Tertulliano in Apolog. cap. 30, jam iste honor cessit Papæ, cui & ipse Imperator imperij sui dignitatem aditurus supplex fieri cogitur. Imperatores olim concilia convocabant, & supplices habebant ipsos Pontifices; ut ex proœmio lib. 5. Socratis & epistola 9. Leonis constat: hodie inversa rerum facies est, & omnis hæc sive potestas sive dignitas ab Imperatore ad Pontificē translata. Cumq; olim sub potestate urbis orbis imperium remansisset, teste Orosio lib. 1. hist. cap. 1. hodie vix tenuis quædam umbra magni corporis, Imperij nimirum Romani, restat, dicente Sleidano in lib. de quatuor Monarch. Sum-

ma, habemus hodie non merè Romanum, ſed Romano germanicum imperium, cujus potentia proh dolor, nimium quantum imminuta, & imperium verè Romanum commutatum eſt de temporali in ſpirituale, ut ſcripſit olim Thomas in 2. Theſſal. 2. hoc eſt, ab Imperatoribus Romanis ad Pontifices devolutum. Gaudent igitur Principes Germanici appellari Electores ac Principes Romani Imperij, quia nullam aliam ſubſecuturam Monarchiam ex Daniele ſciunt, idcirco hac exigua veluti umbra veteris Imperij contenti ſunt.

De loco Pauli, 2. Theſſ. 2.

Sed progrediamur in probationibus Apoſtatæ. Secundo igitur loco adfert locum illum claſſicum de Antichriſto ex 2. Theſſ. 2. ubi dicitur, diem Domini non venturum, donec veniat diſceſſio, hoc eſt, interpretante Adverſario, *univerſalis defectio ab Imperio Romano*: & donec reveletur homo peccati, qui in templo Domini ſedebit, hoc eſt, ſecundum gloſſam Scioppij, *in templo Hieroſolymitano; in novo enim Teſtamento Templi vocem nunquam alter uſurpari*: quiq; jam myſterium operetur iniquitatis, nimirum, ſi credimus gloſſemati Scioppiano, *in typo Nerone, Simone Mago, aliisq; hæreticis, qui ſunt typici Antichriſti.* Et addit Apoſtolus; tantum, qui nunc tenet, teneat: gloſſam addit Apoſtata: *nempe ſtatus Romani*

Pag. 54.

Imperij, qui nunc rerum potitur; donec de medio fiat, inquit Apostolus: id est, inquit Apostata, *donec Imperium Romanum prorsus tollatur & extinguatur.* In his scholijs Apostatæ quatuor inprimis depravationes loci Apostolici deprehendimus, animadversione dignas. 1. quod illam discessionem de generali defectione ab imperio Romano intelligit. Nam vocem ἀποστασίας in N. T. de defectione a mundano Imperio usurpatam vix monstraverit: intelligit igitur Apostolus ἀποστασίαν de recessu à fide Catholica, interprete Lyra super hunc locum, & Adrichomio in Chron. f. 285. quemadmodum simili ferè modo in 1. Timot. 4. multi dicuntur discessuri à fide: unde non ineptè colligunt aliqui (inter quos & Bellarminus est lib. 3. de R. P. cap. 2) Antichristum ipsum hic abstractâ voce nominari Apostasiam, non Apostatâ, propter excellentem illam defectionem, quam sub regno Antichristi futuram, prædixit Apostolus. 2. Quod templum DEI interpretatur de templo Hierosolymitano, & vocem hanc in N. T. nusquam aliter usurpari audacter adfirmat. Falsissimum est utrumque. Nam si ex hypothesi Pontificiorum venturus est Antichristus annis demum tribus & dimidio ante CHRISTI adventum ad judicium, utique in templo Hierosolymitano

sedere

sedere non poterit; id enim jampridem destructum & in sempiternum non restaurandum esse, constat ex vaticinijs supra allegatis. Et scribit hæc Apostolus Thessalonicensibus, quos sanè non ex Græcia in Judæam ablegat, sed ad Ecclesiam, quam domum Dei viventis appellat, 1. Tim. 3, 15. Falsissimum autem est & ferulâ dignum, quod scribit iste Theologorum Aristarchus, in N. T. Templi vocem NUNQUAM ALITER usurpari, quam de templo Hierosolymitano. Itane verò homines etiam Christiani templum quoddam erunt Hierosolymitanum? nam illos Apostolus Paulus aliquoties templum Dei vocavit 1. Cor. 3, 16, 17: 6, 19. 2. Cor. 6, 16. Et annon Ecclesia expressè templum Dei nominatur, Apoc. 3, 12: *qui vicerit, faciam illum columnam in templo* DEI *mei*: num fortasse martyres columnæ erunt templi Hierosolymitani? & annon cœlestis nostra patria sedes beatorum, templum Dei appellatur Apoc. 7, 15, imò Deus ipse templum vocatur cœlestis Hierosolymæ, Apoc. 21, 22. Viderit igitur Apostata, quo detruserit ipsum tam temeraria audacia, quasi templi vox in N. T. nunquam aliter usurpetur, semper significet templum Hierosolymitanum. Sed condonandum hoc est rudi discipulo, qui hæc ex Bellarmino didicit, & nimis facilè credidit. Abeat igitur uterq;,

Bellarm. lib. 3. de Roman. Pontif. cap. 12.

uterq;,& ſepeliat gloſſam ſuam in ſcrinio Papæ: nos in dicto Apoſtolico per templum Dei in quo ſeſſurus eſt Antichriſtus, Eccleſiam intelligimus; in cujus medio dominatur ille, ut Deus quidem terrenus, in omnes creaturas ſibi poteſtatem vendicans; ut alibi demonſtratum fuit. Et ita nos ſentire docuit Theodoretus in 2. ad Theſſal. 2. *Dei templum*, ait, *Apoſtolus appellavit Eccleſias, in quibus primam ſedem arripiet Antichriſtus*. Et Oecumenius in eundem locum: *Non dicit templum, quod erat Hieroſolymis, ſed Eccleſias Dei*. Videat etiam Apoſtata, quid hac de re ſcripſerint nonnulli doctores Pontificij, Thomas in eundem locum, & Johannes Ferus in cap. 24. Matth. 3. Tertia gloſſa Apoſtatæ eſt, quod Antichriſtum Apoſtoli Pauli tempore *in typo* myſterium iniquitatis operatũ eſſe ſcribit. Id quod etiam ex Bellarmino mutuatus eſt, qui Antichriſtum non in propriâ perſonâ, ſed in præcurſoribus notari ſcribit. Sed eſt manifeſta textus Apoſtolici falſatio. Nam 1. loquitur Apoſtolus de Antichriſto *revelando*: ergò jam tum in propriâ perſonâ eum adfuiſſe, certum eſt, alioquin revelari non potuiſſet; niſi Antichriſtum in typo ſeu præcurſoribus ſuis revelandum eſſe fingas. 2. Adſcribit etiam Antichriſto ἐνέργειαν. ἐνέργεια autem ſine perſona proprie ἐνεργούμενον, eáq; nondum in rerum natura

tura

turâ existente, ne quidem cogitari potest. 3. Præterea non de mystico vel typico Antichristo, qui omnibus jam notus erat, sed de vero Antichristo, adhuc revelando & omnibus notificando vaticinatur Apostolus. 4. Et deniq; epistolam illam suam ad Thessalonicenses ante tempora Neronis scriptam esse colligitur ex Præfatione Theodoreti in Epistolas Pauli: quomodo igitur sub Neronis typo Antichristum potuit describere? Ergò & hæc stropha textus Paulini frivola & inanis est. 4. Pergit Apostata obscurare, si potest, illustrem illam lucem dicti Apostolici, quando nimirum illud *(donec è medio fiat)* de plenaria Imperij Romani abolitione vult intellectum; sed contra expressum vaticinium Danielis cap. 2, 35. de quo supra. Potentiam quidem majestatem ac terrorem Romani Imperij graviter imminui & tantum non everti oportuit, ut Antichristus viam inveniret, qua perficiat libere & impunè pro sua cupiditate, quæcunq; velit: Sed Imperium & dominatio ipsa non omninò erat auferenda: nam præter quartam Monarchiam Romanorum nullam aliam subsecuturam credere nos jubent divina oracula. Hoc enim erat quod detinebat manifestam tyrannidem Antichristi adhuc in occulto latentis, terror nimirum Romani Imperij, potentia & magnitudo ejusdem, ea è

medio

medio tollenda erat, manentibus utcunq; ruderibus quibusdam alicujus imperij, cujus tamen nullus terror est apud Antichristum. Nam donec imperij illius timor fuerit, nemo Antichristo statim subdetur: eo verò sublato paulatim è latebris prodijt ejus dominatio; id quod factum est, quando Bonifacius III. Pontifex Phocam Cæsaricidam in imperio, quod per scelus adeptus erat, confirmavit, translata sede Imperij ex oriente in occidentem. Hoc nomine in apricum prodijt Antichristus, circa annum Christi 606, cum antea in occulto operaretur omnem iniquitatem: siquidem jam Apostoli Pauli temporibus erant, qui plerorumque dogmatum Papisticorum fundamenta jacebant in Ecclesia, quod Pseudoapostolos in Articulo de Justificatione hominis coram Deo, & alios in articulis de jejunio, conjugio & similibus feciſſe constat ex Gal. 2. & 3. Phil. 3. Col. 2. 1. Cor. 7. 1. Timoth. 4. &c.

Sed hac de re plura dicere non est hujus instituti: pergo ad tertium Apostatæ locum. Is verò extat Apoc. 17. à vers. 3. usque ad finem capitis, quem locum pro lubitu suo exponit, & interpretationem hujus vaticinij non à posteriori, sed ex præconceptâ suâ de Utopico Antichristo opinione petit, in qua tamen sibiipsi non constat. *De cap. 17. Apoc.*

Adver-

Adversarium igitur primum audiemus, dein loci hujus illustrissimi sententiam ex ipso rerum prædictarum præclarissimo eventu petitam subjiciemus.

Pag. 61. Scioppianam igitur interpretationem quod attinet, ea sic habet: Bestiam coccineam plenam nominibus blasphemiæ, interpretatur Regnum Antichristi mysticum, seu Imperium Romanum ab Ethnicis administratum: Mulierem insidentem bestiæ, itidem Romanum imperium sub Imperatoribus Ethnicis: mysterium fronti mulieris inscriptum, similiter mysticum Antichristi regnum: Atq; sic nil nisi mysticũ Antichristũ somniare potest in locis illis Novi Testamenti illustrissimis, quæ verum illum Antichristum in templo Dei jam sedentem quasi oculis intuendum exhibent, nullius pensi habens, quod seipsum in interpretatione sua turpiter confundat. Nam quomodo tria illa diversissima: *Bestia; Mulier insidens bestiæ; & mysterium fronti mulieris inscriptum*, de uno & eodem Antichristo mystico, seu imperio ab Ethnicis administrato, accipi possint, judicet, qui quidquam judicare potest. Deinde dubium probat per æquè dubium, quando hoc loco repetit, Imperatores Ethnicos mysterium illud iniquitatis operatos fuisse, de quo Apostolus Paulus 2. Thessal. 2. hoc enim supra sufficienter refuta-

tum

tum fuit. Præterea valde iniquum est, Romanorum Imperium vocare meretricem: omnis enim potestas à Deo est, dicente Christo Joh. 19, 11. & Paulo Rom. 13, 2. neq; legitur in scriptura tyrannidem magistratus politici meretricijs operibus conferri: imò nulla ferè similitudo est inter meretricem & Imperium Romanum: quin & viderit Apostata, quo honore adficiat tam præclaram Monarchiam. Proinde cum hoc totum vaticinium Johannis per crassam petitionem principij ad Imperium Romanum transferat, mirum non est, quod ea, quæ de bestia, septem ejus capitibus, decem cornibus, horundemq; pugna contra meretricem adfert; cum eventu non congruunt. Ea enim omnia non à posteriori seu eventu, juxta naturam vaticiniorum; sed à priori, hoc est, ex præconceptâ Scioppiani cerebelli opinione petuntur. Sanè, quæ de decem scribit Regibus; in quos desinat Romanum imperium, quibusq; superveniat alius, undecimus, Antichristus; a Lactantio & Hieronymo fortasse mutuatus est, sed horum Patrũ hoc in genere leves fuisse conjecturulas, jampridem notavit Ludovicus Vives V. CL. in lib. 20. de civ. Dei August. cap. 19. quin & Augustinus ipse hanc opinionem rejecit cap. 23. ejusdem libri his verbis: *Vereri me sanè fateor, ne in decem regibus; quos tanquàm de-* pag. 55. & 59.

cem homines videtur inventurus Antichristus, fortè fallamur, atq; ita ille inopinatus adveniat, non existentibus tot regibus in orbe Romano. &c. Vana igitur & inania prorsus sunt μεμβλώκια, illa ænigmatà, quæ Lutheranis Apostata magnâ cum obtestatione & tantum non profanatione nominis divini proposuit, pag. 64. *Si ante adventum bestiæ seu Antichristi meretrix illa ex rerum numero exterminabitur & flammis conflagrabit: si reges illi unum cum bestia seu Antichristo consilium habebunt: si meretricis desolatio & conflagratio augendis Antichristi viribus servire debebit; qua tandem ratione meretrix illa Antichristi dilecta sponsa, sive sedes imperij Antichristiani esse possit, ut Lutherani contendunt?* vana, inquam, sunt hæc ænigmata omnia, quæ nullo negotio ex vera vaticinij illius interpretatione, eventu rerum, jam undiquaq; comprobatâ dissolventur. Ea verò jam sequitur.

Vidit ergò D. Johannes 1. *Bestiam coccineam, plenam nominibus blasphemiæ, habentem capita septem & cornua decem.* Bestia hæc nihil aliud est, quam Papatus, de quo eventus testatur, quod imperet ipsis Imperatoribus purpurâ utentibus, quod splendeat ipse purpuratis Patribus, & gaudeat alioquin colore coccineo, hoc est, vestibus & ornamentis rubris

ac pur-

ac purpureis, quibus & Pontifex cum ſuis & Miſſa Pontificia ornari conſuevit. Capita ſeptem ſunt ſeptem Occidentis regna, in quæ Papatus diffuſus eſt: Italia, Hiſpania, Gallia, Britannia, Germania, Polonia & Hungaria: & ſunt ea reſidua, de decem illis capitibus quartæ Monarchiæ, de quibus Daniel cap. 7. quorum tria, Græciam, Aſiam & Aphricam parvulum cornu ſeu Antichriſtus Orientalis ad ſe rapuit, reliquis ſeptem relictis Antichriſto Occidentali. Habet etiam Papatus decem ſpecialia cornua, hoc eſt, decem ſpecialia regna, quinq; capitibus ſeu regnis generaliori-bus, Germaniæ, Britanniæ, Galliæ, Poloniæ, Hungariæ, adhærentia: ea enim uſitatè in decem regna ſeu provincias reſolvuntur, in Alemanniam ſeu Germaniam noſtram, in Bohemiam, Ungariam, Poloniam, Suediam, Daniam, Norvegiam, Scotiam[1], Angliam & Franciã; quæ & à Papatu defeciſſe, & meretricem odio proſecuta fuiſſe infra dicuntur.

2. Vidit D. Johannes meretricem inſidentem beſtiæ, circundatam purpura & coccino, inauratã auro & lapide precioſo & margaritis, habentem poculum aureum in manu ſuâ, plenũ abominatione & immunditia fornicationis ejus: & in fronte ejus ſcriptũ, Myſteriũ, Babylõ magna, mater fornicationũ & abomi-

nationum terræ : fuitq; ebria ſanguine ſanctorum & martyrum. Hoc nihil aliud eſt; quam deſcriptio Papæ, qui Monarcha eſt Eccleſiæ Cacolicæ, hoc eſt, Papiſticæ, ac proinde rectè dicitur inſidere beſtiæ, Papatui : Vocatur meretrix propter idololatriam in Papatu uſitatam, ubi ſanctis, imò ſtatuis ac imaginibus tribuitur cultus ſoli Deo debitus, opellis etiam Monachorum atque monialium; quæ ſoli debentur merito Chriſti : idololatriam autem fornicationem ſpiritualem vocari in ſcriptura eſt uſitatiſſimum: Exod.34.15. Judic.2,15. Eſa.1,21 : 17,3. Jer : 3,1. Ezech.5,9. Oſe: 1, 2. &c. Ornari Pontificem purpura & auro; & pluſquam regio ſplendore coruſcare; nullâ prorſus probatione indiget : habet poculum aureum in manu ſua; quod eſt poculum miſſaticum, lapide pretioſo, auro & gemmis exornatum, ſed plenum abominatione; qua & ſemetipſum inficit, & alios polluit. Unde titulum huncPontifex veluti in fronte inſcriptum circumgeſtat; quod ſit *Babylon illa magnà*, ob crudelitatem, quam exercet erga omnes, qui non adorant abominationes ſuas : *mater fornicationum*; quia PAPÆ doctrinâ verè lerna eſt omnis idolomaniæ, ſuperſtitionis & impietatis, de qua multi in ipſo gremio PAPATUS graviſſimas querimonias publicè ſparſerunt : ſed hæc omnia ad tempus in occulto

occulto habuit, propterea *mysterium* vocatur, ut qui speciem pietatis habeat, veritatem autem ejus abneget. Ebrius quoq; est Papa Romanus sanguine sanctorum ac martyrum, quod tot lanienæ in diversis orbis partibus à sanguisuga Romano factæ, & ex his uberrimus ille Catalogus Testium veritatis Christianæ seu Feritatis Papisticæ luculenter testatur. 3. Dicit Angelus *de bestia*, quam viderat D. Johannes: *Bestia quam vidisti, fuit, & non est, ascensura de abysso, item; ipsa octava est, & de septem est; & in interitum ibit, & mirabuntur inhabitantes terram, quorum nomina non sunt scripta in libro vitæ à constitutione mundi.* Etiam hoc ad Papatum exactissimè congruit. Is enim *fuit*, ratione gladij politici, qui sanè ante tempora Johannis Apostoli in imperio Romano fuit potentissimus: & *non est*, partim ratione gladij spiritualis, quem eo adhuc tempore nemo sibi sumsit in Ecclesia; partim ratione gladij politici, qui à Gothis, Vandalis, Longobardis, Burgundionibus, Hunnis, alijsque populis nimium debilitabatur, ac si non esset: tandem autem *ex abysso iterum adscendit*, vires suas colligens partim fraude, partim vi, adjuvantibus nonnullis Imperatoribus; *octava est, & de septem est*, quia nimirum septem illorum Regnorum, in quæ se diffundit, quasi una communis anima est:

2. Tim. 2.

quibus externum regnorum titulum & majestatem imperij politicam permittit; atq; sic de septem illis est: attamen interim per suos Cardinales, Metropolitanos, Episcopos, Monachos obedientiâ eos sibi astringens, suam in illis hierarchiam possidet, & sic octava est, & quasi distincta ab illis. Sed tandem *in interitum ibit*, quando interficiet eam Filius DEI spiritu oris & illustratione adventus sui, 2. Thess. 2. Et hanc ejus potentiam etiamnum admirantur multi, qui splendore atq; magnificentiâ Papatus dementati ad gremiũ Ecclesiæ redire nolunt: sed hac ipsâ præposterâ admiratione arguunt, se in electorum numerum nunquam fuisse receptos. 4. Porrò *Septem capita*, inquit Angelus in interpretatione, *septem montes sunt, super quos mulier sedet, & reges septem sunt, &c.* Notanter ostenditur hic sedes Antichristi, Roma nimirum, septicollis, cujus montes hi sunt; Palatinus, Capitolinus, Aventinus, Exquilinus, Cælius, Viminalis, & Quirinalis; idq; ne quidem Apostata per omnia negare potest, nisi quod sub nomine Romæ imperium Romanorum hîc describi potest. Ejus igitur septem illi reges & regna sunt, quorum jam ante facta est mentio, quibus insidet meretrix, id est, in quibus dominatus est Papæ. *Quinq; ceciderunt*, inquit angelus, nimirum Germania, Gallia, Britannia, Polonia, Ungaria, in quibus provin-

cijs reperiuntur Ecclesiæ superstitionibus Papisticis nonnihil purgatæ: *unus est*, nimirum Italia, in qua cumprimis dominatur ista meretrix: *& alius nondum venit*, Hispania nimirum, & ea quidem ejus regni pars, quæ Granata appellatur. Hæc enim à Mauris sive Saracenis 779. annis occupata bello, anno demum Christi 1492. recipitur, & pulsis Saracennis, & templis Christianæ religioni destinatis, & titulo Catholicæ Ecclesiæ à Papa potitur, *Oportet autem ipsum manere*, ait Angelus; nam Papæ Romano dentem citius eripies, quàm Hispaniam ex Ecclesiâ Catholicâ: sed breve tempus manebit: citò enim conteret DEUS Satanam sub pedes suos, & illustri suo adventu ad judicium meretricem unà cum amasijs suis in locum ardentem igne ac sulphure præcipitabit. 5. De decem Regibus seu regnis seorsim refert angelus, *quod unà cum bestiâ potestatem accipiant unâ horâ, quodq; potestatem suam bestiæ tradiderint*: Semper enim fuerunt in decem illis Europæis regnis, qui cathedram pestilentiæ fulcire & omnibus viribus sedem atq; majestatem Pontificis Romani stabilire conati sunt: sed acceperunt hanc potestatem *unâ horâ*, hoc est, brevissimo tempore. Nam quia contra Agnum, hoc est, Filium DEI in pugnam descenderunt, ab

Calvis. in Chro p. 930.

Agno quoq; victi sunt, non externâ vi & armis, sed verbo & virtute Spiritus S. qui gladius oris Christi appellatur 2. Thess. 2. Unde factum, ut hæc decem regna odio prosequantur meretricem, desolatam & nudam illam faciant, id est, potentiâ suâ exuant, viribusq; spolient, instigante Domino, qui terminum certum furori Pontificio constituit. Tum verò acceperunt potestatem illam, quando non amplius erant sub Imperio, sed quodq; cornu seu regnum proprium suum habebat regem: idq; factum sanè est, non sub Ethnicis Imperatoribus, sed multò post, quando Papæ regnum cœpit invalescere. Nam tempore Imperatorum Ethnicorum illa regna in unum corpus collecta, & in provincias redacta erant.

Hæc est genuina atq; orthodoxa interpretatio præclari istius vaticinij Apocalyptici de Antichristo, in quo Apostata toto cœlo aberravit, ut ferè non dubitarim eandem ipsius hic repetere obtestationem: Nunc omnes Pontificij, in quibus vel gutta ingenui sanguinis & fidei Christianæ inest, per adventum Domini nostri Jesu Christi, & tremendum ejus judicium obtestor, ut animo suo sedulò perpendant, an non hæc omnia in Papatu ad unguem ita evenerint, & quotidiè eveniant: & annon spiritu vertiginis agitentur

Verba sua Apostata ipse transtulit.

aut

aut occæcati sint, qui in hoc meridie hunc veritatis solem non agnoscunt? Unde quilibet intelligit, quæstiones illas Scioppianas, quas pag. 64. proponit, plerasq; vel ex præconcepta, & cum eventu nunquam correspondente opinione oriri, ideoq; haud immeritò à nobis negligi debere: vel sanè ex ijs, quæ jam ex eventu ipso, vaticiniorum optimo interprete desumta sunt, facilè expediri posse. Nam 1. per decem illos reges, sive regna, quid intelligendum sit, jam audivimus: eos verò ante Antichristum fore, Scioppianum figmentum est, in Johannis vaticinio μυστηρίῳ hujus invenitur. 2. decem illa regna brevissimo tempore duratura libenter credimus; & jam modò ostendimus. 3. ut &, quod & quomodo immani odio prosecutura sint bestiam seu Papatum. 4. & deniq; quo pacto potentiam suam bestiæ sint redditura.

Unum tamen obstat in hoc loco, quod Scioppius per Babylonem Romam quidem intelligendum esse concedit, sed non urbem Romam, verum Imperium Romanum: idq; quatuor de caussis. 1. quia Roma tempore Johannis non sedit super aquas multas seu ad multas gentes & linguas non pertingebat, quippe in Latio sita. 2. quia hodie non septem, sed undecim montes habet. 3. neque regnum habet super reges terræ, sive de jure sive de

ve de facto loquaris. 4. neq; deniq; ejus desolatione vires Antichristi augeri poterunt, imò si Papa sit Antichristus, hoc vires ejus potius imminuet. Hæc Apostata: ad quæ singula respondeo: 1. Primum contra manifestam fidem est historiæ, ne quid dicam durius. An non enim tempore D. Johannis Romana civitas orbis imperium habuit? annon ipse scribit, *illo tempore imperium urbi Romæ adfixum fuisse* pag. 62? annon inter duo maria Tyrrhenum & Adriaticum sita erat? Unde Tertullianus contra Judæos & lib. 3. cont. Marcion: *Babylon*, inquit, *apud Iohannem nostrum Romanæ* URBIS (non imperij) *figuram portat perinde & magnæ & regno superbæ, & sanctorum debellatricis.* Et Hieronymus citante Ludovico Vive, Scriptore Pontificio, in lib. 18. de civ. Dei Augustini cap. 22. non aliam existimat describi à Johanne in Apocalypsi Babylonem, quam URBEM Romam: quin & ipse Bellarminus lib. 3. de R. P. c. 5. & 13. nõ diffitetur, per meretricem illam Babylon urbem Romam intelligi, sed non nisi Romam Ethnicam: quid ergò tergiversatur Præceptori discipulus? 2. Sed ais, secundo loco, Roma HODIE non septẽ, sed undecim montes habet. Ain' verò: sed quid si etiã plures hodie habeat turres & arces? nũ propterea falsũ erit, quod de ea olim cecinit Virgil. lib. 2. Georg.

Scili-

Scilicet & rerum facta est pulcerrima Roma,
Septemq; una sibi muro circumdedit arces?

Fortè nec Lateranum nec Vaticanum fuit tẽpore D. Johannis, sed quid hoc ad rhombum Critice? num propterea non fuit septicollis civitas? Habeas igitur hoc ad secundum. 3. Ad tertium dico, quod de jure non habeat Roma regnum super reges terræ libenter concesserim: sed quid de facto ausit, historiæ testantur, & quam nihil etiamnum, ullus REX ROMANÆ meretrici addictus attentare audeat absque ejus nutu, exempla sunt in promtu, ut mirum sit os impudens hoc negare posse: observetur tamen probè quòd fatetur Apostata, Romam modernam *nullum prorsus regnum habere super reges terræ de jure*, quo quidem effato quam gratiam initurus sit apud Pontificem suum, ipse viderit. 4. Quarta instantia, quæ ipsi omnium fortissima videtur, nullius hili est, si sensum vaticinij attendimus. Nam de Antichristianæ potentiæ incremento ex desolatione regni ejus oriundo nihil habet vaticinium D. Johannis: sed si textum consideremus, apparebit, reges illos potestatem suã bestiæ prius esse tradituros, quã ipsã odio prosequantur, idq; sic jubente & volente Domino, qui peccata peccatis punire solet, hoc est, adjuvabunt Papatum viribus suis, idq;

idq; tam diu, *donec consummentur verba* DEI, quibus nimirum recepit, se ingratum orbem ob non receptam dilectam veritatem, castigaturum. Sed his verbis consummatis,& impletâ voluntate DEI, illi ipsi reges, pertæsi tyrannidis Antichristianæ,omnem suam vim & potentiam contra bestiam conferent, instigante Domino,eamq; evertere & exterminare studebunt. Hujus rei illustre specimen edidit superioribus annis Carolus Borboniorum Princeps, qui expugnatâ Urbe, Pontificem Clementem VII. in vincula conjecit, anno 1527. Imò jam ante aliquot secula pij principes hoc jugum Antichristi excutere, & Tyrannidi Papisticæ summis viribus reluctari ceperunt, quemadmodum Otto Imperator jus eligendi Pontificem ad Imperatorem revocavit, & Johannem XII. deposuit; Henricus III. Imperator,cum tres Papæ de Papatu tanquam vultures de prædâ digladiarentur, armatâ manu in Italiam profectus omnes abdicavit & alium creavit: & inprimis Fridericus Barbarossa, fortissimus Princeps, anno Christi 1166. Romam expugnavit. Sic igitur ab hoc etiam præsidio dejectus est Apostata, quod in plenariâ Imperij Romani eversione ante adventum Antichristi quæsivit; adeoq; nihil amplius restat, quam ut ex hoc D. Johannis vaticinio firmiter concludamus, illum

lum ipsum, quem in sepcticolli civitate, hoc est, Romæ sedere, & scortatione doctrinæ suę Reges terrę seducere videmus, id est, Pontificem Romanum Antichristum illum magnum esse, quod ipsa rei evidentia, si cum vaticinio conferatur; ad oculum demonstrat.

CAPUT II.

De Ortu & Progressu Antichristi Papistici.

QUæ in hoc capite de fictitio Judæorum Christo, Neardæ, civitate Babyloniæ nat[illegible]uro fabulatur Apostata, non moramur: ipse alias nobis proponit fabulas Judaicis illis non absimiles, certè non minus ridiculas. De ortu enim Antichristi Papistici hæc secreta prodit. *Antichristum nasciturum ex tribu Dan, & tamen à Iudæis per errorem pro Messia* (si credere fas est) *habitum iri.* 2. De progressu ejus ita nugatur. *Vbi adoleverit, fraudibus & dolis ac perfidiis plenum pectus gerens, magicis etiam artibus à Satana ad miraculum instructus, paulatim infima hominum sordidissimorum colluvie ad se pellecta, mox confluentibus majoribus Iudæorum copiis, prodigio denique aliquo ad Mosis exemplum Satanæ opera edito, liberatorem & Messiam se professus, concitatis omnibus, qui istic esse solent, Hebræis, Ægyptum invadet, eaque occupatâ* Pag. 46.

patâ & rege ejus cæso, torrentis instar incredibili cum celeritate Æthiopiæ & Lybiæ regnis subactis, nunciis etiam auxiliorum exoriente sibi venientium excitatus in Iudæam, properabit, eámq; omnium opinione celerius tenebit. Hæc Apostata veluti somnium narrans, magno cum applausu synagogæ Romanæ de Antichristo suo recitat, quæ si serio recitat, & ita futurum credit; næ tam absurdum, tam impossibile nihil erit, quod Pontifex ei persuadere non poterit: si ex solis Biblijs insuper confirmaverit, (quod promittit in titulo scripti) næ peculiarem habet dæmonem veluti Oedipum, qui quod in scripturis neque Apostoli, neq; viri viderunt Apostolici, solus vel divinando adnimadvertere potuit. Sed & credit, & ex Biblijs utrumque confirmare audet; operæ pretium igitur est, ut mira referenti diligenter auscultemus.

Ortum Antichristi ex prosapia Dan probat ex vaticinio Jacobi Patriarchæ, Gen. 49, 17. *Fiat Dan coluber in via, cerastes in semitâ mordens ungulas equi, ut cadat adscensor ejus retrò. Salutare tuum exspectabo Domine.* Mirum si non ex hoc metallo aurum eliquare possit Apostata. *Hunc locum* (inquit) *de Antichristo non sine gravissimis causis, neq; sine Apostolicâ traditione* (hoccine verò est ex solis confirmare Biblijs?

blijs? quæ autem Apoſtolus Paulus de Antichriſto Theſſalonicenſibus tradiderat, hæc ipſa quoq; ſcripſerat, ſicuti ait 2. Theſſal. 2, 5. cum adhuc eſſem apud vos, ταῦτα ἔλεγον ὑμῖν, hæc eadem dixi vobis) *antiquiſſimos & eruditiſſimos interpretes accepiſſe exiſtimandũ eſt.* Ad hanc fabulam reſpondeo non meis, ſed Bellarmini verbis: *Hæc ſententia eſt valdè probabilis, propter tantorum patrum autoritatem; non tamen omninò certa eſt, tum, quia plerique eorum Patrum non dicunt, hoc ſe ſcire, ſed probabile eſſe inſinuant; tum quia nulla earum ſcripturarum convincit. Nam inprimis Gen. 49. videtur Iacob adliteram loqui de Samſone, cum ait: Fiat Dan coluber in via, ceraſtes in ſemita, & mordeat ungulas equi, ut cadat adſcenſor ejus retrò. Samſon enim fuit de tribu Dan, & fuit verè Philiſtæis tanquam coluber in viâ. Nam ubique eis occurrebat, eosque vexabat. Ita exponit Hieronymus in quæſt. Hebraicis. Et videtur ſanè Iacob benè precari filio ſuo, cum hæc dicit, & proinde non malum, ſed bonum prædicere. Quod ſi ad Antichriſtũ allegoricè id accõmodetur, nõ poterit argumẽtũ duci niſi probabile, quale ex myſticis sẽſibꝰ ducitur.* Hæc Bellar. Audin' Apoſtata, præceptorem tuũ. 1. Patres ſeu antiquiſſimos illos, quos tu vocas, interpretes, dubias & probabiles tantùm protuliſſe conjecturas; ex ijs autem certũ aliquod dogma

lib. 3. de R. P. cap. 12.

dogma Ecclesiæ condere non licet : ipsos enim in hujusmodi vaticiniis ante, quam secutus fuit eventus, sæpè hallucinatos esse, certum est, & ipsi fatentur. 2. audis, nullam earum scripturarum convincere, quòd à te infertur : hoccine ergò est ex solis Biblijs Antichristi ortum confirmare ? 3. audis, vaticinium Jacobi non nisi allegoricè & probabiliter de Antichristo agere (quam tamen probabilitatis rationem nondum audivimus) ad literam autem Jacobum de Samsone loqui, & hanc interpretationem esse Hieronymi : quid ergò aliam interpretationem ex conjecturis incertissimis petimus ? 4. audis denique, Jacobum non malum, sed bonum prædicere? quid malum ergò Antichristi, filij istius perditionis, ortum in hoc vaticinium intrudis ? Laudo candorem Bellarmini hoc in genere : versutiam Apostatæ, qui hunc candorem videre noluit, improbo : imò viderit iste, quomodo crassum istud mendacium defendere velit, *Ex Dan Antichristum nasciturum*, SEMPER *in Ecclesia jam inde ab Apostolicis temporibus* CREDITUM EST. Opponimus huic mendacio Patres illos omnes, qui hoc non credere, sed ad tempus probabiliter opinari voluerunt : opponimus Hieronymum, qui opinioni isti prorsus contradixit : opponimus ipsum Bellarminum, qui hanc sententiam probabilem quidem,

p. 68.

quidem, non autem certam esse scribit. Sed antiquum obtinet Apostata, qui temeraria sua prommnciata veluti Gorgonem quandam objicit Lectori imprudenti, ignarus miser, hac audacia istam (quam sibi habere videtur) & eruditionem & existimationem nimium prostitui.

Sed pergit iste: *Neq; mysterio videtur carere, quod Num. 2, 25. scriptum legitur: Ad Aquilonis partem castrametati sunt filij Dan*: quid vero hic mysterij? *tanquam illum signaret*, inquit, *qui dicturus erat, ut est apud Esaiam 14. vers 13. In cœlum conscendam, super astra Dei exaltabo solium meum, sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilonis, ascendam super altitudinem nubium similis ero altissimo.*

Scilicet huic triduano Theologo committenda esset scripturarum interpretatio, qui quidvis ex quovis scripturæ textu probare potest, non secus ac si luderet tesseris aut Plautinis fabulis. Scio quidem Gregor. lib. 31. moral. c. 10. docuisse, locum Num. 2. in figuram Antichristi scriptum esse, sed errore seculi præpeditum; & eventus adhuc subsecuturi ignarum, eũ ita docuisse credimus: Apostatã vero nostrum in ista luce veritatis & tam illustri splendore eventus etiamnum cæcutire, id verò justi judicij Dei indicium est, qui confundere solet sapientes in sapientiâ suâ.

Deinde vox ista apud Esaiam non est Antichristi, nisi fortè sub ratione typi; sed regis Babyloniæ, cujus inanis gloriatio illo versiculo exprobratur, & interitus toto capite prædicitur ac describitur. Quid verò castrametatio filiorum Dan versus Aquilonem, ad regem Babyloniæ, vel etiam ad Antichristi ortum? An non juxta tribum Dan erant castra filiorum Aser? & an non in sortitione hæreditatum in terrâ sanctâ domus Joseph, hoc est, tribus Manasse & Ephraim quoque fuit Aquilonaris, Jos. 18, 6: nunquid ex his quoque tribubus oriundus Antichristus? sed quis non videat & rideat hasce nugas?

Accumulat tamen plura Scripturæ loca in hanc sententiam: *Daniel*, inquit, *cap.* 11, 40. *regem Aquilonis vocat Antichristum. Ios.* 19. *in partitione terræ sanctæ tribui Dan sors hæreditaria postremo loco exit: & in Apocal.* 7. *in catalogo signatorum signo crucis nulla fit mentio tribus Dan, sed tribus Manasse in ejus locum reponitur.* Ex his omnibus cudere potest hanc conclusionem. *Ergò Antichristus oriundus est ex tribu Dan.* Quid tibi videtur, Christiane Lector; annon hoc est ex solis Biblijs confirmare Antichristi ortum? Sed ad rem 1. Rex Aquilonis vocatur Antichristus, tum quia Rex Babyloniorum typus ejus fuit, qui ex parte Aquilonari exercitum duxit in Judæam, ut scribit Lyra super c. 4. Jerem. tum etiam, quia

generale Scripturæ proverbium est; *Ab Aquilone omne malum venire*, Jer. 1, 14 : 4, 6. quid autem hoc ad ortum Antichristi? 2. In descriptione hæreditatum in terrâ sancta tribus Dan postremo loco describitur, sed nunquid ob hanc transpositionem tribuum, tribus hæc est maledicta, aut Antichristo consecrata? annon Ezech. 48, 1. in simili sortitione tribus Dan cæteris omnibus anteponitur? Tribus Benjamin primam sortem accipiebat Jos. 18, 11. nihil tamen erat melior, sed cæteris etiam improbior, ita ut & stirpitus exscinderetur, Jud. 21, 3. Ephraimitæ in sortitione præponuntur cæteris, nihil tamen propterea deterioribus, imò nonnihil etiam melioribus, eò quod, cùm cæteræ tribus Chananæos ex præcepto Domini exterminarent, isti in medio sui eos habitare permitterent, non sine idololatriæ contagio, Judic. 1, 29. quo nomine graviter objurgantur, Jud. 2, 2, 3. Cur igitur tribus Dan una cum loco etiam pietate cæteris fieret inferior, ut Antichristi parentes atq; majores non ex Benjamitarum tribu fornicaria, (quod fortasse magis congrueret Utopico Papistarũ Antichristo, quẽ ex meretrice oriundũ somniãt) nec ex Ephraimitarũ tribu Idololatricâ deducerentur; sed ex tribu Dan, quæ fortè una ex melioribus; quæque eo honore dignafuit, ut ei pars daretur

retur in medio possessionis filiorum Judæ; quemadmodum ex Jos. 19. docuit Christian. Adrichomius in descript: terræ sanctæ f. 20. b. ex qua Deus & Samsonem, heroëm fortissimum, populiq; sui Salvatorem; & Ooliabum, præstantissimum virum, in cujus corde posuit ipse sapientiam, ad opus Tabernaculi excitavit Jud. 13. Exod. 31, 6. 3. In Apocal. c. 7. tribus Dan omittitur, non, quia ex ea Antichristus nasciturus dicitur; ut scribit Lyra, & ante ipsum Irenæus, à quibus scholion suum fortè accepit Apostata noster, nam & tribus Ephraim omittitur, & ejus loco Manasse ponitur vers. 6. & si omnes illæ tribus omittendæ fuissent, ex quibus homo improbus vel natus vel nasciturus fuerat: omittenda etiam fuisset tribus Benjamin, è quâ primus Hebræorum rex Saul, homo nequam, & αὐτόχθων prodijt; tribus Juda, quæ multos Reges idololatricos procreavit, & sic consequenter de cæteris fermè omnibus. Qua veritatis luce convictus Bellarminus fateri cogitur. *Cur Apocal. 7. omittatur Dan, non satis constat; præsertim cum etiam Ephraim sit omissus, cujus tribus una est ex maximis.*

lib. 3. de P. R. cap. 12.

Sed nondum finis: *Allegoricè etiam huc refertur* (inquit Apostata) *locus Ier. 8, 10. A Dan auditus est fremitus equorum ejus, à voce hinnituum pugnatorum ejus commota est omnis terra & ve-*

& venerunt, & devoraverunt terram, & plenitudinem ejus : orbem & habitatores ejus. Quem quidem locum Irenæus etiam, errore deceptus, de Antichristo intellexit lib. 5. adverſ. hæreſ. Sed agnoſcit ipſe Adverſarius hæc verba de Nebuchodonoſare dicta eſſe, & non niſi per typum ad Antichriſtũ applicari; quod ex Bellarmino didicit, qui l. d. ſic ſcribit: *Ieremias cap. 8. ſine dubio non loquitur de Antichriſto, neq; de tribu Dan, ſed de Nebuchodonoſare, qui venturus erat ad Hieruſalem evertendam per regionem eam, quæ dicebatur Dan.*

Rectiſſimè ſanè. Dan enim in finibus Judææ erat poſita, per quam ex Meſopotamia & Babylone Hieroſolymam itur, ut & per tribum Ephraim. Quod autem per Regem Babylonis typicè intelligatur Antichriſtus, non valdè repugnamus. Scire autem debebat Apoſtata. 1. ſcripturam typicam non eſſe argumentativam. 2. non neceſſe eſſe, ut typus in omnibus congruat cum antitypo; ſatis, ſi in principalioribus. Ita ſanè congruit ad Antichriſtum, quod (ut Propheta loquitur) voce pugnatorum, hoc eſt, Monachorum & Eſavitarum ſuorum ad cædes & bella paratorum, commovet terram: quodq; venerint illi & devoraverint terram, imò & peccata terræ, ut Cardinalis ille gloriabatur; plenitudinem etiam ejus, orbem & habitatores ejus,

quod plusquam verum esse, exempla locorum istorum testantur, ubi novi nostri Pharisæi, de prosapia Esau, ædes viduarum, imò palatia principum quotidiè devorare pergunt, id quod de Pharisæis olim dicebat Salvator noster Matth. 23, 14. In his sanè pulcram videmus congruentiam typi & antitypi, idq; familiam dicit: nam quod locum attinet, unde egredi dicitur Rex Babylonis, is ut antitypo respondeat, non est necesse: alias Antichristum ex tribu Ephraim quoque nascituru sequeretur, quia utramq; tribum nominat Propheta capite quarto vers. 15. ubi eadē expeditio describitur quæ c. 8. Id verò asserere Papicolis nondum in mentem venit, ne videantur plus nimio miraculosum fingere Antichristum, ut qui unus homo sit, & tamē ex duabus oriundus tribubus: tam accuratè in hoc mendaciorum genere memoriam suam firmare didicerunt! Constat ergò ex his, quæ jam dicta sunt, allegatas ab Apostata scripturas nihil minus probare, quam Antichristum ex tribu Dan oriundum esse: imò si rem rectè velimus perpendere, ex nulla prorsus tribu Judæorum esse poterit. Antichristus enim Apostata est, imò ipsa ἀποστασία, ut à D. Paulo vocatur 2. Thess. 2. ex quo loco D. Augustinus eum refugam vocat à Domino lib. 20. de civ. Dei cap. 19. & apostasiam ejus pro-

jus prolixè diducit Bellarminus lib.3.de R.P. 14. Nullus autem Judæus dici potest Apostata, quia nemo eorum veritatem agnovit. Et si maximè ex opinione Pontificiorum, Judæus esset, tamen omnium convenientissimum esset, ut ex tribu Juda nasceretur: inde enim Judæi Messiam suum(pro quo, juxta fabulam Pontificiorum Antichristum sunt recepturi) nasciturum credunt. Sanè quidquid hujus sit, illud de tribu Dan figmentum esse, inde quoque constat, quod undecim tribus à Salmanassare ita dissipatæ fuerint 2. Reg.17, ut ab eo tẽpore nemo dicere potuerit, hũc vel illũ Judæũ ex hac vel ista tribu esse.

Cætera, quæ de Babylone Antichristi patriâ inspergunter, ut Monastica figmenta autoribus suis remittimus; neq; enim sequitur, Judæi exspectant successionem prosapiæ Davidicæ in Babylonia: ergò Antichristus ibi nascitur, hoc enim esset, præter alios erro-res, dubium per æquè dubium probare. Nihilominus tamen audet iste pro hoc figmento scripturas adferre, ex Apocal. 9, 14. & Zach. 5, 6. Quid ex loco Apocalyptico extorquere velit, ne quidem Oedipus divinare posset. *Solve quatuor angelos* (inquit D. Johannes) *qui alligati sunt in flumine magno Euphrate: Et soluti sunt angeli quatuor, qui parati erant in horã & diẽ & mensem & annũ, ut occiderent tertiã*

partem hominum. Quis Carneades ex his verbis inferat hanc conclusionem : *Ergò Antichristus nascetur in Babylonia?* Et tamen Apostatæ nostro hæc videtur esse absurdi sui dogmatis confirmatio Biblica. Loquitur ista visio de tyrannide Mahometis , quod ex circumstantijs textus monstrari potest, ubi opus fuerit. Quatuor angeli sunt diaboli, quos Deus emisit in oriente ad populum impœnitentem puniendum tyrannide Mahometicâ. Locum Zachariæ tali depravat glossa, quam ne quidem per longissimè petitam consequentiam inde deducere potest. Fingit enim Prophetam dicere ; *Iudæorum summam omnibus & numeris completam impietatem in Babylonia sedem suam fixuram esse, quous & Antichristum pro Messia, quem istic ex prosapia Davidicæ nascituru̇m putant, recipiant.* Certum est, nihil quidquam hujus Prophetæ in mentem venisse. Nam longè major erat Judæorum impietas ante quam Babylonem venirent, propter quam etiam in manus Chaldæorum fuere traditi. Describitur autem ista visione communis impietas omnium Judæorum , quos propterea velut in unum collectos manipulum ex Ecclesia se ejecturum & ad reproborum colluviem, quam periphrasi terræ Sennaar, seu Babyloniæ, notat, perpetuum ablegaturum esse minatur Dominus. Antichristi ne qui-

ne quidem per ſomnium fit mentio. Ne tamen Apoſtata impune ferat hanc gloſſam, ſciat, ſi omninò hunc locum de Antichriſto acceptum velit, perquam optimè hanc viſionem Pontifici Romano accommodari poſſe. Ejus enim doctrina verè eſt amphora impietatis, qua veluti urceo aut menſura certa admetitur hominibus nimium credulis & ſuperſtitioſis, preculas, jejunia, peregrinationes, & alia, quæ ex ſuperſtitioſâ credulitate in gratiam ſedis Romanæ facienda ſunt. Sed hæc menſuratio plena eſt impietatis; ideoq; impietas in medio amphoræ ſedere dicitur, donec tandem deferatur in domum Sennaar, hoc eſt, in infernum ad habitaculum omnium dæmonum, & cuſtodiam omnium ſpirituum immundorum, quemadmodum myſtica Babylon deſcribitur Apoc. 18, 2. Hæc ergò eſto allegorica hujus loci interpretatio, ſiquidem eum de Antichriſto intelligere placet: de eo autem, quod Apoſtata fingit, quaſi impietas Judæorum in Babylonia ſedem ſuam ſit fixura, quousque Antichriſtum pro Meſſia recipiant, ne quidem jota unicum in hoc vaticinio reperitur.

Et hæc fuit fabula de ortu Antichriſti: de progreſſu ejus paulò alias nugas vendidit, ut ſub initium hujus capitis cognovimus: eas jam dictis Biblicis confirmare audet. *Quo aſtu*

adregnum ſubrepturus ſit, ait, *exponit Daniel cap.* 11. *verſ.* 21. *cap.*7, 8. *cap.* 11, 42. *&* *cap.*8, 23. Secundus locus prorſus eſt ἀπροσδιόνυσος: non enim de Antichriſto, de quo nos quærimus, ſed de Turcico tyranno, quem Antichriſtum orientalem vocamus, loquitur, ut ſuprà oſtendimus. Cæteri pleriq; de Antiocho Epiphane agunt, & ſic de Antichriſto non niſi ratione typi, quod ex parte Adverſarius ipſe fatetur, latius autem ex D. Hieronymo deduxit Pererius Eſavita lib.14.in Dan.pag.843. Neq; verò moramur,quomodo Papicolæ hiſtorica illa applicent ad Utopicum ſuum Antichriſtum: nituntur ea omnia incertiſſimis conjecturis, imò fabulis, quarum in tanta luce veritatis homines ſapientes meritò pudere debuiſſet. Noſtra verò applicatio ad Romanum Pontificem ipſo rerum eventu jam eſt comprobata. Nam Pontificatus Rom. verè clam & per fraudulentiam fuit in orbem Chriſtianum introductus, adjuvante Phoca Cæſaricida, cum quo Bonifacius III. Pontifex contracta amicitia ſuperavit in modico populo,ut Angelus vaticinatur,cum alioquin omnibus terrori eſſet illa Anteceſſoris ſui vox Gregorij Pontificis; quod qui generalis Epiſcopi titulum adfectaret, is in elatione ſua Antichriſtum præcurrat. Sed obtinuit iſte,& ex parvis principijs maximam poteſta-

poteſtatem conſecutus eſt in Eccleſia. A quo tempore & ipſi & ſucceſſores abundantes & uberes non tantùm urbes, ſed ducatus integros & regna ingreſſi, fecerunt, quæ auſi non fuerunt patres ipſorum, rapientes ad ſe jus utriusq; gladij, & principatus quam plurimos, ſub fictitiæ donationis Conſtantinianæ titulo, imperio ſuo ſubijciẽtes, quæ ſanè poteſtas majoribus ipſorum inſolita & inaudita fuit. Pontifex Rom. etiã, juxta Danielis vaticiniũ de Antichriſto c. 11, 42. miſit manũ ſuã in teras Ægypti, dominaturus ſuper theſauros auri, argenti & omniũ precioſarũ rerũ Ægypti. Neq; enim cõtentus fuit imperio Occidẽtis, ſed Oriẽtale quoq; fraudulẽter avidiſſimeq; adfectavit: ideoq; ſub prætextu religionis, & ſpecioſo titulo recuperãdæ terræ ſanctæ præſtantiſſimũ ſorẽ nobilitatis ſubinde in Aſiã, indeq; etiã in Ægyptũ, Lybiã & Æthiopiã ad bellum ſacrum emiſit, ut nimirũ, dũ illi trans mare bellũ gerebant, ipſe interim eorũ bona invaderet, theſauros auri & argẽti poſſideret. Ita verè Rex fuit impudens facie, ut Daniel porrò ſub typo Antiochi Epiphanis cap. 8, 23. de Antichriſto prædixit, robur ac potentiam ſuam Eccleſijs etiam in Oriente ſub Turcico tyranno conſtitutis formidabilẽ reddidit, ſed nõ in viribus ſuis, ait Propheta, ſed cum interitu & diſpendio nimis credulorum

ruin principum, itaq; supra, quam credi potest, universa vastavit, cum regni sui prosperitate atq; incremento. Interfecit etiam robustos, ut propheta pergit in vaticinio, hoc est, Principes & Proceres imperij ad omnia non statim annuentes partim territorijs suis ejecit, partim pedibus subjecit, quod exempla Friderici Barbarossæ, Henricorum Patris & Filij, Ludovici Bavari, & aliorum testantur: Populum inprimis sanctorum, hoc est, ingenuos confessores veritatis, interfecit juxta voluntatem suam, quæ ipsi pro ratione est, sicuti catalogus martyrum & testium veritatis ostendit: successit etiam ipsi dolus & magnificavit cor suum tantâ superbiâ, ut & à nemine judicari velit, sed semetipsum judicem angelorum & hominum constituat. &c. Hanc applicationem vaticiniorum Danielis de Antiocho & Antichristo ad Pontificem Romanum, jam eventus tam solidè comprobat, ut excæcatum esse oporteat eum, qui videre eam nequeat. Proinde haud immeritò fictitias Papicolarum applicationes, nullibi cohærentes, & ex levissimis conjecturis dependentes, rejicimus, etiam hoc nomine, quod verè non sunt vaticiniorum applicationes aut interpretationes, sed nova quasi vaticinia de Antichristo nescio quo & quando venturo. Quæ cum non à Spiritus sancti inspiratione, sed

ne, ſed humanâ voluntate profecta ſint, magno animo contemnimus, & autoribus ſuis, imò mendaciorum parenti remittimus, ac cum amphorâ impietatis in terram Sennaar relegamus.

CAPUT III.

De Imperio & Potentia Antichriſti.

POSITO uno abſurdo, neceſſe eſt alia multa, ſi non infinita ſequi. Idem accidit Apoſtatæ noſtro in hoc ſuo de Antichriſto ſyntagmate. Dixerat is in capite præcedente, Antichriſtum ſuum Utopicum collecta manu Judæorum Ægyptum invaſurum & occupaturum, dominumque fore Æthiopiæ & Lybiæ, idq; tanta cum celeritate, quantam vix ipſe credere poteſt, ideò *incredibilem celeritatem* nominabat, quam tamen omnibus perſuadere auſus fuit. Jam ne quid mendacio deſit, addit in hoc capite, *reliquos ſeptem reges, qui Romani olim Imperij provincias tum tenebunt, audita Regum Ægypti, Æthiopiæ, Lybiæq; clade ac cæde, maximo perculſos metu, ultro ſe victori Antichriſto ſubjecturos; ejusq; copias acceſſione ſua aucturos.* Neque adhuc ſatis fabularum: *Horum viribus ſubnixus*, inquit, VELUT UNO MOMENTO *univerſum orbem terrarum ſubjugabit*? quomodo verò: num, pag. 47.

fortaſſe

fortaſſe magicis artibus & impoſturis, quibus eam à Satana inſtructum eſſe dixerat in præcedente capite? nequaquam: ſed *per præfectos ſuos*, ait, quibus ejuſmodi miracula & magicas artes non tribuit; & tamen per hos præfectos ſuos *velut in momento oculi*, orbem terrarũ ſubjugabit, *& monarchiam, cui ſimilis à principio non fuit, conſtituet.* Tunc credis ea; Apoſtata? hominem abſq; magicis prodigijs per ordinarios præfectos, in momento oculi orbem terrarum ſibi ſubjugare & novam monarchiam conſtituere poſſe? quot verò menſium aut dierum monarchiam? nam non niſi trium annorum cum dimidio imperium Antichriſti fore ſcribis: credis inſuper, ipſum ſuper Judæos regnaturum Hieroſolymis, quibus in omni parte mundi diſperſis, ante quam innoteſcat, aliquod temporis ſpacium requiritur: credis, ipſum templum Solomonis reſtauraturum; illud nimirum templum, quod ab operarijs pluſquam 150000, annis ſeptem primùm ædificatum 2. Paral. 2, 2. 1. Reg. 6, 38. deinde verò 46. annis inſtauratum eſt Joh. 2, 20: credis, ipſum effecturum, ut toto orbe ceſſent publicæ religionis ceremoniæ, & juge ſacrificium Eccleſiæ: credis inſuper tot gentium, armis potentiſſimarum, locis infinitarum, victoriam ei ceſſuram: hæc enim omnia credit Bellarminus tuus cap.

us cap.7.& 16. quando verò tandem erit monarcha totius orbis? *velut in momento*, inquis, *& incredibili celeritate*: ô momentaneum monarcham atque monarchiam! ô verè incredibilem celeritatem, quam tu cum Francisco vestro avibus, aut cum Antonio piscibus persuadeas; nescio utrum hominem inventurus sis, qui ista tua somnia crediderit. Et dic mihi, sodes, quam tu monarchiam novam innuis, a cæteris omnibus diversam? Nostin' tu, homo Germanus, quid olim Bodinus disputarit in ignominiam Germanorũ de Monarchia quinta Hispanorum vel Turcorum? tune sextam addes, Antichristi? Quid verò Daniel Propheta Domini cap.2.& 7? ubi expressè quatuor tantùm Monarchiarum meminit: quartamq;, quæ Romanorum, hodie Germanorum est, ita describit, ut liquido appareat, eam ad finem usq; mundi duraturã.

Apparet crassitudo hujus somnij primo statim intuitu: nihilominus audet Apostata hæc tam crassa ex libro veritatis, hoc est, S. Biblijs confirmare. Verùm loca illa omnia partim de Antiocho loquuntur, ipso fatente Apostata, partim ne verbulũ quidem habent de subjugatione spontanea septẽ regũ, multò minus de momẽtaneâ illâ Monarchia, in qua iste Antichristum suum introducit, ita ut mirum sit, hominem adeo amisisse omnẽ frontem,

tem, ut mendacia ista sua vel manibus palpabilia non vereatur scripturis pingere, in quibus tamen ne quidem umbra hujus continetur. Imperium sanè & potentiam Antichristi maximam non ignoramus, sed libenter id, quod olim Græca Ecclesia Johanni XXIII. respondit, hic repetimus : *Potentiam tuam summam*, Papa, *erga tuos subditos firmiter credimus : superbiam tuam summam tolerare non possumus, avaritiam satiare non valemus : diabolus tecum, quia Dominus nobiscum.* Potentiam autem talem tantamq́; , qualem nobis Apostata describit, eamq́; merè politicam, pius animus ne quidem per febrim cogitare potest ; & Apostata ipse, soricis instar sese prodidit, eam sibi & incredibilem & impossibilem videri ; quod & alij Pontificij apertè fatentur ; inter quos I. Hentenius, qui in præfatione ad comment. Arethæ in Apocalypsin scribit, *non esse possibile, Antichristum tam parvo tempore, tam multa regna ac Provincias obtinere.* Quapropter operæ pretium non est, ut in hujusmodi nugis diutius immoremur.

Caput IV.

De Sede Antichristi.

Non minoris vanitatis ea sunt, quæ de sede Antichristi sui differit. *Simul ac in terram*

terram ſanctam venerit Antichriſtus, inquit, *palatium ſive prætorium ſibi extruet juxta Nicopolin ſive Emaus, inter lacum Aſphaltiten & mare mediterraneum: inde ad verticem montis Oliveti, ex quo Chriſtus in cœlos adſcendit, progreſſus Hieroſolymas occupabit, in ea q; thronum ac ſolium imperij ſui figet.* Duo narrat hic noſter Antichriſti Advocatus: primùm de palatio ſive prætorio, deinde de ſolio ſeu throno imperatorio. Prius illud probare conatur ex Dan. 11, 42. ubi inter alia de palatio Antichriſti ita loquitur Angelus: *Et figet tabernaculum ſuum Apadno, inter maria ſuper montem inclitum & ſanctum, & veniet uſq; ad ſummitatem ejus.* Per Apadno Scioppius intelligit Nicopolin ſive Emaus: per maria lacum Aſphaltiten ſeu mare mortuum & mare mediterraneum: per montem inclitum, montem oliveti, in quo tandem periturus ſit Antichriſtus & ad inferos deſcenſurus. D. Hieronymus varias hujus loci interpretationes recenſet, Porphyrij, Symmachi, Theodotionis, Aquilæ, LXX. interpretum, Apollinaris: nullus eorum eſt, cui hoc figmentum Scioppij arriſerit, quaſi per Apadno notetur Emaus ſive Nicopolis: neque enim hoc oppidum ita olim fuiſſe nuncupatum ex ullo probato ſcriptore oſtendere poteſt; neq; ullâ probabili ratione duo

illa maria de mari mortuo & mediterraneo interpretatur, inter quæ Apadnon illam ſitam eſſe fingit. Certiſſima igitur eſt hujus vocabuli redditio, quam habet Hieronymus, qui interpretatur Apadno, *palatium ejus.* Nam אַפַּדְנוֹ nomen Appellativum eſt, cum adfixo נוֹ. Vel, ut alijs placet, nomen eſt פַּדָּן cum præfixa hœemantica א & ſuffixo Pronomine וֹ. Quidquid ſit, Apadno ſanè nomen proprium non eſt: Significare tantùm voluit Angelus, palatium ejus fore inter duo maria, non exprimens nomen ejus proprium, ſed eventui & experientiæ illud relinquens. Proinde in gratiam Scioppij non immeritò verba Hieronymi hoc in loco repetere poſſumus, quibus ipſe uſus eſt contra Apoſtatam Porphyrium, abſurdũ hujus loci interpretẽ: *Hæc ideò poſui* (inquit ille) *ut & Porphyrij* (Scioppij) *oſtendere calumniã; qui hæc omnia aut ignoravit, aut neſcire ſe finxit: & ſcripturæ ſanctæ difficultatẽ indicarẽ, cujus intelligentiã abſq; DEI gratia & majorũ doctrina ſibi imperitiſſimi vel maximè vendicãt.* Quę poſtrema verba diligẽtiſſimè notet Apoſtata, qui tãtopere gloriatur de ſuis in ſtudijs Theologicis profectibus, quorũ intelligentiam ſe abſq; majorũ doctrinâ, fortè etiã abſq; Dei gratia percepiſſe ſibi videtur: ſed

Hierony-

Hieron. tales imperitissimos haud absre vocavit. Quapropter, quēadmodū nō negamus, hūc locū de Antichristo accipiēdū esse: ita vicissim ipso rerū eventu edocti nō dubitamus de Pontifice Rom. hic sermonē esse. Is enim palatiū suū fixit inter duo maria Tyrrhenū & Adriaticū: super montē inclitū & sanctū, h.e. Sionem seu Ecclesiā, quæ civitati in mōte sitę cōfertur, Matt. 5. & per Sionem sæpè notatur in veteri Testamēto, Ps. 2: 12: 73. Esa. 31. &c. vel, quod magis est consentaneū veritati, in urbe Romā, quæ & mōtosa & inter duo maria sita est. Ea verò vocatur mōs inclitus & sanctus. 1. quia Apostoli, in primis D. Paulus, doctrinam sanctā de Christo in ea fideliter tradiderūt, & sanctā Ecclesiā Christo ibidē collegerunt. 2. quia multa millia sanctorū martyrū Romæ sepulta sunt, qui à Romanis Imperatorib. adhuc Ethnicis ob confessionē Christi sanguinē profuderunt. 3. quia Dominus etiam in mediā illa Babylone & olim & nunc sanctū suū semen sibi reservavit. Hæc ergò interpretatio loci Prophetici evētu comprobata haud immeritò lōgè certior est, quā quæ ex leviss imis & ferè impossibilib. cōjecturis, absq; ulla ratione, tantummodo in gratiam Romani Pontificis & dispendium veritatis excogitata fuit.

Posterius membrum in hoc capite de thro-

no ſive ſolio poſtremo Antichriſti probare conatur ex Apoc. 11, 7. ubi de duobus teſtibus, quos interficiet Antichriſtus, ſcriptum eſt: *Et corpora eorum jacebunt in plateis civitatis magnæ, quæ vocatur ſpiritualiter Sodoma & Ægyptus, ubi & Dominus eorum crucifixus eſt.* *Quis autem neſcit* (clamat Apoſtata) *Chriſtum in Hieroſolyma crucifixum eſſe?* idem q; habet Bellarminus lib. 3. de Rom. Pont. cap. 13. Sed certum eſt ex circumſtantijs textus, nullam aliam civitatem intelligẽdam eſſe, quam Romam. 1. Primum enim, eſt hæc beſtia, de qua in hoc capite agitur, illa ipſa, quæ introducitur cap. 17: ea verò ſeptem montium celebritate deſcribitur, qui in urbe Roma reperiuntur. 2. Deinde hæc civitas ita deſcribitur Apocal. 17, 18. quod habet imperium ſuper reges terræ: talis verò nunquam fuit Hieroſolyma, ſed olim erat Roma. 3. Deniq; Sodoma atq; Ægyptus vocatur, partim propter horrendas illas idololatriarum fornicationes (propter quas quidem Hieroſolyma etiam Sodoma vocatur, Eſa. 1, 10. Jer. 23, 15. nunquam autem Ægyptus) partim etiam propter tyrannidem illam & crudelem perſecutionem, qua veros Eccleſiæ cives hæc civitas ferè ſemper oppreſſit, & etiamnum premit. In hac civitate Chriſtus crucifixus eſt, imò etiam-

ctiamnum crucifigitur, quoties Christiani ad ignem & flammas crudeli sententia damnantur. Christi enim pupilla tangitur, cum Christianus tangitur, juxta illud Zachariæ 2, 8: *qui vos tetigerit tanget pupillam Dei.* Si igitur tot Ethnicorum Imperatorum persecutiones, tot Romanorum Pontificum Hispanicas & Italicas inquisitiones, tot sanguines, tot cædes innocentium Christianorum considéremus, cœci essemus, si nõ agnoscéremus Christum Romæ crucifixum. *Per singulos enim martyres Iesus condemnatur*, inquit Origenes homil. 11. in Jerem. *Si condemnatur Christianus pro hoc tantum, quod Christianus est, Christus est, qui condemnatur.* Idem habet Ambrosius lib. 5. cap. 3. in orat. cont. Auxent. ubi de cruce Petri in eandem sententiam quam plurima scribit, quibus Papicolis os obturari potest. Valeat ergò hoc etiam figmentum Scioppij de sede Antichristi. De loco Pauli 2. Thess. 2. suprà egimus cap. 1.

CAPUT V.

De doctrina & religione Antichristi.

IN hoc capite quinq; inprimis aphorismos de Antichristo suo proponit Apostata.

1. Antichristus profitebitur se vindicem & custodem legis Mosaicæ acerrimum.

2. Jesu Nazareno omnibusq; ejus sectatoribus perpetuas inimicitias indicet.

3. Persuadebit Judæis se esse illum promissum per Prophetas Christū seu Messiam.

4. Pro Deo coli se volet, Deumq; se & solum quidem esse dicet, idq; natura ac potestate suâ, qui nullum præter se DEUM coli aut credi velit.

5. Seipsum in templo Hierosolymitano à se ædificato collocabit, & ut Deum fortitudinis seu Moazim sacrificijs, auro, argento & margaritis coli se ac propitiari jubebit. Hæc ille.

De loco Dan. 11. vers. 22.

Primum aphorismum probat ex Dan. 11, ver. 22, ubi in historia Antiochi Epiphanis inter alia leguntur hæc verba: *Insuper & dux fœderis*, quod glossator noster ita interpretatur: *erit Antichristus vindex legis Mosaicæ.* Sed violenta hæc est glossa 1. enim loquitur hic textus, non diffitente Apostata, de Antiocho Epiphane quem sanè vindicem legis Mosaicæ nunquam fuisse, constat. 2. illa verba, *insuper & dux fœderis*, non ad Antiochum pertinent, sed ad principem illius fœderis, quod contra Antiochum pro Demetrio minorenne adhuc puero ini-

ro initum fuit. Antiochus enim, defuncto fratre Seleuco Philopatore, tutorio nomine regnum Syriæ invasit, & ut Propheta loquitur, cum fraudulentia obtinuit, expulso Demetrio Seleuci relicto filio. Hujus Demetrij patrocinium susceperunt Ptolomeus Philometor Rex Ægypti, consobrinus Demetrij, & reliqui proceres ac consiliarij Syriæ, qui facta confœderatione in defensionem innocentis pueri molitionibus patrui Antiochi obviam iverunt: sed contriti sunt à facie ejus, ut textus habet, hoc est, nihil obtinuerunt, insuper & dux fœderis contritus est, hoc est, Ptolemeus ille Philometor, qui aperto Marte cum Antiocho congressus victoriam amisit, contritis & concisis copijs inter Peluſium & Casium montem, ita ut accepta hac clade inducias cum Antiocho facere cogeretur. Hæc omnia eventui respondent, atque sic ab Hieronymo, & qui eum sequuntur, etiam inter Pontificios, exponuntur: unde sequitur, verba illa de duce fœderis nihil commune habere cum Antichristo: ejus enim, non Ptolomeus ille Philometor aut alij confœderati, sed Antiochus typus fuit. Quod si tamen hic quoque analogiam aliquam Antichristi

petit Apoſtata, hanc habeat pro tempore: quod Romanus Pontifex tutorio & vicario nomine Chriſti regnum invaſit, & dum ſe res Chriſti promovere ſimulat, interim ſacrilega manu res ſuas auget; ita ut ne quidem duces fœderis divini, hoc eſt, orthodoxæ Eccleſiæ defenſores (permittente Deo) coram ipſo conſiſtere potuerint".

In ſecundo Aphoriſmo nihil ferè eſt, quod deſideramus, niſi quod allegatæ ſententiæ ex 1. Joh. 2, 22, & 1. Joh, 4, 2. inprimis de Antichriſto extra Eccleſiam, hoc eſt, Mahomete Turcico, deinde etiam de alijs hæreticis & Pſeudoprophetis intelliguntur, quos communi nomine Antichriſtos vocat D. Johannes 1. Ep. 2, 18. Aliàs Pontifici Romano, & quidem ſecundariò, in gratiam ſatellitum ejus, facili negotio accomodari potuerunt. Nam qui voluntatem Patris negat, etiam eſſentiam ejus negat, licet eum ore profiteatur: & qui officium Chriſti impugnat, idem facit etiam perſonæ Chriſti. Utrumq; horum fit in Papatu. Nam voluntas Patris eſt, ut non niſi per fidem in Chriſtum juſtificemur, in nullo alio, quam in Jeſu Chriſto ſalutem noſtram quæramus, nihil noſtris meritis aut ſatisfactionibus adſcribamus. Idem etiam fuit officium Chriſti mediatoris noſtri unici, cui alij

Media-

Mediatores, Redemtores & Salvatores opponuntur vel ſaltem apponuntur in Papatu: quod revera eſt Patris eſſentiam & Chriſti perſonam verbis profiteri, factis abnegare, quod de hypocritis dicebat Apoſtolus Paulus ad Titum cap. 1. verſu decimo ſexto; imò alius quoq; Chriſtus Eccleſiæ obtruditur, qui non ſit verus & præſens Chriſtus, ſed vicarius Chriſti abſentis, Pontifex Romanus: unde non immeritò Antichriſtus dicitur, quia & Chriſto in omnibus adverſatur, & ſe pro Chriſto Eccleſiæ obtrudit. Sic etiam quas inimicitias & Vatiniana odia indixerit Pontifex Romanus omnibus fidelibus & conſtantibus Jeſu Nazareni ſectatoribus, tot perſecutionum atque inquiſitionum experimenta teſtantur, & ipſemet ſe prodit, dum juratiſſimos illos Jeſu Nazareni hoſtes Judæos in ipſa urbe tolerat, Synagogas etia eis permittit, in quibus ſacroſanctum JESU nomen quotidie intolerabilibus blaſphemijs adficitur: veris autem JESU confeſſoribus atque ſectatoribus non tantum in urbe, ſed & in univerſo Antichriſti regno aquâ & igni interdixit: hoc nimirum eſt bellum facere cum ſanctis, & interficere eos, ut ex Apocal. 13, 6. Apoſtata noſter allegavit.

Tertius Aphorismus mera fabula est, ex incertis conjecturis Patrum nonnullorũ orta, quibus vaticinia illa de Antichristo antequam complerentur, clausa & signata erant, Dan. 12, 4. Locum tamen pro hac fabula adfert Scioppius ex Johan. 5, 43. ubi Christus ipse dicit ad Judæos: *Ego veni in nomine Patris mei, & non accipitis me, si alius venerit in nomine suo, illum accipietis.* Sed locus hic nihil quidquam habet de Antichristo. CHRISTUS opponit sibi ALIUM quemcunque indefinite, quem Judæi, quia Christum repudiarunt, pro Messia sint recepturi; idque completum est aliquoties, 1. vivente adhuc Christo, in Theuda & Juda Ægyptio, quos Judæi pro Christo acceperunt ut Acta Apostolica testantur cap. 5. 2. post resurrectionem Christi in Bencotbah, (à mendacijs in quibus depræhensus est, ita dicto) in Bencochabo, quem, resectis sibi digitis, Messiam esse professi sunt, tempore Adriani Imperatoris; in Mose Cretensi, tempore Theodosij Imperatoris, de quibus Pseudochristis, à Judæis diverso tempore receptis, videatur Josephus lib. 2. belli Judaici cap. 12. Euseb. lib. 4. hist. Eccles. cap. 6. lib. 7. cap. 38. Petrus Galatinus lib. 4, dē arcan. Cathol. verit cap. 21. Neque verò ob-

stat,

ſtat, quod hi Pſeudochriſti non videantur in ſuo, ſed Chriſti nomine veniſſe, de quibus tamen dicit Chriſtus, quod in ſuo proprio nomine venturi ſint. Nam ſimulabant quidem iſti, ſe in Chriſti venire nomine, ſed verbis factisque teſtabantur, ſe à Chriſto prorſus eſſe alienos, quemadmodum de Pſeudoprophetis alijs dicit Salvator, quod ſint venturi in nomine Chriſti; ipſe autem eos non ſit recepturus, Matth. 7. Prætextus igitur erat nomen Chriſti; rei veritas autem ſub prætextu occultata, merum Pſeudochriſtorum iſtorum figmentum. Non enim voluntate aut nutu æterni Patris, quemadmodum Chriſtus venit, ſed proprio motu ac judicio veniebant, à nemine ad hoc miſſi, ſed furore ac inſania mentis impulſi. Et ut hunc quoque locum (qui tamen de Antichriſto propriè non agit) in gratiam Pontificiorum ad Antichriſtum verum, hoc eſt, Pontificem Romanum accommodemus, ipſe rerum eventus teſtatur, quemadmodum Judæi pro Chriſto olim receperunt alium, jam Bencochabum, jam Moſen Cretenſem, jam Theudam, jam Judam: ita & Pontificios recepiſſe pro Chriſto alium Chriſtum, Pontificem Romanum, qui quidem verbis in nomine Chriſti venit,

ſed

ſed reipſa nomen ſuum Chriſto antepoſuit, ſeſe pro ſummo Eccleſiæ capite, ſponſo, magiſtro, imò ſalvatore per indulgentias vendidit, eoq; nomine adhuc hodie à mancipijs ſuis colitur. Viderint igitur Pontificij, nunquid fortè Chriſtus iſthæc ad ipſos quoq; dixerit, juxta illud Marc. 13. *quæ vobis dico, omnibus dico.*

Quartus aphoriſmus itidem merum ſomnium eſt eorum, qui Romano Pontifici adulantur. Nam ſcriptura nobis Antichriſtum ita deſcribit, quod omnia ſit fraudulenter & dolosè acturus, & ſub agninâ ſimplicitate quamplures ſeducturus, unde etiam, Apoſtolo teſte, revelatione opus habet, qua non eſſet opus, ſi tam manifeſta blaſphemia ſe ſolum Deum eſſe, & alium præterea neminem credendum eſſe, diceret. Hoc enim eſſet nimis citò ſeſe prodere; & profectò hoc pacto nullum unquam Judæorum inventurus eſſet, qui ſibi fidem haberet: credunt enim Judæi in Deum Abrahami, Iſaaci & Jacobi: ſciunt autem Antichriſtum (quem juxta Pontificiorum opinionem habituri ſunt pro Meſſia) Deum illum non eſſe, quippe annis aliquot mille poſt Patriarchas illos natum. Proinde nimis craſſum hoc eſt figmentum, pro quo tamen Apoſtata adfert locum Apoſtoli,

ſtoli, 2. Theſſal. 2. ubi dicitur, *Antichriſtum ſe elaturum ſupra omne id quod dicitur Deus, aut quod colitur, & in templo Dei oſtenſurum ſe, ut Deum*: item locū Danielis c. 7, 25. ubi de Antichriſto ſcribitur, *quod magnificaturus ſe ſit adverſus omnem Deum, & adverſus Deum deorum locuturus magnifica*: quæ ſanè dicta, de iſto fictitio Deo Papiſtarum accipi non poſſunt, ob rationes jam modo indicatas. Alio verò modo impleta ea eſſe in Pontifice Rom. iterum eventus luculenter comprobavit. Nam is eſt, qui non tantum angelis & magiſtratui omni (quos ſcriptura Deos appellare ſolet) ſe ſuamq; poteſtatem antetonit, illis imperando, hunc pedibus conculcando: ſed etiam Deum ejusq; verbum abnegat, dum contra expreſſum jus divinum *Levit. 18, 16.* diſpenſat in matrimonialibus; dum contra ſententiam legis divinæ Levit. 19, 22. relaxat juramenta pro lubitu; dum contra ſententiam Exod. 17, 18, 19. infidelibus, aut, quos ipſe putat, hæreticis fidem ſervandam non eſſe docet; dum ſe errare non poſſe jactat, dum teſtamentum Filij Dei corrigit, ejus meritum corrumpit, & quos ille in verbo ſuo æternis addixit flammis inferni, his refrigerium aliquod promittit. Hoc nimirum eſt, extollere ſe ſupra id quod colitur,

cunctam

cunctam religionem suæ subijcere potestati, ut Hieron. interpretatur in cap. 7. Dan. vel ut Origenes tract. 29. in Matth. *extollere se supra omne verbum, quod est extra ipsum, quod annunciatur esse verbum* DEI. Imò ipse est, qui honorificum DEI nomen apertè acclamari sibi gaudet, quemadmodum plusquam Thrasonica & blasphema vox in jure Pontificio legitur: *Credere Dominum Deum nostrum* PAPAM *sit non posse statuere, prout statuit, hæreticum censeretur*, & ipse sibi Dei nomen vendicat tanquam à Constantino impositum *dist. 96. satis evidenter*: quasi verò homo homini divinos honores imponere possit, aut impositos suscipere debeat, cum tamen Dominus Deus noster Zebaoth ipse dicat, *Ego Iehovah, hoc est nomen meum, & gloriam meam alteri non dabo. Esa. 42, 8: 48, 11.* Abeat igitur & hic Aphorismus.

Extravag. Ioh. XXII cap cum inter.

Quintus & ultimus cum præcedente ferè coincidit, & ab Apostata ex eodem loco Dan. 11. probatur, ubi Propheta vaticinatur de Antichristo hunc in modum: *Deum Maozim in loco suo venerabitur, & Deum quem ignoraverunt patres ejus, colet auro & argento & lapide pretioso, rebus & pretiosis, &c.* quem locum ita exponit, quasi larvatus ille Papicolarum Antichristus seipsum sit Maozim illum &

De Deo Maozim e Dan. ca. 11.

lum & Deum fortitudinis (ut ipse hanc vocem interpretatur) jactaturus, & precio∫um ∫ui cultum ab alijs expetiturus: illud enim; *Maoz im venerabitur & Deum colet, &c.* idem e∫∫e in Hebræo & Græco, ac glorificabit, venerari accoli faciet. Sed hæc expo∫itio (quæ ex parte Theodoreti e∫t) 1. ∫eipsam evertit. Quod ∫i enim Hebræus & Græcus textus legit (uti revera legit) glorificabit; utiq; non poterit reddere illud verbum *glorificare* venerari coliq; faciet; fieri enim non pote∫t, ut unum idemq; verbum in una & eadem conjugatione, imò in uno eodemq; loco habeat ∫ignificationem geminam, tran∫itivam & reciprocam. 2. Refragatur ei textus, unde telum hoc contra ∫eipsum depromsit Apo∫tata. In græco enim e∫t δοξάσαι θεὸν μεγαλῦναι, quæ conſtructio nõ reciptocæ, ∫ed tran∫itivæ ∫ignificationis nota e∫t, *glorificabit Deum Maozim*, non autem; *Seipsum ut Deum Maozim glorificabit aut coli faciet.* In Hebræo vero e∫t verbum ∫ecundæ conjugationis יְכַבֵּד: quæ quidem conjugatio in quibu∫dam verbis, neq; tamen in omnibus, permi∫∫ionem rei ∫ignificat; nunquã autẽ reciprocã actionẽ, quã hic inprimis urget Apo∫tata. Imò verbũ hoc כָּבֵד in ∫ecũda cõjugatiõe vix unquã ∫ignificationẽ habet permi∫∫ivã, aliàs ∫i ∫trophaSciop-

piana

piana locum haberet, *venerabitur Deum Maozim, id est, venerari faciet*; pari facilitate interpretari possem illud Psalmi 86, 12: תּוֹדְךָ
וְאֲכַבְּדָה venerari faciã nomẽ tuũ, imò quartũ decalogi præceptũ, Exod. 20, 11. אֶת־אָבִיךָ
כַּבֵּד honorari fac patrẽ tuũ, scilicet per aliũ fortasse, licet tu neq; Deũ venereris, neq; parentes honores. Talem nimirum Theologiam hic Criticus absurdâ suâ glossâ nobis introducit. Proinde ex hoc quoq; fonte perspicuum fit, hîc non de tali Deo agere Propheta, qualem seipsum facturus sit Antichristus, sed qualem ipse sibi colendum atq; glorificandum effecturus sit. 3. Refragantur deniq; glossæ Scioppianæ alij hujus loci interpretes Papistici: inprimis Lyra, qui super istum locum Danielis scribit: *Maozim esse nomen proprium significans proprium Deum, quem Antichristus colet. Nam licet in propatulo ac publicè nullum se Deum colere ostendet, & se solum ut Deum adorari volet: attamen privatim & clam pro Deo colet certum quendam dæmonem, in cujus ipse tutela erit, & cui omnem suam potentiam & felicitatem acceptam feret.* Hæc Lyra; cui ferè adstipulari videtur Pererius lib. 14. in Dan. pag. 871. Bellarminus etiam lib. 3. de R. P. cap. 14. Sed & hæc absurda glossa est: quia cultus iste Maozim ab Angelo apud Prophetam

tum ita describitur, quod minimè privatus sit futurus, sed publicus, quodq; Antichristus socios ejus cultores & patronos maximis honoribus adfecturus, præmijq; loco regna mundi illis distributurus sit. Proinde postremum etiam hunc Aphorismũ Apostatæ in nihilũ redigi, & plusquam arenoso inniti fundamento, animadvertimus. Longè verò certior est, & ipso rerũ eventu satis satisq; comprobata orthodoxorum Theologorum interpretatio hujus idoli Maozim, auro argentoq; pretiosè exornati. Omnes enim circumstantiæ & characteres, quibus describitur, testãtur, Maozim nihil aliud esse, quam Papistic ũ sacrificiũ Missæ, quãdo nimirũ recitatis quinq; verbis; *Hoc est enim corpus meũ*, fingunt, se transsubstantiare panem in corpus CHRISTI, & hunc transsubstantiatum panẽ thecæ inclusum circumgestant instar idoli cujusdam, coram eo procidentes, & ut terrestre quoddam numen elementũ hoc, crustulam panis, adorantes, divinumq; auxilium adversus omnis generis mala, corporis ac animæ, ab eo expectantes. Missa enim est Maotz, fortitudo, robur ac potentia, imò pupilla cor ac anima totius regni Antichristiani: est arx & firmamentum totius Papatus; cujus fundamentum est in purgatorio, fastigium in cœlo, parietes in terra: in his enim tribus locis Missam expia-

torium ſacrificium eſſe fingunt. Miſſa Pontificiorum Deus eſt: ei enim adſcribunt vim immutandi rerum naturas, ex pane carnem, ex vino ſanguinem faciendi, quod ſolius creatoris proprium eſt. Maozim tale idolum eſt, quod ignoraverunt patres noſtri: talis eſt Miſſa, in qua occurrunt quatuor inprimis, ſacris literis & orthodoxæ antiquitati ignota. 1. Miſſam eſſe ſacrificium inprimis propitiatorium pro vivis ac mortuis. 2. transſubſtantiari panem in corpus, vinũ in ſanguinem Chriſti, quod multis inter Pontificios abſq; novo quodam miraculo fieri non poſſe videtur. 3. Calicem laicis non eſſe dandum; quod horrendum eſt ſacrilegium, Apoſtolis & toti primitivæ Eccleſiæ verè ignotum. Canonem Miſſificum ignorarunt quoq; Patres antiquiores; & extant multa probatiſſimorum ſcriptorum teſtimonia, quod canon ille a Romanis Pontificibus fruſtillatim & per partes fuerit compoſitus, intraque ſexcentos a Chriſto nato annos vix abſolutus. Miſſa deniq; eſt, quæ colitur à Pontifice ejuſq; mancipijs auro, argento & precioſis gemmis quam ſplendidiſſimè; non tantum quia ipſum Miſſæ Papiſticæ ſacrum quam precioſiſſimè exornatur, ſed etiam, quia circa illud idolum ſuum Papa varia quæſivit pecuniarum aucupia. 1. venditione ſacerdotiorum & palliorum Epiſcopali-

scopalium. 2. inventione annatarum, quibus quilibet, qui in defuncti Episcopi locum succesſit Romano Pontifici, fructus integros ejus anni ex Sacerdotio persolvere tenebatur. 3. Figmento variarum Missarum, Missæ de præputio Christi, de tribus clavis, de spinea corona, de Spiritu S. de B. Maria & alijs sanctis: Missæ pro peregrinantibus, pro navigantibus, pro fabricantibus, pro militantibus, pro negotiantibus, pro [illegible]bentibus, pro sterilibus & gravidis, pro parturientibus & puerperis; &c. quarum singulæ certam pecuniæ summã in fiscum R. Pontificis conferebant. His & similibus multis idolum illud Missæ exornatum & crumena Pontificis R. locupletata fuit, unde non abs re Deum tanti auri feracem, preciosè coluit, & per suos coli jussit, ita ut nihil desit in hoc vaticinio, quod non ad Papatum congruat quam aptissimè. Atq; sic omnia ea, quæ de religione larvati sui Antichristi in medium proposuit Apostata, examinavimus, & in jugulum Pontificis Romani retorsimus.

CAPUT VI.

De confirmatione & Propagatione doctrinæ atq; impery Antichristiani.

Hîc verò ingetes fabularũ cataractas effundit homo impudẽs, taliaq; de Antichristo

effutit, quæ nonnulli ex Pontificijs in hac materia tangere, nonnulli etiam credere nolunt: ipse tamen mendaciorum suorum pallium quærit sacrosanctas scripturas, mirè distortas, miserè ab hoc impostore dilaceratas. Ut autem ordine de singulis videamus; hæc inprimis proponit capita, quibus Antichristum istum Utopicum & larvatum doctrinam imperiumq; suum propagaturum esse vel ipse credit, vel alijs (quod facilius adducor ut credam) contra conscientiam suam persuadere conatur.

pag. 40. seqq. pag. 78. usq; ad 95.

1. Innumeris prodigijs ac miraculis divinitatis fidem & autoritatem sibi faciet.

2. Tum demum diabolus qui à Christi passione eò usq; ligatus erat, solvetur, cum universo inferorum exercitu.

3. Antichristus operâ diaboli in specie hæc editurus est miracula: Solem sistet: maria siccabit: tempora mutabit: mori se simulabit in conspectu populorum, & sic mortui specie aliquandiu jacebit, sed tandem sua sponte reviviscere ac resurgere se simulabit.

4. Pseudopropheta & emissarius ejus hoc miraculum prædicabit, & nova addet, nempè ignem de cœlo cadere & Antichristi statuam loqui faciet, itaq; efficiet, ut lege lata omnes statuam illã adorare capitis pœnâ jubeantur.

5. Magnis sumtibus conducet homines, qui

qui persuadeant alijs, ea, quæ de Antichristo prædicta sunt, jampridem esse impleta.

6. In eos, quos in fide Christi constantiores repererit, crudelissimis supplicijs sæviet.

7. Curabit suos nomine Antichristi vel in fronte, vel in manu dextra insigniri, nemoq; emere aut vendere poterit, nisi characterе isto insigi i us.

8. Nomen Antichristi Hebræum erit, in quo tamen numerus 666. inveniatur.

9. Qui hunc characterem non habebunt, fame morientur.

10. Tunc Enoch & Elias ex Paradiso reversi prædicabunt, & miracula edent diebus 1260: posteà interfecti ab Antichristo jacebunt tribus diebus & dimidio inhumati per vias Hierosolymæ: tum palam revivisc ent & in cœlos adsumentur.

11. Multi Judæorum convertentur.

12. Ecclesia fugiet in desertum Arabiæ, ubi solum Missa celebrabitur, in reliquis locis, durante Monarchiâ Antichristiana, cessabit.

13. In solitudine Arabiæ Judæi conversi arcam fœderis invenient, in monte Nebo aut Sina.

14. Irritus erit omnis Antichristi conatus in persequenda, quæ in desertum fugerat, Ecclesia. Hæc Scioppius.

Sed nunquid ſatis nugarum eſt, Chriſtiane Lector, quas in hoc Augiæ ſtabulum ſimul & ſemel effutivit? eas tamen ex Scripturis confirmare audet, quarum pleræq; ab ipſo laudatæ in Pontificem Romanum apprimè congruunt; nonnullæ nihil ad rem faciunt. Nunc ſingulorum capitum probationes videbimus ordinè.

Pro primo adducit locum illum claſſicum ex 2. Theſſ. 2. ubi dicitur, *adventum Antichriſti fore ſecundùm operationem Satanæ, in omni virtute & ſignis & prodigijs mẽdacibus, & in omni ſeductione iniquitatis ijs qui pereunt.* Huic adjũgit locum alterum ex Matth. 24, 23. *Surgent Pſeudochriſti & Pſeudoprophetæ, & dabunt ſigna magna & prodigia, ita ut in errorem inducantur* (ſi fieri poteſt) *etiam electi.* Sed tantum abeſt, ut negemus, Antichriſtum miraculis & prodigijs ex operatione Satanæ, permittente DEO, alijs ſe ſtupendum reddere, ut potius ex hoc ipſo fundamento Pontificem Romanum Antichriſtum eſſe intrepidè profiteamur. Nihil enim magis in Papatu crepant, ac miracula, noſtramq; religionem eo nomine ſuſpectam reddere ſatagunt, quod deſtituatur miraculis, quodq; ne quidem claudum canem ſanare valeamus: In Eccleſijs verò Papiſticis omnia plena ſunt miraculis & prodigijs; nullumq; dogma Papiſtarum eſt, quod

non

non ex miraculis fidem obtinuerit apud eos, qui dilectam veritatem recipere noluerunt. Hoc sanè pro certissimo signo Antichristi habuit Chrysostomus, vel quicunq; fuit autor operis imperfecti in Matth. hom. 49. nimirū, fide ab Apostolis per miracula confirmata, & jam in orbe propagata, alia vel similia jactare in Ecclesia, miracula. *Nam per hoc*, inquit, *ministros Christi cognoscimus, non quia utilia faciunt signa, sed quia omninò non hæc faciunt signa. Donec enim fuit vocatio ad fidem ex infidelitate, fecerunt signa & servi Christi, quia signa vocationis divinæ testimonia sunt, ut prædicationis veritas miraculis commendetur: cessante autem vocatione, incipit seductio, revocans homines à fide ad infidelitatem. Incipiente ergò seductione, tradenda sunt seductionis adjutori diabolo, idest, potestas faciendorum signorum, ut signis ac prodigijs mendacia sua pro veritate commendet.* Hæc ille quæ ad unguem congruunt in Papatum. Qualia verò sunt miracula quæ eduntur ab illis? vel ficta, vel per operationem Satanæ facta. Nam in hunc finem fieri solent, si fiunt, ut ad falsas doctrinas illiciant, quibus fides aliter, quia de Scripturis non probantur, haberi non possit, quales sunt omnes Papicolarum traditiones non scriptæ, ideoq; miraculis confirmandæ, quæ miracula non immeritò mendacia di-

cenda ſunt, quia ad mendacia credenda inducunt. Et quæcunq; miracula cum Chriſti doctrina, miraculis ſatis ſuperq; confirmata, non conſentiunt, certiſſimè arguuntur a Satana profecta eſſe. Præterea ſi olim ediderunt vera miracula, cur hodie non ſimilia audent edere? aut ſi edunt, cur nos ad remotiſſimas illas inſulas Japonicas & populos Americanos remittunt, de quibus tuto ſe mentiri poſſe putant? Nam quæ de Lituanicis, Brabanticis, Bavaricis & ſimilibus modernis Eſavitæ ſcribunt, præſtigiæ fuerunt, in quibus non tam egit diabolus, quam agere viſus eſt. Aut ſi vera ſunt miracula, cur non ad cujuſvis ſancti tumulum & reliquias talia edunt, qualia ad hujus vel illius Epiſcopi aut Principis tumbam; num fortaſſe vis divina efficacior eſt apud oſſa cineresq; prædivitis quondam Epiſcopi aut Cardinalis, quam pauperculi ruſtici & opilionis piè defuncti? Scilicet hæc eſt efficacitas erroris, qua decipiuntur miſeri, qui nolunt accipere veritatem, tam præclaro jubare, per Dei gratiam exſplendeſcentem: de quibus præſtigijs jam olim Lyra candidè faſſus eſt in cap. 14. Dan. *Aliquando fit in Eccleſia maxima deceptio populi in miraculis fictis à Sacerdotibus & eorum adhærentibus, propter lucrum temporale.* Idemq; nimis cero factum ſeriò deplorat Melchior Canus

lib.

lib. 11 locor. commun. cap. 6. ubi ſcribit; *Eccleſiæ Chriſti vehementer incommodaſſe, quod res divorum præclarè geſtas fictis & revelationibus & miraculis adornarint: qua in re nec ſanctæ virgini, nec Chriſti Domino hominum impudentia pepercit; quin quod in aliis divis factitavit, idem quoq; in Chriſti & matris hiſtoria ſcribenda faceret, & pro humani ingenij levitate multa vana & ridicula comminiſcerentur.* Plura in hoc genere paſſim ſcripta extant, ad qua ſanè nihil ſolidi Papicolæ reſpondere poſſunt: proinde hoc primum caput Apoſtata & ejus mirabiliarijs remitto.

NB.

Pro ſecundo capite adfert locum D. Johannis ex Apocal. 20. ubi ſcribitur, *diabolum ligatum iri catenis, ſed poſtquam conſummati fuerint mille anni, iterum ſolutum iri de carcere ſuo, & exiturum, & ſeducturum gentes.* Jam vero & nos libenter fatemur, diabolum cum omni ſuo infernali agmine & exercitu quaſi omnibus catenis ſolutum plus furere cepiſſe in regno Antichriſti, quam ſuperioribus temporibus. Illa verò ſolutio non jam expectanda eſt, ſed ante annos pluſquam ſexcentos facta. Nam Auguſtinus etiam (alias in hac quæſtione errore temporis præoccupatus) alligationem illam Satanæ factam eſſe ſcribit, *quando cepit Eccleſia præter Iudæam terram in nationes alias alias q; dilatari lib. 20. de civ. Dei*

cap. 5. id verò factum est Apostolorum tempore, qui prædicarunt Evangelium inter gentes: ergò mille annis ab Apostolorum prædicatione solutus est diabolus, & plusquam alias furere cepit, ita ut necesse non sit, istam diaboli solutionem ad ultimum mundi triennium referre. Notetur autem hoc loco, quam turpiter Apostata seipsum confundat. Diabolum a Christi passione usq; ad Antichristi tempora ligatũ iri dicit. Ligatus autẽ erit mille annis Apoc 20. Ergò ante annos plusquã quingetos venit Antichristus. Jam enim anni ferè 1573. à passiõe Christi sũt elapsi. Alias ista solutio locũ suũ habet vel inprimis in Papatu. A diabolo enim habet homo ille peccati (quẽ nos Antichristũ dicimus) omnia, quibuscunq; unquã emergere & alijs inclarescere potuit. A diabolo fuit inter Pontifices studiũ emergendi, per cædes, veneficia & oppressiones aliorum alias, ita ut interdum vix intra quinquenniũ octo sederent Papæ, & nuper admodum tres intra biennium. A diabolo fuit rabies Stephani Papæ sævientis in Formosum Papam nuper mortuum, quem Pontificali habitu exutum, & indutum seculari è tumulo suo tractum laicorum sepulturæ mandari jussit, abscissis duobus dextræ digitis. A diabolo fuerunt parricidia Paschalis II. quæ inter patrem & filium, Henricos,

Contradictio palpabilis Apostatæ.

Vide Platinam & Baleum in vitis horum Pontificum

Gallia-

Galliarum reges, excitavit. A diabolo Pontificatū consecutus est Sylvester II. hac lege, ut post morte totus illius esset. A diabolo incantationes suas didicit Benedictus IX. qui mulieres quascunq; vellet, in amplexus suos pertrahere poterat. A diabolo idololatriā suam habuit Marcellinus, Arianismum Liberius, aūri sacram famē Innocētius III. A diabolo sunt omnes illæ idolomaniæ, quarum quotidiè magnus usus est in Papatu. A diabolo sūt omnes illæ lanienæ, cædes atq; persecutiones, Sodomiæ, Veneres ac cupidines, quibus jam pridem sese universo mundo nobilitavit Papatus. Et quis deniq; dubitaret, diabolum suam quasi regiam habere Romæ, & usitatissima mancipia Monachos & Moniales, de quibus Æneas Sylvius ipse Papa, Pius II. postea vocatus, olim dicere solebat: *Non audet Stygius Pluto tentare, quod audet Infamis Monachus, plenaq; fraudis anus.* Ergò non negamus, Antichristum ductu ac instinctu diaboli agere omnia, quæ sua sunt, furoresq; Satanæ in regno Antichristi longè majores esse, quam antea unquam. Est igitur hoc quoq; caput extra controversiam, & ad demonstrandum Antichristum in Papatu dominantem quam maximè appositū.

Sequitur tertium caput, de qualitate miraculorum Antichristi, & ijs in specie, quæ recē-

sset Apo-

set Apostata : pro quibus tale adfert argumentum ; *quod Iudæi soliti fuerint signa petere in cælo; quod tempore Iosuæ steterit Sol in cælo; quod tempore Hiskiæ Deus reduxerit umbram per lineas, quibus jam descenderat in horologio retrorsum decem gradibus. Ergò Iudæos ab Antichristo etiam talia petituros signa, quos etiam præstrictis mentibus & oculis ab ipso impetrabunt.* Quilibet autem videt, quam clumbis hæc sit argumentatio à facto Dei extraordinario ad factum Antichristi ordinarium; à miraculis Dei ad miracula & præstigias Satanæ: imò ab eo, quod interdum factum est, ad id, quod semper fieri adseritur. Judæi enim signa de cælo petentes non semper ea acceperunt, quemadmodum notum est, quid Christus responderit Scribis & Pharisæis signum petentibus Matth. 12, 39. *Generatio mala & adultera signum quærit, & signum non dabitur ei.* Ergò solis statio Josuæ, regressio umbræ in horologio Hiskiæ, aut alia V. T. miracula in certum utilemq; finem à Deo edita nihil faciunt ad probanda similia Antichristi miracula diabolica. Temporum mutationes Antichristo adscribit ex illo Dan 7, 25. de quo loco supra, cap. 1. dictum est, & ostensum, nihil ibi agi de Antichristo Occidentali, sed Orientali, hoc est, de Mahomete, qui quomodo tempora legesque mutaverit, ibi fuit indicatum.

Interim

Interim tamẽ hoc quoq; veluti prodigio clarum ſeſe reddidit Pontifex Romanus, quod poſsit dies &tempora mutare pro ſua voluntate, quam ſibi in his, quæ vult, pro ratione eſſe fingit: quando nõ tantum, quandocunq; ſibi viſum eſt, dies communes mutat in feſtos; ſed vel inprimis, quando anni curſum & numerum mutavit, auſu proprio, oſtendens, hoc ipſo ſe magnificatum eſſe in ſuperbiâ ſuâ uſq; ad fortitudinem cœli, & jus aliquod in ipſas quoq; ſtellas ſibi ſumere, ut prædictum fuerat Dan. 8, 10. De morte atq; reſurrectione Antichriſti quæ narrat, Hiberæ næniæ ſunt (ut cum Hieronymo loquar ex præfat. Pentateuchi) non Johannis vaticinia, quæ allegat ex Apoc. 13. 2. ubi quidem legitur, *unum de capitibus beſtiæ quaſi occiſum in mortem* (quod iſte de Antichriſto interpretatur nulla ratione) *& plagam mortis ejus curatam eſſe, & admiratam eſſe univerſam terram*: ſed de morte atque reſurrectione Antichriſti nihil quidquam. De Imperatoribus Romanis loquitur ſanctus Apoſtolus, quorum imperium ſub imagine beſtiæ depingit, cujus virtutem beſtiam alteram, hoc eſt, Antichriſtum, exeruiſſe dicit. Vulneratum eſt hujus beſtiæ caput & iterum curatum, *vel* quando interfecto Julio Cæſare, Auguſtus rerum potius eſt: *vel* quando Imperatoria majeſtas in Conſtanti-

nopoli-

nopolitanis Imperatoribus pœnè collapsa à Pontifice in Carolo Magno restituta est: ad utrumque enim tempus quadrare videtur. De Antichristi verò morte ista cædes nequaquam potest accipi. Nam quale hoc foret miraculum, quod (ut Apostolus futurum ait) universam terram in admirationem sui concitaret; fingere mortem, & resurrectionem à morte? Aut si letalem revera accepturus erit plagam Antichristus, ecquis quæso Monarchæ tam potenti qualis quantusq; fingitur, plagam hanc letalem infligeret? monstrent hominem, notent locum: & quis tam felix ille Podalirius, qui plagam hanc tam repentè curaret? qui illi tam celeres Pegasi aut veredarij, qui spacio vix unius trienij rem tam stupendam toti mundo annunciarent, ut universa Terra admirari posset? Forsitan Luna erit harum rerum nuncia, aut soli inscribenda plaga ista hæc, ne quisquam mortaliũ tanti facinoris ignarus relinquatur. Nemo est, qui non intelligat puerilia ista, & prorsus ἀναιδῆ λῆρα hominum sibi sapientium figmenta, quæ una cum suo mortuo Antichristo simul moriantur & intercidant, nunquãq; reviviscant. Aliter enim mortuum Papicolarum Antichristum resurgere non credimus, quam quod toties ex verbo Dei jugulatus & interemtus in ineptis & absurdis Papicolarum chartis subinde reviviscit.

In

In quarto capite mixta sunt falsa veris. Falsum est, quod Pseudoprophetæ Antichristi tribuit ignis de cœlo productionem, quam D. Johannes ipsi Antichristo adscribit: eũ enim per aliam illam bestiam intelligit, quæ de terra adscendit, Apoc. 13, 11. h. e. e medio Ecclesiæ, quæ in terris ex hominibus colligitur, quemadmodum prior illa adscendebat e mari, quia initium imperij Romani ex colluvie multorum populorum constabat, qui tanquam aquæ multæ confluebant. Atque hinc in manifesto mendacio deprehenditur Apostata, dum scribere audet, aliam illam bestiam c. 19, 20. &c. 20, 10. Apoc. vocari Pseudoprophetam, ut eo facilius Pseudoprophetæ adscribere posset, quæ à Johanne tribuuntur ipsi bestiæ. Contrarium enim in illis ipsis locis legitur: in cap. 19. quidem: *& apprehensa est bestia* ET CUM EA *Pseudopropheta*; &c. & vivi missi sunt HI DUO in stagnum ignis & sulphuris. in cap. 20. verò: *diabolus missus est in stagnum ignis & sulphuris, ubi* ET *bestia* ET *Pseudopropheta cruciabũtur die ac nocte.* Quis ergò huic impostori scripturas allegãti credat? Bestia igitur est Papatus: Pseudopropheta Põtifex & Monachi Põtificis, qui mẽdacijs suis seducũt animas hominũ. Verũ autẽ est, quod Antichristus faciet ignẽ de cœlo descẽdere, quod dabit Spiritũ imagini bestiæ;

45. 82.

ut

ut loquatur imago beſtiæ, quod deniq; faciet, ut, qui non adoraverint imaginem beſtię, occidantur: hæc enim omnia S. Iohannes expreſſe ita fore prædixit Apoc. 13, 14, 15. ſeqq. Sed iſthæc omnia ſecundum literam intelligere, eſt in cortice myſteriorum divinorum hærere, nucleum nunquam tangere; imo bonam partem iſtorum myſteriorum vel ignorare vel abnegare. Nam de duobus teſtibus Enocho & Elia ſcriptum eſt Apocal. 11, 5, 6. *ignis exiet de ore eorum & deuorabit inimicos eorum*: &, *habent poteſtatem claudendi cœlum, ne pluat diebus Prophetiæ ipſorum, & poteſtatem habent ſuper aquas conuertendi eas in ſanguinẽ*: quæ omnia ſecundum literam ita fieri debere, ne quidem Pontificij credunt. Ergo ſpiritualem habent ſenſum etiam illa, quæ de igni cælitus demiſſo, & imagine beſtiæ in iisdem myſteriis habentur. Et hæc omnia quàm rectiſsime impleta ſunt in Papatu & Pontifice Romano, qui per illam beſtiam prefiguratur. Is enim fecit ignẽ de cœlo deſcendere, quando fulmine excommunicationis ſuæ ignem furoris divini quaſi cœlo deducere, eoq; ſummos ſæpe reges & Monarchas ſolio ſuo deturbare, & ad ima tartara, ſi poſſet, præcipitare audet. Is etiam dedit ſpiritum imagini prioris beſtiæ: quod ſi de imaginibus & ſtatuis ſanctorum in Papatu intelligas, non admodum

modum erraveris: his enim Pontifex cum Monachis Pseudoprophetis suis, sæpè spiritum & sermonem dederunt, subornantes homines fraudulentos, qui arte quadam statuas, quas vellent, flentes, sudantes, annuentes, abnuentes capite simplicioribus ostentarent, sæpè etiam per eas loquerentur, mutuati hoc ab Ethnicorum sacerdotibus, de quibus eandem fraudem referunt Augustinus lib. 3. de civ. Dei cap. 11, & lib. 10. cap. 16. & Valer. Max. lib. 1. cap. ult. &c. Inprimis autem editum est hoc miraculum à Papa in Papocæsaria, qua Imperij Romani veteris dignitatem & eminentiam non tantum imitatus est, sed & superavit quàm longissimè, dum non solum principatus & Ducatus integros, qui antea Imperatori parebant, jam sub Flaminum & Archiflaminum titulo suæ potestati subjecit; sed & in cæteris, ipsum Imperatorem ita ferè sibi subjugavit, ut jam inconsulto Papa in rebus Imperij salutem concernentibus nihil incipere liceat; sed ipse jactat se animam imperij, in quo legibus suis loquitur & fulminat, prout sibi visum est. *Imperator enim, quod habet, totum habet à nobis* (clamat Adrianus IV. apud Aventinum lib. 6. annal.) *Ecce in potestate nostra est, ut demus imperium cui volumus: propterea constituti sumus super gentes & regna;*

regna, ut destruamus, & evellamus; & ædificemus & plantemus, &c. Ita nimirum spiritum imagini prioris bestiæ dedisse dicitur. Quod autem addit Apostata, facturum Antichristū, ut omnes qui non adorent statuam illam Antichristi, occidantur: in eo sui immemor est: nam cap. præcedente dixerat, quod Antichristus se solum pro summo DEO sit vendicaturus, Deum verum & falsos Deos omnes (ergò & idola & statuas) hostiliter prosecuturus: & adhuc clarius scribit in epist. de Antichristo pap. 34. *Antichristo tantam superbiam tribuunt scripturæ, ut omnium aliorum, tam veri Dei, quam falsorum numinum nominibus & imaginibus peremtis, abolitis & funditus sublatis, se solum ut Deum; in templo Dei ostensurum adfirment*: quomodo vero hic tanto cum zelo idoli seu statuæ suæ honorem defendit? Sed impleta est hæc quoque particula vaticinij, quando contra leges, & statuta Papæ, quibus totum Imperium Romanum regere audet, ne quidem hiscere licet, sub interdicto ignis & aquæ, imò sub interminatione indignationis divinæ, juxta illud Juris Pontificij: *Nullo omnino hominum liceat hanc paginam nostram statuti, ordinationis & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire, Si quis autem hoc attentare præsumserit, indignatio-*

gnationem omnipotentis Dei & Beatorum Petri & Pauli Apostolorum se noverit incursurum. Et hæc de quarto capite.

Extrav. de officio delegat. cap. sedes Apostol.

In probatione quinti ipse despera. Pro eo enim adfert loca scripturæ, quibus docetur, Antichristum seducere eos, qui pereunt, & terram dividere inter suos gratuito. 2. Thess. 2. Dan. 11, 39. inde, n. inferre videtur: Ergò magnis sumtibus conducet, qui hominibus persuadeant, ea quæ de Antichristo prædicta sunt, jam pridem impleta esse. Quæ quomodo cohæreant, quilibet qui sanæ mentis est, judicare poterit. Viderit interim Apostata, quomodo his vaticinijs satisfaciat Papa, alliciendo muneribus & honoribus doctos ac indoctos, seducendo erroribus suis eos, qui pereunt, terramque dividendo gratuitò inter Cardinales & Episcopos, cæterosque magnates, qui ad sandalia Papæ deosculanda se humiliter demittunt: præterea nihil in his testimonijs reperiet, quod quidem ad rem faciat.

Sextum caput prolixa probatione opus non habet. Nam ipsa dies loquitur, quantis persecutionibus adhuc sæviat Antichristus in constantiores fidei Christianæ confessores: inprimis autem *docti ruunt in gladio & in flamma, & in captivitate & rapina dierum*, ut Daniel prædixit cap. 11, 31. Actum agerem,

si hoc prolixius docerem, de quo tot martyrum historiæ, tot tyrannidis Antichristianæ exempla jam in publicâ luce versantur. Et nimis hebes est, qui auribus lupum non tenet, si modò animadverterit πράξεις Italicas, furores Hispanicos, proditiones Gallicas & Anglicanas, quibus etiamnum per sanguinarios istos Monachos, nigellos Esavitas, vitæ fortunarumq; creant pericula omnibus sine discrimine, qui Papæ stercora adorare nolunt: per vim quidem, ubi potiri possunt, tenuioribus; per insidias autem magnatibus, idq; jure se facere posse sunt persuasi; id quod ipsorum libri, disputationes, sermones, de fide hæreticis non servandâ, de sacerdotibus excelsorum occidendis, de vindicta Reipub. Christianæ adversus Reges impios & hæreticos, &c. testantur, & discipuli ipsorum apertè fassi sunt. Unde & nonnulli subducto calculo invenerunt, ab eo tempore, quo Esavitæ, orti sunt, usq; ad annum 1580, hoc est, paulò pluribus quam triginta annis, constantium fidei Christianæ confessorum novies centena millia hominum trucidata esse in Belgio, Gallia, Anglia, Italia & Hispania, inter quos fuere principes 39, Comites 148, Barones 235, Nobiles 147515, cæteri plebei 70060. Quid si subsequentium horum viginti sex

Vide Catechesin Ecclesiarum Germaniæ, lib. 3. cap. 8.

D. Mysl. conc. 5. de Papa pag. 75. ex D. Sacco.

ti sex annorum martyres adderentur, qui non tantum in illis provincijs, sed & in nostra Germania, cædes & exilia eo nomine perpessi sunt, profectò parum aberit, quin iste numerus duplo augeretur, Hoc nimirum est, crudelissimis supplicijs sævire in eos, qui in fide Christi constantiores reperiuntur; hoc est tribulationem facere magnam, qualis non fuit ab initio mundi: interficere robustos & populum sanctorum; imò hoc est ebrium fieri ex sanguine sanctorum, & ex sanguine martyrum Christi, quod de Romanâ Thaide prædixit D. Johannes Apocal. 17. Atque sic prorsus nihil est, quod in impletione hujus capitis desiderari queat.

Matth. 24. 21. Dan. 8. v. 25.

Caput septimum de charactere Antichristi agit, quo insigniturus erat suos, juxta vaticinium S. Johannis Apoc. 13, 16. Quem quidem characterem Apostata more Papistico de exrerna quadam semperq; visibili nota fronti vel dextræ impressa accipit: quis autem vel qualis ille character Utopici sui Antichristi sit futurus, non exprimit. Ut igitur ipsi hac quoq; in parte gratificemur, facilimè hunc characterem ostendere possumus in Papatu. Pontifex enim Romanus ad sacras præbendas, & officia publica admittebat neminem, nisi qui in fictitio Confirmationis

Sacramento exorcisato chrismate inunctus in fronte, characterem accepisset indelebilē in anima, ut vocatur in Trident. concil. sess. 7. can. 9. & nisi dexterâ suâ in omnes Ecclesiæ Romanæ articulos jurasset, quod qui non facerent, hi nec domicilium habebant, nec larem fovebant, nec contractus inibant, nec negotia & mercantias exercebant, nec humanitatis sodalitia cum Christi fidelibus habebant; ut Martinus V. Papa sancivit in bulla ad inquisit. hæret. pravit. Hac nimirum obligatione tam sancta per Chrismа & juramentum accipiebant characterem in fronte & dextrâ. Sic sacerdotibus non licebat celebrare missas, ijsq; nundinari, meritaque missarum divendere, aut alijs pro certo precio applicare, nisi accepissent prius in Sacramento (quod vocant) ordinationis characterem indelebilem: quod erat itidem execrabile illud chrisma, multis incantationibus & exorcismis confectum, quo unguntur sacrificuli in fronte & manu dextera. Ergò Chrisma illud Pontificium est character ille bestiæ, in fraudem unici illius characteris, sanguine JESU CHRISTI nobis impressi in Baptismo. Habuit igitur hæc quoque nota Antichristi jampridem suum complementum.

Octa-

Octavum caput ex eodē loco Apocalyptico deducit, ubi dicitur: Numerus bestiæ est numerus hominis, & numerus ejus 666, in quem locum ita commentatur Apostata: *cujusmodi nomen sit futurum, divinari non posse, nisi quod ex literis ejus numerum 666, effici in Apocalypsi doceamur*: cujus rei exemplum producit, Bellarminum imitatus, corrupta illa nomina MARTIN LAUTER & Davidis Chythræi nomen, Hebræis literis scriptum; sed valdè ridiculè, cum nullius artificij aut difficultatis sit, corrumpere nomina, ut numerus ille 666. juxta valorem literarum ipsis congruat. Ita, si ludere liberet literarum apicibus, animi gratia atq; exempli loco numerum istum 666. investigare possemus in Hebræo nomine Bellarmini ולרמינש aut nostri Scioppij, hoc pacto, שכ יובביוש. Parûm abest, quin eundem numerum in græco nomine εκκιοπιος, quo hodie utitur Apostata (quomodo cras appellari velit, ipse jam deliberat) reperiamus. Fortasse cras vocabitur Ciopius, κιοπιους, & sic numerum hunc exactè continebit. Solet enim homo iste cum religione nomen mutare, ita ut difficile non sit, hunc ei adplicare numerum: in cujus rei fidem, lector amice, hoc vide Διαγραμμα:

ו	6	ש	300	ק	200	כ	20
ל	30	כ	20	כ	200	י	10
ל	30	י	10	י	10	ם	70
ו	200	י	10	ם	70	מ	80
מ	40	ו	6	מ	80	י	10
י	10	ב	2	י	10	ם	70
נ	50	ב	2	ם	70	ו	400
ש	300	י	10	ם	200	ם	6
		ו	6				
	666	ש	300		660		666
			666				

Sed nolumus hujuſmodi Scioppianis nugis nimium indulgere. In apicibus enim vocum corruptarum aut nominum propriorum numerus hic quærendus non eſt. Igitur non deſunt, qui numerum hunc intelligunt de tempore, quo verus & inſignis ille Antichriſtus manifeſtabitur mundo: & dicunt fore annum 666. ab eo tempore, quo hæc ſcribebat Johannes; illudque tempus ponunt in annum Domini 95, qui anni ſi cum 666. conjungantur, efficiunt annos 761, à Chriſto nato, quo tempore Pipinus Rex Francorum Romanum Pontificem in ſummam dignitatem evexit. Alij eodem ferè pacto tempus Antichriſti cum hoc numero conciliant, ita ut doceant, hinc tempus revelati Antichriſti cognoſci poſſe, quod incidit in annum CHRISTI 666, circa quæ tempora Boniſa-

Danæus in lib. 3. Bellar. de R. P. cap. 10. Bulling. in cap. 13. Apocal.

Chytr. in cap. 9. 11. & 13. Apocal.

Bonifacium III. Gregorij ſucceſſorem, Epiſcopi univerſalis titulum à Phoca impetraſſe conſtat ex hiſtorijs. Verùm Irenæus lib. 5. adv. hæreſ. agnoſcit eſſe numerum hominis, ut D. Johannes nominat, non quidem perſonale aut proprium nomen, quale ſibi fingunt Pontificij, ſed appellativum & ab adjuncto aliquo ſumtum. Et quia D. Johannes non exprimit idioma nominis, in quo numerus iſte reperiatur (unde temeritas Apoſtatæ noſtri colligitur, qui nomen hoc Hebræũ fore ſcribit) idcircò Ireneus ex eâ linguâ, quæ ſibi familiaris erat, & qua S. Johannes Apocalypſin ſuam conſcripſit, tria produxit nomina, quæ ſanè Pontifici R. & ejus regno apprimè congruunt, illumque numerum 666. ſingula continent. 1. eſt εὐάνθας, quod idem eſt, ac pulcrè feliciterque florens: nihil autem eſt florentinus & ad votum illud filiorum peregrinorum Pſal. 144, 12. accommodatius, quam regnum Papale. 2. τειτων nomen ſolis, qui à Barbaris adoratur. Papa verò ſoli ſe comparat, ſeu majori illi luminari, quod DEUS in cœlo poſuit, ad illuminandum diem, ſibique divinum adorationis honorem tribuere non erubeſcit. 3. λατεῖνος, nomen gentis. Latini autem ſunt, inquit Irenæus, qui nunc regnãt,

& inter eos regnat Pontifex Romanus, qui, quod Bellarminus defendit lib. 5. de R.P. c. 9. & 10. etiamsi ut princeps politicus gladio temporali præest Romano seu Latino territorio, & jure se præesse putat: unde omnia jam latina habet latinam Ecclesiam, latinas preces, missam latinam, Biblia latina in concilio canonisata; omnia sacra latina; regnum denique latinum. Itaq; nomen regis à regno sumsit D. Johannes, quemadmodum Rex Hispaniarũ aut Galliarum, non semper proprio personali nomine, sed usitatissimè a regno Hispanus aut Gallus nominatur. Elige tibi ex hoc numero, Apostata, quodcunq; voles, vides utiq; etiam hanc vaticinij particulam Antichristo tuo larvato nihil prorsus convenire, Pontifici verò tuo omnium optimè accommodari posse,

Nonum caput ne quidem semel probare conatur. Vivunt autem per Dei gratiam aliquam multa Christianorum millia, qui characterem bestiæ non acceperunt, & famem nondum passi sunt, nedum ea enecti: ergò impudens hoc Scioppij commentum est, & nescio, an à quovis Utopici istius Antichristi patrono adsertum, *fame morituros, quicunq; Antichristi characterem non acceperint.* Videat itaq; & rideat mihi homo pius hunc nugatorem.

In decimo capite proponit fabulam de Enoch & Elia, prædicaturis Evangelium, durante regno Antichristi, à quo tandem interficiendos eos esse narrat. In probatione hujus capitis docet. 1. *Judæos hodiéq; inter Traditiones à majoribus acceptas hanc habere, Eliam in tempore Gog in terras reversurum.* Nos verò fabulas & traditiones Judæorum non moramur: & si Bellarmino (quanquam finistro judicio) *visum est malè consuli Ecclesiæ, si in rebus gravibus recurrendo ad Hebræos codices Biblicos, veritatem à Rabinis hostibus mendicare deberet*: multò magis, imò longè verius judicamus, pessimè consuli rebus fidei, si ex traditionibus Judæorum, h.e. fabulis & commentis hominum emendicemus veritatem. 2. Adducit ex scripturis loca nonnulla, quæ translationem Enochi & Eliæ in cœlum partim describunt, partim confirmãt: de quibus sanè nulla nobis est controversia, ideò hoc labore supersedere potuisset. 3. Deniq; alia proponit, è quibus reditum istorum sanctorum ad has terras demonstrare conatur. Primus locus est Ecclesiastici cap. 48, 9. qui dicit, *Eliam in hoc conscriptum esse, ut in judicijs temporum leniat invidiam Domini, & conciliet cor Patris ad Filium, & restituat tribus Iacob.* Ipse sonus verborum

pag. 86.

lib. 2. de verbo Dei cap. 10.

arguit,

arguit, respicere Siracidem ad locum Mal. 4, atq; falsa opinione deceptum existimasse, Eliam ipsum in persona rediturum, cum tamen aliter doceremur in novo Testamento, quemadmodum in vera expositione loci Malachiæ jam indicabitur: ergo hac autoritate libri Apocryphi hoc loco non movemur, Secundus igitur locus est Malach. 4. quod totum caput novus hic Bibliorum interpres de Antichristi temporibus interpretatur, sed absurdè pariter ac impiè. Nam manifestum est, vaticinari Prophetam de ortu & nativitate CHRISTI, quem solem justitiæ nominat, vers. 2. oriturum timentibus nomen ejus, quem Zacharias etiam jam ante in simili vaticinio *virum orientem* nominaverat, Zachar. 3, 8: 6, 12. ex quibus locis Zacharias Baptistæ pater ipsum *orientem ex alto* vocabat, Luc. 1, 78. Ita quod Propheta de Christi ortu prædixit: id novitius hic interpres de ortu Antichristi, & velut occasu Christi circa tres postremos mundi annos exponit: quod Propheta versu 4. de lege Mosis servanda auditoribus inculcat; hoc iste de legis transgressione accipit: quod Propheta de lege in Horeb monte Judææ lata loquitur, hoc iste de arca fœderis in terra Moabitarum monte Nebo reperienda: interpretatur. Adeò fortiter spirat Antichristianus iste spi-

De cap. 4. Malach.

iſte ſpiritus ex hoc homine, qui linguam ſuam ad id quaſi conduxit, ut Chriſto & Prophetis ejus in ös obloqueretur. Id quod manifeſtius fiet, ex poſtremis duobus verſiculis, in quib. adventus Eliæ promittitur, ante quam veniat Chriſtus in carnem, qui convertat corda patrum ad filios, &c. Nam dum iſte etiamnum expectat Eliæ adventum, vel potius reditum in terras, eo ipſo obloquitur SS. Prophetis, & Chriſtum in carnem nondum veniſſe credit; quia præcurſor ejus, ex opinione ſua, nondum venit: hic autem Iudæorum error eſt, & Iudaizantium hæreticorum, qui ante ἀποκατάστασιν ſuum Heliam putant eſſe venturum & reſtituturum omnia; dicente Hieronymo ſuper cap. 4. Malach. Dum autem Eliæ Propheræ reditum à Malachia promiſſum ōpinatur, obloquitur ipſi Chriſto, qui hunc locum de Iohanne Baptiſta interpretatur, Matth. 11, 24. *Si vultis eum*, (Iohannem) *recipere, ipſe eſt Elias, qui venturus eſt:* obloquitur etiam Archangelo Gabrieli, qui hūc locum Prophetæ expreſsis verbis directè de Iohanne interpretatur, Luc. 17. *Ipſe præcedet ante illum in ſpiritu & virtute Eliæ; ut convertat corda patrum ad filios, & incredulos ad prudentiam juſtorum, paráre Domino plebem perfectam.* Ergo complemētum ſuum habuit hoc vaticinium in Iohanne Baptiſta

Baptista, qui integro semestri nativitate sua adventum Christi incarnem antecessit, & cõcionibus suis Christo ministerium suum jam incoaturo viam præparavit. Neq; vero obstat, quod Scioppius hoc vaticinium Malachiæ de ultimo Christi adventu accipit: ne cogatur vel Judaismum, admittere vel vaticinij hujus implerionem jam factam concedere; idq; ex hoc fundamento; *quia dies adventus* DOMINI *vocatur dies magnus & horribilis, cum vicissim dies incarnationis fuerit dies salutis & benignitatis.* Nam 1. possemus hic cum quibusdam illud Hebræum הַנּוֹרָא reddere; non, horribilem, *sed reverendum & honorabilem*, qualis dies omni honore & veneratione dignissimus fuit dies incarnationis Domini: quippe dies ille, quem fecit Dominus. 2. Possemus cum Pontificio quodam scriptore diem illum horribilem intelligere de judicio Dei, quo tempore Titi & Vespasiani terram Judæorum percussit, quia prædicatione Johannis Baptistæ noluerunt credere. Sed sciendum est 3. loco diem illum Incarnationis Domini, & salutarem fuisse & horribilem, diverso respectu: salutaris apparuit *hominibus* Tit. 2, 11. inprimis autem, ut Zacharias ait, nomẽ Domini timentib. Zach. 3, 8. magnus autem & terribilis *diabolis*, quib. apparuit Messias, nõ ut Salvator, sed ut devastator

Sib. Lub. lib. 10. de Papa c. 7. Mat. Sutlin. lib. 5 de R. P. c. 21.

Joh. Ferus in cap. 11. Matth.

ſtator operum diabolicorũ 1.Ioh.3, 8. idq; ipſi diaboli fatentur, Mat.8,29. *quid nobis & tibi Ieſu fili Dei? veniſti huc ante tempus torquere nos.* Horribilis etiam erat incredulis Iudæis. Nam cum adventu Chriſti in carnẽ, perditio ſimul gentis Iudaicæ adveniebat, propter ſtupendã contumaciam, qua excæcati noluerunt ſalutẽ mundi recipere: quam ob cauſſam ipſi rejecti, & in ipſorum locum gentiles recepti fuerunt, quemadmodum Prophetę prędixerãnt. Proinde & Iudæis, & Pontificijs Iudaizantib. qui Elię Prophetę adventũ adhuc expectant, reſpondemus ex ore Salvatoris; qui in ſimili caſu diſcipulis ſuis ita reſpondebat, Mat.17, 11. *Elias quidem venturus eſt, & reſtituet omnia: dico autẽ vobis, quia Elias jam venit, & non cognouerunt eum.* Utinam autem, quemadmodum diſcipuli Chriſti; ſic & Iudæi & Papicolæ Iudaizantes non tantum quærerent, ſed & intelligerẽt cum diſcipulis, quod de Johanne Baptiſta & Chriſtus & Propheta Malachias dixiſſet! nam quod perſonam Eliæ Thesbitæ in cœlum recepti, fruſtra præſtolentur, exinde colligere deberent, quod Johannes Baptiſta interrogatus; num eſſet ille Elias Thesbites, eum ſe eſſe negavit, Joh. 1, 21. quia nimirum iſtum Eliam rediturum neſcivit; cum tamen non potuerit eſſe neſcius, quam graviter &

conſtan-

constanter Gabriel Archangelus vaticinium Propheticum de Elia, ad se suumq; officium accommodaverit. Quapropter, etsi nonnulli ex patribus, inprimis Augustinus tract. 4. in Iohan. Cyrill. lib. 1. in Ioh. cap. 24. Damascenus: lib. 4. Orthod. fid. cap. 28. hunc locum de Elia Thesbite ante finem mundi adventuro, falso Iudæorum errore fascinati, accipiunt: tamen multitudo errantium non facit errori patrocinium: antiquitas nostra Christus est hoc in loco, & si ab illo discesseris, Archangelus Gabriel, & Johannes Baptista, testes omni exceptione majores; qui luculentissimis verbis super istum Prophetæ locum quasi commentarium scripsêre, à quo vel latum unguem recedere in ullius hominis gratiam, religio nobis fuerit. Quartus locus ab Apostata adducitur ex Apoc. 11, 3. ubi legitur de duobus testibus, eorumq; prædicatione & miraculis, tempore Antichristiani regni: item quomodo finito testimonio suo interficientur ab Antichristo, & post tres dies & dimidium reviviscent, &c. Hæc omnia Scioppius καὶ ῥητὸν accipit de Elia & Enocho: hos prædicaturos dicit ante finem mundi, durante regno Antichristi, dieb. 1260. hos itidem interfectos iri ab Vtopico isto Antichristo, & tandem post tres dies & dimidium in vitam redituros, & sic multos in fide

De loco Apoc. 11, 3.

in fide Christianorum confirmaturos: Judæos autem quam plurimos conversuros, ut in sequente membro paulo post sequetur. Sed sunt hæ nugæ gerris Siculis vaniores. Eliam ipsum è paradiso non rediturum, jam audivimus: ergò nec Enochum: multò minus amplius aliquid perpessuri sunt inter homines. Sanctorum enim animæ in manu Dei sunt, & non patiuntur tormentum Sap. 3, 1. magnus hiatus est confirmatus inter hos & cæteros, ut è sede beatitudinis suæ exire non possint, ut ex parabola Christi colligitur, Luc. 16, 26. corpora quoq; ipsorum sunt glorificata & ἀπαθῆ, ut constat ex 1. Cor. 15. quomodo ergò Antichristus in ea sævire poterit? Præterea regni Antichristiani & prædicationis istorum duorum testium idem erit terminus, nimirum finis mundi: nam ut duobus testibus dies 1260; ita Antichristo menses 42. (quos diebus illis respondere dicit Apostata) adsignat D. Johannes: quomodo igitur Enoch & Elias ab Antichristo poterunt interfici? Quod si locum habet figmentum Apostatæ, interficientur hi duo testes ab Antichristo post mortem Antichristi. Prædicabunt enim usque ad finem mundi: Antichristus autem diebus 45. ante finem mundi interiturus scribitur ab hoc Apostata: porrò si cadavera illorum jacebunt in plateis civita-

tis magnæ, quam Hierosolymam esse volunt Pontificij, idq; diebus tribus cum dimidio, sequitur, post finem mundi, consumtis omnibus elementis superstitem adhuc fore Hierosolymam; & hos duos testes diebus tribus cum dimidio post novissimum diem resurrecturos, & sic novissimus dies non erit novissimus: quæ omnia quam concinnè cohæreant; quam benè consentiant; judicet ipse Apostata, si bonus est. Præterea si prædicaturi sunt ipsissimi Enochus & Elias, paulò ante novissimum diem, & quidem prædicatione sua multos conversuri ad fidem, multos in fide confirmaturi; quid fiet illi Salvatoris, Luc. 18, 8. *Filius hominis veniens putasne fidem inveniet in terrâ?* Scilicet discipuli erunt supra magistrum! Ulterius si diebus tribus & dimidio præcisè juxta vulgares dies numeratis, prædicaturi sunt, nonne certissimus dari poterit dies, imò momentum exactum adventus Domini ad judicium; istis ad minimum hominibus, qui tum in vivis sunt futuri? id verò & angelis & ipsi Filio hominis in statu exinanitionis suæ non fuisse cognitum, ex sacris literis didicimus, Mar. 13, vers. 32. imò ignorare nos illud voluit Deus, Matt. 24, 44. Act. cap. 1, vers. 7. Hæc absurda omnia fabulam illam Papisticam de Enochi & Eliæ concionibus, miraculis, interitu, & resurrectione non immeritò suspectam faciunt.

Scire

Scire autem debet Apostata, ea quæ de testib. illis prædicuntur, jampridem fuisse completa. Testes enim illi nihil aliud sunt, quam orthodoxi confessores veritatis, inprimis autem sinceri Ecclesiæ doctores; quorum duo hic, indefinitè tamen & absq; nomine, introducuntur, quia in ore duorum aut trium consistit omne verbum Deut. 19, 15. Matth. 18, 16. Joh. 8, vers. 17. 2. Cor. 13, 2. Heb. 10, 28. quia etiam pauci erunt, & duas doctrinæ Christianæ partes, Legem & Evangelium prædicabunt. Erunt induti saccis, quia homines inprimis ad agendam pœnitentiam cohortabuntur: hi magnâ erunt autoritate præditi, ut impetrare possent à Deo precibus quidquid salutare esset Ecclesiæ, & noxium hostibus, non secus ac olim Elias precibus suis cœlum claudere & recludere potuit, 1. Reg. 17. 2. Reg. 1. Tempus prædicationis certum pro incerto ponitur, quia Deus verbi sui prædicationem conservabit ad finem usque mundi, quem certò constituit, nobis autem incertum esse voluit: tale tamen tempus exprimitur, quale ferè etiam durationi regni Antichristiani destinatum est, ut doceretur, durante Antichristi tyrannide, nunquam defuturos Ecclesiæ ingenuos veritatis confessores. Tandem autem occiduntur ab Antichristo, qui sanguine martyrum & confesso-

rum istorum factus est jampridem ebrius, quorũ cadaveribus oculos pascit in ipsa urbe, quæ spiritualis est illa Sodoma & Ægyptus, in qua Christus in membris suis quotidie crucifigitur: sed Deus continuo alios dedit Ecclesiæ suæ doctores & confessores, in quibus spiritus priorũ martyrũ ac confessorũ revixit, quosq; Romana bestia non potuit occidere, sed spiritus ipsorum placida morte adscendit in cœlum, quemadmodum hoc in Beato Patre LUTHERO & fidelibus ejus συμμύσαις eventus per Dei gratiam comprobavit. Quod si in his mysterijs Apostata omnia secundum literam vult intellecta, modò ne cogatur Antichristum in Pontifice suo agnoscere; utiq; jam modò vidit, quibus se tricis & absurdis implicet: pariliq; facilitate Judæi omnia vaticinia de Messiæ in carnem adventu enervare poterunt, quia gladij nondum versi in vomeres, neq; mons domus Domini in vertice montium positus, quod prædictum fuit Esa. 2, 2. Mich. 4, 1. nec omnes viæ planæ sunt, quod prædicitur. Esa. 40, 4. &c. quæ omnia qui secundum literam accipienda esse contendit, næ illum in Prophetarum scriptis hospitem esse, & in Anabaptistarum castra palàm concedere necesse est. Sed dimittimus vel tandem Eliam & Enochum: & ad caput undecimum progredimur, in quo de con-

de converſione Judæorum ex iſtâ Eliæ & Enochi prædicatione ſubſecuturâ, agitur. Ea verò ex hoc ipſo fundamento concidit, quia figmentum Eliæ & Enochi prædicatione jã dirutum eſt. Alias Judæorum nonnullorum converſionem ante diem noviſſimum futuram, non imus inficias: promiſit enim Deus, ſe tempore Novi Teſtamenti etiam poſſeſſurum Judam partem ſuam Zach. 2, 12. & Apoſtolus teſtatur, cæcitatem ex parte contigiſſe in Iſraël, donec plenitudo gentium intraret Rom. 11, 25. ſed de converſione ex prædicatione Eliæ & Enochi tempore Antichriſti iſtius Utopici oritura nihil prorſus habet univerſa ſcriptura, & dicta, quæ noſter Apoſtata hic producit, id quod ipſe vult, nequaquam probant. Primùm enim locus, Oſe. 3, 4. agit quidem de converſione filiorum Iſraël ad Dominum Deum ſuum, & ad David regem ſuum, hoc eſt, ad Chriſtum ex proſapia Davidis oriundum, qui itidem David appellatur, Jere. 30, 9. Ezech. 34, 23. Sed hæc converſio non demum fiet annis tribus cum dimidio ante noviſſimum diem, ſed jam facta eſt, & etiamnum fit, quando nimirum ſubinde Judæorum aliqui, Deo largiente virtutem, partim diuturno ſuo exilio edocti; partim vanâ Meſſiæ ſui exſpectatione defatigati; partim etiam verbo Dei, viva voce

De loco Oſe. 3. 4.

scriptisq; à Christianis prædicato, adducti & convicti agnoscunt promissiones de Messia in JESU NAZARENO adimpletas esse. Hi nimirum sunt dies illi novissimi, quos Apostolus Paulus plenitudinem temporis appellat Gal. 4: videlicet, non dies Antichristi Papistici, sed dies Christi incarnati; quo tempore absque rege, absque principe, absq; sacrificio & sacerdote fore Judæos, ipsorum Rabini ex hoc Prophetæ loco agnoverunt, quemadmodum ipsorum verba annotavit P. Galatinus lib. 9. cap. 6. Unde sequitur, complementum hujus vaticinij non præcisè ad ultimos tres mundi annos, sed ad totum tempus Novi Testamenti referendum esse. Deinde locum Dan. 12, 1. *In tempore illo salvabitur populus tuus* (Judaicus, addit de suo Apostata) *omnis qui inventus fuerit scriptus in libro vitæ;* de temporibus Antichristi revelationē insecutis libenter intelligimus: sed de salute populi tantùm *Iudaici*, quod vult Apostata, salvâ pietate & illibatâ veritate vaticinij, nō possumus. Non enim Judaicus tantum populus inscriptus est in librum vitæ, quemadmodum nec ille solum salvabitur; sed sicuti salus, ita & inscriptio in librū vitę, seu electio ad salutem omniū est, qui invocant nomen Domini Joel. 2, 32. h. e. omnium qui sunt ἐν Χριστῷ in Christo, interprete D. Paulo Eph. 1, 6.

De loco Dan. 12. ver. 1.

sive

ſive gentes ſint ſive Judæi, modò per fidem in Chriſto fuerint. *In Chriſto enim Ieſu neq; circumciſio aliquid valet, neq; præputium, ſed nova creatura*, Gal. 6, 15. atq; hanc ob cauſſam univerſaliter loquitur de ſalute *omnis populi* in librum vitæ inſcripti. Solatur itaq; Deus Eccleſiam, quod in medijs Antichriſti furoribus nihilominus ſibi reſervaturus ſit electos & verè fideles, qui miraculis ac prodigijs Pſeudoprophetarum in regno Antichriſti ſeduci non poterunt, Matth. 24. ſed ſalvabuntur quotquot inſcripti fuerint in librum vitæ, ſine reſpectu gentis aut perſonæ, eò quod impoſsibile ſit, electos gratiâ Dei finaliter excidere aut perire poſſe. Tertius locus ex Luc. 2, 24. ad inſtitutum Apoſtatæ planè eſt ἀφορισμός. Ita enim habent verba: *Ieruſalem calcabitur à gentibus, donec impleantur tempora gentium.* Apoſtata legit, *tempora nationum*, & interpretatur de converſione gentium, ex illo Apoſtoli Rom. 11, 25. *cæcitas ex parte contigit in Iſraël, donec plenitudo gentium intraret*, &c. Sed multiplex hic error eſt. 1. in græco non legitur *tempora λαῶν* ſed *ἐθνῶν*, quod vocabulum hic, de gentibus à Judæis contradiſtinctis uſurpatur. 2. Nulla eſt conſequentia: *Ieruſalem calcabitur à gentibus, donec convertantur nationes*: ergò *prædicatione Eliæ & Enochi trib. annis ante finẽ mundi cõvertentur Iudæi*: ut nihil dicam,

cam, quod Antichriſtus ille Papiſticus, qui ex opinione Pontificiorum calcabit Jeruſalem non erit ex gentibus, ſed Judæis, fatente Apoſtata. 3. non loquitur ibi Salvator de periculis antecedentibus finem mundi, ſed excidium populi Judaici. Ergò totus hic Apoſtata in ignota verſatur regione. Vera autem ſententia eſt, quod Jeruſalem à gentibus, Romanis nimirum, obſidenda, deſtruenda, conculcanda, dominioq; imperij poſſidenda ſit tamdiu, donec tempora dominij gentibus impleantur, ſeu donec Judæi non amplius peregrinũ, ſed Judæum habituri ſint Dominum: id verò nunquam fiet: ſemper enim gentes, h. e. vel Chriſtiani vel Turcæ Judæorum erunt domini, uſq; ad conſummationem ſeculi. Eſt igitur hæc perpetuæ ſervitutis deſcriptio, quã Judæis poſt ultimum urbis excidium Dominus jampridem prædixerat Dan. 9, 22. *uſq; ad conſummationem & finem perſeverabit deſolatio.* Quartò producit locũ ex Apoc. 7, 4. ubi ſcribitur numerum ſignatorum ab Angelo fuiſſe 144000. Hos putat eſſe eos, apud quos prædicationes Eliæ & Enochi profecerint: quibus addit alia centũ quadraginta quatuor millia, quorũ meminit D. Johannes Apoc. 14, 1. Sed revera non eſt hęc confirmatio, ſed leviſſima detorſio textus Biblici. Nam in illis locis ne jota quidem extat de prædicationibus Eliæ &

Enochi

Enochi: hanc igitur expoſitionem ſuam ad hæc loca affert Apoſtata, nõ inde aufert, quod non eſt candidi interpretis. In ſeptimo enim capite nihil adhuc habet de Antichriſto, ſed de hæreſibus, quæ bonam partem ante revelationem Antichriſti Eccleſiam vaſtaturæ erant; quales erant hæreſes Tatianorum, Marcionitarum, Novatianorum, Arianorum & ſimilium, inter quas tamen Deus electos ſuos ſibi cõſignaſſe dicit, quos errores illi ſeducere nõ poterãt, tã ex omni tribu Iſrael, quã ex omnibus gentib. & tribubus & populis, & linguis, ut verſ. 9. ſequitur; idq; ex parte Apoſtata ipſe nõ diffitetur, quando pag. 94. caput nonum Apocal. ad primum Væ refert, quod eſt hæreticorum ante Antichriſti tempora: ergò multò magis ſeptimum eò referendum erit. In cap. 14. agitur quidem de temporibus Antichriſti, quomodo Deus ſemper aliquos ſignaturus ſit, quibus errores & blaſphemiæ Antichriſti nocere nequeãt; ſed nihil ibi legitur de prædicatione Eliæ & Enochi. Fit hoc ex bonitate Dei quotidiè, per miniſterium eorũ, qui orthodoxè docent de Deo Patre & Filio, ejuſdẽq; eſſentiâ, perſonâ, voluntate & officio: qua doctrina multi ſignantur & cõfirmantur in agnitâ veritate. Fruſtra igitur hæc omnia pro Judæorũ converſione, opera Eliæ & Enochi triennio ante finem mundi futurâ, adducta fuerunt.

De loco Dan. 11. ver. 41.

Sequitur duodecimum caput, de fuga Ecclesiæ in desertа, & cessatione sacrificij tempore Antichristi. Pro fuga Ecclesiæ adfert primò locum Danielis ex cap. 11, 41. *Introibit* Antichristus *in terram gloriosam & multæ corruent; hæ autem solæ salvabuntur de manu ejus, Edom & Moab & principium filiorum Ammon.* Neq; de fuga Ecclesiæ, neq; de fuga in desertum verbulum extat in hoc loco: sed de nonnullis è manu Antichristi liberandis, quod licet non per fugam in desertum, alio tamen fieri potuit modo: idq; factum est, durante tyrannide Papæ, plenisq; velis in Ecclesiæ grassantibus persecutionibus e jusdem. Ibi enim ex Antichristi manibus erepti sunt. 1. *Edom*, id est, sancti martyres (Edom enim à sanguineo colore nomen habet) qui bestiæ Romanæ ad sanguinẽ usq; restiterunt, veritatemq; cœlestẽ contra errores Antichristi morte sua obsignarunt. 2. *Moab*, h. e. confessores veritatis intrepidi, sub ipso regno Antichristi, qui מואב a Patre suo cœlesti & fide in Christum nunquam defecerunt, licet ob confessionem istam non fuerint interfecti, sed mirabili modo ex sanguinolenta manu Antichristi liberati, quorum catalogus benè longus in multorũ libris recitatur, & eorũ cõfessiones, protestationes & testimonia contra Papatũ deposita in Catalogo testiũ veritatis reperiũtur.

3. *Princi-*

3. *Principium filiorum Ammon*, h. e. infantes baptisati in Papatu, & post baptismũ statim defuncti. Hi sanè omnes furores Antichristi effugerunt, & ab erroribus ejus liberati conscientiâ purâ & fidẽ nõ fictâ retinuerunt: quos propterea Spiritus S. introducit sub imagine Edomitarũ, Ammonitarũ, Moabitarũ, gentium abjectissimarũ, in conspectu Judæorum; quia nihil abjectius vilius & execrabilius est Antichristi satellitibus in Papatu, quàm illi tres hominum cœtus, quos etiam non nisi odioso hæreticorum nomine diffamare solét, quos tamen Deus pro nucleo electorum suorum, tanquam ex manu Antichristi singulari consilio ereptos, habere solet. Deinde adfert locum Esaiæ cap. 16, 4. in cujus explicatione prorsus cæcus est glossator noster. *Absconde*, inquit Propheta, *fugientes* (Antichristum, ait Apostata, cujus typus erat Nebuchodonosor) *& vagos ne prodas: habitabunt apud te* (in desertis tuis, addit Apostata) *profugi mei: Moab esto latibulum eorum à facie vastatoris* (propter Antichristum, ait ille, se occultantes) *finitus est enim pulvis* (Chald. hostis) *consummatus est miser* (Chald. deprædator) *qui conculcabat terram. Et præparabitur in misericordia solium* (i. e. ait glossator, post Antichristum statim sequetur judiciũ) *& sedebit super illud in veritate, in tabernaculo, judicans & quærens judicium, & velo-* De loco Esa. 16. 4.

& velociter reddens, quod juſtum eſt. His verbis, quæ de populo Dei ſcribit Propheta, miſer iſte ſcripturæ interpres, perverſa plane ratione de Antichriſto accipit: quæ Propheta de regno gratię Chriſti; iſte de judicio Chriſti noviſsimo intelligit: & ſic totum hunc locum peſsimè corrumpit. Manifeſtum enim eſt ex toto iſto capite, Eſaiam contra Moabitas ſtilum ſtringere, iisq; pœnas divinitus deſtinatas prædicere: inprimis autem exilium & devaſtationem terræ ſuæ. Cum enim antehac Moabitæ plus ſatis Iudæos riſui & deſpectui habuiſſent: Jam Dominus viciſsim ridet eos, & ironice ipſis ſuadet, ut abſcondant & recipiant fugientes & exulantes Iudæos, exprobrans hoc pacto ipſorum inhumanitatem, quod conſanguineorum ſuorum Iudæorum hactenus nullam curam habuerint, nec hoſpitio eos exceperint, ſed hoſti prodiderint: nunc autem rem eò rediiſſe, ut licet fugientes recipere, perſecutionem patientes ab hoſte defendere velint; id tamen facere non poſsint: ipſos enim patriâ extorres, omnibusq; deſtitutos auxiliis, nõ habere, ubi conſiſtant: ſublatos eſſe è medio hoſtes & deprędatores Iudæorum, ipſosq; Iudæos in integrum reſtitutum iri, quorum felicitatem ipſi non ſine invidiâ ſint viſuri. Atq; hac occaſione digreditur ad deſcriptionem regni Chriſti, quod

sti, quod sibi in hoc mundo præparaturus sit in misericordia & veritate; in tabernaculo seu domo Davidis, unde Christus secundum carnem oriundus erat, in quo regno Iudęi pariter & gentiles spiritualem animæ felicitatę perpetuò sint habituri. Quę verba perperam & sine ulla ratione Apostata de novissimo judicio intelligit. Nam 1. hoc solium præparavit sibi Christus *in misericordiâ*: in novissimo autem judicio non amplius erit misericordiæ locus, sed justitiæ; unde judicium illud vocatur justum judicium, Rom. 2, 5. & ipse justus judex 2. Tim. 4, 8. hîc autem in Ecclesia locus est misericordiæ, ubi absolvit peccatores ex merâ gratiâ & misericordiâ, quæ absolutio ultra hoc seculum extendi non potest. 2. Præparavit hoc solium *in tabernaculo seu domo David*: tabernaculum autem seu solium extremi judicij aliter describitur, nimirum ut solium gloriæ, Esai. 63, 15. ut sedes virtutis ac majestatis; Mat. 24, 30: 25, 31. ut solium excelsum & elevatum, Esai. 6, 1. quæ omnia ad tabernaculum David non quadrant; quod humile & contemtum erat. In regno autem gratiæ suæ apparuit in domo David, è qua natus erat secundum carnem, Rom. 1, 3. & è qua patribus olim promissus fuerat, inprimis 2. Sam. 7, 12. ideo in veritate dicitur sedere super solium, quia promissiones Patribus factæ in

ctæ in ipso certò erant adimplendæ. 3. dicitur *velociter reddere quod justum est*, vel juxta Hebræum codicem, *accelerare judicium & justiciam suam.* Jam verò si de novissimo judicio hìc loquitur Propheta, non esset acceleratio, sed quasi procrastinatio justitiæ suæ: ipse verò non differt justitiæ suæ rationes in ultimum usq; judicium, sed qui non credit in eum, JAM judicatus est, Ioh. 3, v. 18. & in foro justificationis nostræ non multis ambagibus utitur, sed in momento absolvit peccatorem credentem. Ita pulcerrimum hoc vaticinium insulsus iste glossator transferendo & crinibus trahendo ad Antichristum suum, miserè depravavit: quod jam in integrum restituimus. Et hæc de fuga Ecclesiæ in deserta attulit: in quibus nihilminus, quam quod probare constituerat, vidimus; quod omnes pij judicent. Jam, pro cessatione sacrificij tempore Antichristi, adfert 1. Locum Danielis c. 9, 27. de defectu hostiæ & sacrificij ante abominationem desolationis in templo: quod iste de defectu Pontificij sacrificij Missæ intelligit. Sed hìc iterum, quæ de CHRISTO prædicta sunt, ad Antichristum suum detorquet. Certissimum enim est, & ab eruditioribus Pontificiorum interpretibus etiam approbatum; 1. illud dimidium hebdomadis, in quo deficiet hostia,

De loco Daniel. 9 v. 27.

stia, notare tempus illud, quod mortem Christi paulò post fuit insecutum. 2. Opinionem illam Irenæi & aliorum, (quos hoc loco sequitur Apostata) qui abominationem istam desolationis de Antichristo accipiunt, nõ esse convenientem sententiæ Angeli apud Danielem: is enim loquitur de nece Messiæ & vindictâ ejus necis; nõ longè post LXX. hebdomadas de Judæis sumenda: unde inferunt etiam nonnulli Pontificij scriptores; quod de abominatione desolationis dicitur, ad Antichristum referri non debere, quippe cujus adventum isti in ultimum articulum mundi rejiciunt. 3. Deniq; defectũ illũ hostiæ & sacrificij de sacrificijs veteris legis omnibusq; ceremonialibus Judæorum intelligendum esse: ea enim abroganda erant, postquam verus ille agnus Dei in ara crucis pro nobis immolatus fuit, hostiam & oblationem offerens pro peccatis, ut Apostolus loquitur, Hebr. cap 10, vers. 12, in quam sententiam multa habet Pererius Esavita lib. 10. in Danielẽ pag. 632. seqq. Ergò ex Pontificiorum etiam sententiâ nihil habet Daniel hoc loco de Missæ sacrificio.

Vide Pererium lib 10. in Dan. pag. mihi 639.

2. Alter locus est Dan. c. 12, vers. 11. *A tempore, cũ ablatũ fuerit juge sacrificiũ, & posita fuerit abominatio in desolationem, dies mille ducenti nonaginta.* Per hoc juge sacrificium intelligit, juxta commu-

De loco Dan. 12. vers. 11.

communem ſtilum Pontificiæ curiæ, ſacrificium Miſſæ, quod ab Antichriſto ſublatum iri fingunt. Sed de tali jugi ſacrificio, quale iſti ſomniant, altum eſt ſilentium in universa ſcripturâ. Meminit ſcriptura Veteris Teſtamenti jugis ſacrificij Levitici Num. cap. 28, verſ. 31. quod ab Antiocho tollendum prædixerat Angelus apud Danielem cap. 8. & 11. In Novo quoq; Teſtamento fit mentio perpetui ſacrificij, quod eſt CHRISTUS ipſe, immaculatus ille Agnus DEI, de quo Epiſtola ad Hebræos teſtatur, quod æternum habeat Sacerdotium, Hebr. cap. 7, verſ. 24. quodq; unam offerens hoſtiam pro peccatis in ſempiternum ſedeat in dexterâ DEI, Hebr. cap. 10. verſ. 12. Præter hæc duo ullum aliud juge ſacrificium ignorat, præſertim tale, in quo Chriſtus quotidiè denuò offeratur, quod in Miſſa fieri contendunt: id verò ne quidem CHRISTUS ipſe facere poſſet, alioquin oporteret eum frequenter pati ab origine mundi, ut Apoſtolus concludit Heb. 9, 26: unde Auguſtinus fatetur, *ſingulari & ſolo vero ſacrificio Chriſti pro nobis ſanguinem effuſum lib. 1. cont. adverſar. legis & proph. cap.* 18. De Miſſa verò ne quidem Pontificij omnes hoc ſacrificium accipiunt. Ita enim Pererius Eſavita lib. 15. in Dan. pag. 914. Antichriſtus tollet è medio juge ſacrificium vel,

vel, ut in græco est, endelechismum; quod vocabulū sonat continuitatem; nimirum divini cultus, qui in Ecclesia Deo omni tempore exhibetur: sic enim interpretantur Hieronymus & Theodoretus; & hunc Dei continuum cultum vocavit angelus juge sacrificium. Est ergò juge sacrificium Novi Testamenti passio & mors DOMINI; & pura de ea prædicatio, qua de re Cyprianus scribit lib.2.ep.3. sub finem: *passio est Domini sacrificium, quod offerimus*. Hoc ergò juge sacrificium Christi à Pontifice R. sublatum est, & in ejus locum Missa substituta. Nam *ille utiq; Sacerdos vice Christi verè fungitur, qui id quod Christus fecit, imitatur, & sacrificium verum & plenum tunc offert in Ecclesia Deo patri, si sic incipiat offerre, secundum quod ipsum Christum videat obtulisse*, inquit iterum Cyprianus l.d. Christus autem jussit non offerre, sed edere & bibere corpus ac sanguinem suum in Sacramento: non sub una tantum specie, sed utraque: hotum autem contrarium fit in Papatu: ergò Cypriano judice, sacerdotes Papistici vice Christi verè non funguntur, & Sacrificium verum non offerunt, sed tollunt, dum CHRISTUM quotidiè incruento more etiamnum crucifigunt. Taceo, quomodo doctrina de passione & morte Domini, adeoq; universum

Evangelium enervetur & corrumpatur traditionibus de meritis & ſatisfactionibus hominũ, de purgatorio, de indulgentijs & alijs, quæ hinc dependent, quæq; Miſſa Papiſtica inſtar caudæ draconis Apocalyptici ſecum trahit: quibus ſanè omnibus juge & verum illud Sacrificium noſtrum paſsionis Dominicæ, quò ad fructum, vim & efficaciam ſuam a Papicolis è medio tollitur, ita ut in hujus quoque notæ Antichriſtianæ impletiõne nihil amplius deſideretur. 3. Pergit tamen Apoſtata tertio loco pro auferendo ſacrificio Miſſæ tempore Antichriſti, varias coacervare ſcripturas, in hunc ſenſum:

p. 91. & 92.

Quidquid CHRISTUS fecit in inſtitutione ſacræ cœnæ, id Sacerdotes Novi Teſtamenti adhuc faciunt, juxta illud: *hoc facite in meam commemorationem*, hoc eſt, offerendo ſacrificium Euchariſtiæ commemorate & repræſentate ſacrificium crucis meæ: Facere enim pro ſacrificare & offerre ſæpè uſurpari.

Sed Chriſtus obtulit ſeu ſacrificavit panem & vinum, quia fuit Sacerdos ſecundum ordinem Melchiſedech, Pſ. 110. Hebr. 7, 15. qui obtulit panem & vinum, Gen. 14.

Ergò Sacerdotes offerunt ſeu ſacrificant

cant panem & vinum in S. Eucharistia: idque quia fit in omni loco, juxta vaticinium Malach. 1. in omni etiam tempore, die ac nocte (siquidem cum simul apud hos quidem nox, apud illos dies sit; apud hos vespera, apud illos manè, semper in orbe locus est, in quo sit ante meridianum tempus, quo Catholici Missam faciant) rectè Missa à Daniele juge sacrificium vocatur: quod tempore Antichristi auferetur, ut non continuò in omni loco omnibusque horis peragatur.

Hic est συναθροισμὸς argumentationis Sciopianæ, ad quam paucis respondeo: Et 1. quidem ad majorem dupliciter: 1. malè facit, quod ministros N. T. Sacerdotes vocat. Expiravit enim sacrificiorum propriè sic dictorum usus, post unicum illud a Christo perfectum sacrificium in arâ crucis: nisi forte Ecclesiæ ministros sacerdotes voces, quemadmodum D. Paulus se ἱερουργοῦντα εὐαγγέλιον θεοῦ appellat, Rom. 15, 16. & sic omnes qui verbum prædicant & sacramenta administrant, secundum Christi institutionem, Sacerdotes non nisi anagogicè dici possunt. 2. Ridiculum est & explosione dignum, quod illud τὸ *Facite* per *sacrificate*, seu *offerte* expo-

 nit, ex

nit, ex hoc fundamento, quia in alijs locis; quæ planè sunt extra controversiam, in tali significatione reperitur: quod ut non negamus, ita ex puris particularibus nihil sequi scire debebat hic Criticus: quanquam & hoc notandum est: in locis illis omnibus vocabulum *Faciendi* habere aliquid additum, ex quo certò colligitur illa metaphorica significatio: *facere holocausto; facere bove altero, facere pro peccato*, Levit. 15, vers. 15. 1. Reg. 18, 23; 25. Nusquam autem τὸ *Facere*, neq; ποιεῖν, neq; עָשָׂה absolutè positum, significat sacrificare. Ita verò in verbis institutionis ponitur: *Hoc facite*. Deinde arguit etiam articulus ποιεῖτε τοῦτο; si pro sacrificare positum fuisset, legendum esset in dativo, τούτῳ. Præterea in 1. Corinth. 11. etiam calici additur particula ποιεῖτε: ergóne calix etiam sacrificandus, immolandus & mactandus erit? Déniq; ad omnes omninò Corinthios ibidem scribit Apostolus: *Hoc facite*: Sic igitur juxta glossam Sciopij omnes illi facti sunt sacrificuli. Sed plusquam satis de nugis istis. Concedamus ergò majorem, hoc simplici & vero sensu: Quod Christus fecit in prima institutione, idem faciunt hodieq; verbi ministri. Jam ad minorem respondeo. 1. per inficationem. Christus enim tum non sacrificavit, sed gratias

tias egit, panem fregit & inter discipulos distribuit. 2. ad probationem minoris. Melchisedech non sacrificavit, non obtulit, sed protulit panem & vinum, ut textus habet Hebræus (הוֹצִיא) nimirum pro reficiendo Abrahamo ejusq; exercitu ex prælio redeunte: idque fecit, ut rex Salem, qui pro sua munificentia viatico occurrit fessis militibus. Erat *verò* etiam sacerdos, ut habent Hebræi fontes; ergò benedixit etiam Abraham, & cum victoria redeunti è prælio ex animi sententia gratulatus est. Quibus autem de caussis Christus dicatur Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, prolixè docuit epistola ad Hebræos cap. 7, quia nimirum in ipso benedicuntur omnes generationes terræ: ipse est rex justiciæ, & princeps pacis: est ἀπάτωρ καὶ ἀμήτωρ; caret principio & fine, & quæ sunt alia plura, inter quæ nulla fit mentio sacrificij in institutione Eucharistiæ: ergò nec per sacerdotes, quos vocat Apostata, idem facit quotidiè, quod ne semel quidem ipse fecit: imò si faceret, non esset sacerdos secundum Melchisedech, sed secundum Aaron: ejus enim ordinis sacerdotes quotannis ingressi sancta sanctorum, sæpius offerebant sacrificia, propter imperfectionem. *Non autem in manu facta sancta introivit Iesus, sed in ipsum*

calum, ut appareat vultui Dei pro nobis: neque ut sæpè offerat semetipsum, quemadmodum Pontifex intrat in sancta per singulos annos in sanguine alieno: alioquin oportebat eum frequenter pati ab origine mundi, Hebr. 9, 24. seqq. Ergò frustra laboravit Apostata in probando jugi sacrificio Papistico. Quod autem

De loco. Mal. 1, 11.

locum Malachiæ attinet, sæpius a nostris dictum atque demonstratum est, loquī Prophetam de prædicatione Evangelij, cujus præclara fama tempore Novi Testamenti sparsa est in omni loco, teste Apostolo Paulo, Roman. cap. 15. ubi hunc locum interpretatur, & seipsum quoq; talem ἱερουργοῦντα & sacrificum nominat, qui gratam de Christo famam circumferat inter gentes, easque ut oblationem mundam, sanctificatam per Verbum & Spiritum sanctum, Deo offerat. Ita nihil omninò est, quod in hac argumentatione Apostatæ cohæreat. Atq; hæc de duodecimo membro dicta sunto.

In decimo tertio novam adfert fabulam de Arca fœderis, quam tempore persecutionis Antichristianæ in terra Moabitarum in monte Nebo a religiosis Judæis inveniendam esse fingit. Ubi in primo statim limine notetur *vel* ruditas hujus Apostatæ, quod Nebo & Sinam vel unum eundemque montem,

tem, vel unius territorij montes fuisse putat; quia scripsit pag. 52. *arcam fœderis in monte Nebo aut Sina appariturам: vel* sane Spiritus vertiginis: quod adhuc dubius est, utrum in Judæa, in monte Sina, vel in terra Moabitarum, in monte Nebo sit apparitura. Hic tamen, quasi mutata sententia pro monte Nebo producit locum ex 2. Maccab. 2, ubi, narratur de epistola quadam, in qua fuerit scriptũ, quomodo Jeremias tabernaculum & arcam ante transmigrationem Judæorum in Babylonem jussit comitari secum, usquequò exijt in montem (Nebo nimirum, ut colligitur ex Deut. 34, 1.) in quo Moses adscendit & vidit Dei hæreditatem; quomodo etiam Jeremias arcam & tabernaculum una cum incenso tulerit in speluncam: quomodo accesserint quidam, notantes sibi locum, quos Jeremias repræhendit, eò, quod ignotus sit futurus locus, donec congreget Deus congregationem populi, hoc est, ut Apostata interpretatur, donec convertantur Judæi ad Christum, prædicationibus Eliæ & Enochi: tunc appariturам majestatem DOMINI. Hæc est allegatio Apostatæ, desumta ex libro Apocrypho, de quo Pontificius quidam scriptor annotavit, *anno 188. græcorum, Iudæos habitantes Ierosolymæ compilasse eum ex quinq.*

De loco 2 Mac. 2. 4.

Adrichom.

libris Iasonis Cyrinæi, & per modum epistolæ Iudæis commorantibus in Ægypto misisse. Ex hoc igitur libro nulli fidei articuli confirmari possunt. Unde Hieronymus in præfat. libr. Solom. *Maccabæorum libros legit quidem Ecclesia, sed eos inter Canonicas scripturas non recipit.* Et *hanc scripturam*, inquit Augustinus cont. epist. Gaudent. lib. 2. cap. 23. *quæ appellatur Maccabæorum, non habent Iudæi, sicut legem & Prophetas & Psalmos, quibus Dominus testimonium perhibet tanquam testibus suis, dicens: oportebat impleri omnia, quæ scripta sunt in lege & in Prophetis & Psalmis de me: sed recepta est ab Ecclesia non inutiliter,* SI SOBRIE LEGATUR VEL AUDIATUR, *maximè propter illos Macchabæos, qui pro lege Dei sicut veri martyres à persecutoribus tam indigna atq; horrenda passi sunt.* Ergò sobriè legendi sunt Maccabæorum libri, & videndum quid cum superiorum temporum historijs congruat. Jam verò certum est, neq; Esdram neq; Nehemiam in suis libris quidquã annotasse de abscondito tabernaculo vel arca: in libris Regum etiam & Prophetia Jeremiæ nihil horum reperitur, ubi tamen etiam viliora interdum annotata sunt. Verisimile etiam non est, Chaldæos in obsidione & expugnatione Hierosolymæ arcam in templo reli-

reliquisse intactam, quippe purissimo auro abductam: imò conqueruntur ipsi post captivitatem Babylonicam Judæi, *lumen lychnuchi esse extinctũ, arcam fœderis direptam, loca sancta contaminata 4. Esdræ 10,22.* Usitata insuper fuit Judæorum traditio, in secundo templo arçam fœderis, una cum alijs quatuor rebus defuisse, quod ex Sanhedrim Hierosolymitano & alijs Rabinorum commentarijs probat P. Galatinus lib. 4. cap. 9. quæ quomodo possent consistere, si Jeremias, jubente Deo, & conscijs quamplurimis arcam secum abduxisset? Hæc ergò omnia & epistolam & totam illam narrationem libri Apocryphi suspectam reddunt, arguuntq; manifestè, Judæorũ fabulã esse, quos similib. excogitandis felices fuisse, Josephus contra Apionem non diffitetur. Sed fingamus hæc ita gesta esse: quid hoc ad institutum Scioppij? potuisset sanè arca reperiri statim post captivitatem, ubi DOMINUS congregavit populum suum in patriamque reduxit: quis jussit Apostatam isthæc extendere ad tempora Eliæ & Enochi redeuntium è Paradiso, hoc est, ad Calendas Græcas, cujus rei ne quidem per cõjecturam aliquam ea tota narratio meminit. Sed ita fit in caussâ desperatâ, cujus pa-

tronis fabulas addere fabulis nulla eſt religio. Pergit tamen iſte, & fabulæ hujus (quam ipſe Prophetiam vocat) exitum ſive impletionem legi ſcribit impudenter Apocalyp. 11, *ubi*, inquit, *cum narraſſet, prophetiam Eliæ & Enochi fuiſſe finitam, & Iudæorum conversionem ad* CHRISTUM *factam, ſubijcit: Et apertum eſt templum* DEI *in cœlo, & viſa eſt arca teſtimonij ejus in templo ejus; & facta ſunt fulgura, & voces, & terræ motus, & grando magna.* Sed hac allegatione geminum committit crimen falſi. 1. Quod de prædicatione Eliæ & Enochi, deque converſione Judæorum per iſtam prædicationem garrit, de qua ne quidem extat in textu, ut jam demonſtravi. 2. quod per inſignem fallaciam res diverſiſſimas componit. Nam prædicatio duorum teſtium & exitus eorum pertinet ad Væ ſecundum, quod Apoſtata paulò poſt fatebitur pag. 94, quo finito, incipit quarta pars viſionum Apocalypticarum, ad quam ea quoque pertinent, quæ de aperto templo Dei & arca teſtimonij in eo referuntur. Ridiculum autem eſt, quod Arcam teſtimonij Leviticam ex ligno & auro confectam in cœlo viſam fuiſſe putat: ergone ſpelunca illa, in quam eam abdidit Jeremias, fuit in cælo; & jam demum

De loco Apo. 11. 19.

demum triennio ante finem mundi aperitur? mirum si frontem habet Apostata, qui ista tam puerilia tanta cum impudentiâ, ut confirmationem suarum fabularum Biblicam, Ecclesiæ obtrudere audet. Longê sublimiorem Spiritum sapiunt ea, quæ D. Iohannes vidit in mysterio. Arca fœderis in cœlo ostensa fuit Filius Dei, quem orthodoxi Patres quoq; arcæ conferunt, in quo Pater æternus fœdus æternum inijt cum hominibus, & in quo omnes thesauri sapientiæ divinę sunt absconditi, Colos. 2. unde & thronus gratiæ appellatur, Heb. 9. Hæc arca in regno cœlorum, hoc est, in Ecclesia aperta fuit 1. quando Pater æternus è cœlis testatus est, hunc esse filium suum dilectum, in quo sibi complaceat, quemq; nos audire debeamus: 2. quando ipse prædicando & miracula edendo voluntatem patris nobis declaravit; cujus Evangelium ab ipso prædicatum instar fulguris omnes fines terræ penetravit, & instar grandinis percussit omnes eos, qui cõsilium Dei adversus seipsos fuerunt adspernati: fit. n. verbũ vitę in quibusdam odor mortis ad mortẽ, 2. Cor. 2, 16. Facessant igitur pueriles ineptiæ Apostatæ, de arca illâ lignea in cœlo conspectâ, de quâ ipsi fatentur Iudæi, quod a captivitate Babylonica non iterum conspecta fuerit,

Vide Hil. sup. Psal. 31 Theodor. dialog. 1.

Mat. 3, 17 Luc. 1. 4.

fuerit, haud dubiè à Chaldæis in flammas & cineres una cum templo redacta.

In ultimo demum membro hujus capitis de irrito Antichristi conatu in persequendâ Ecclesia, quæ in desertum fugerat, disserit. In quibus Lectorem 1. remittit ad ea, quæ hactenus de fuga Ecclesiæ in desertum, & de arcâ in monte Nebo adservatâ dixerat: quæ omnia cum fabularum plena sint, autor earum ipse innuit, hæc quoq; non esse dissimilia, in quibus, quia firmiora argumenta non habet, diutius immorari nobis non est animus. Miræ autem est audaciæ, quod, cum Væ secundum, Iudæorum, omniumq; electorum conversione terminasset: jam Væ tertium spacio 30. dierum claudit, quibus Iudæos frustra tentatos ab Antichristo securos fore, omnesque in Iudæam, terram patriam, collectos iri scribit. Nam de 30. illis diebus nihil habet Apocalypsis Iohannis. Persecutio ista draconis cap. 12. descripta, persecutio Romanorum Imperatorum, persecutio Antichristi, bellum ejus cum sanctis cap. 13. ruina Antichristi subsecuta cap. 14, angelorum exercitus & apparatus ad delendum Antichristum cap. 15. septem deniq; plagæ, quibus adflixit Dominus regnum Antichristi cap. 16: hæc, inquam, omnia, multis alijs præteritis, quæ ad Væ tertium

tium pertinent, num ſpacio 30. dierum perfici potuerint, alij dijudicent: certè de unica perſecutione beſtiæ è mari adſcendentis, ſcribitur, quod ſit duratura 42. menſibus; Apoc. cap. 13. quod itidem de beſtia è terra adſcendente alibi affirmatur. Viderit igitur Apoſtata, unde calculum hunc dierum 30. mutuatus fuerit. Quis verò genius ipſi revelavit, illis triginta diebus *omnes Iudæos redituros in Iudæam?* hæc haud dubiè nova eſt, & veteribus incognita fabula de Antichriſto. Ipſe tamen adducit, pro ea, quâ pollet, impudentiâ, locum Ezech. 34, 22. & cap. 39, 28. In quorum priore de ſpirituali pace & ſecuritate loquitur Propheta, quam promittit Dominus Eccleſiæ novi Teſtamenti, cui daturus erat unicum illum paſtorem, ſervum ſuum David, quod vaticinium de ſeipſo interpretatur Chriſtus Johan. 10. Is, inquit, ceſſare faciet beſtias peſsimas, id eſt tyrannos, & omnes, qui gregi Chriſti nocere poſſunt, quibus frenum injiciet Dominus, ne pro lubitu graſſari valeant, ut habitare poſsint electi ſui in cõfidẽtiâ, & abſq; terrore, animo trãquillo totoq; pectore Deo ſuo ſerviãt: quale beneficiũ Eccleſiæ ſuæ alibi etiam promiſerat Eſa. 11, 6, 10. Oſe. 2, 20, &c. Ita dulciſsimam hanc conſolationem de ſpirituali tranquillitate homo iſte carna-

carnalis in meram fabulam carnalem convertit de Antichristo, haud dubiè, quia bestiarum mentionem factam viderat: adsuetus enim est, unà cum præconceptis opinionibus suis vim inferre textui, non autem veram sententiam inde auferre. Posterior locus Ezechielis agit de liberatione populi Dei ex manu Mahometis seu Turcici Tyranni. Is enim per Gogum & Magogum intelligitur, quod alibi probari solet. Ita nihil pro suo instituto obtinuit Apostata. Alias rem ipsam quod attinet, non negamus, irritum esse Antichristi conatũ in persequendaEcclesiaChristi, & vanitatem omnium suarum machinationum jam sæpissimè expertus est Pontifex Romanus, qui jam per tot annos, tot viribus & fraudibus Christum throno suo deturbare, & pusillum Ecclesiæ gregem absorbere conatus est: sed tantum abest, ut quidquam profecerit, ut potius palam se prodiderit, ut bestiam illam, quę habet cornua similia agni, loquitur autem sicut draco; ut mulierem illam purpuratam, matrem formicationum & abominationum terræ, ebriam de sanguine sanctorum, & de sanguine martyrum JESU: quæ quotidiè bella gerit cum testibus Christi, quos & interficit; ipsi tamen subinde reviviscunt, viventq;, donec bestia cum Pseudopro-

Apoc. 13. 12.
Apo. 17. 5.
Apo. 19. 20

doprophetis; & omnibus qui characterem bestiæ acceperunt, & adoraverunt imagine ejus, in stagnum ardens igne & sulphure præcipitabuntur.

CAPUT VII.

De Exitu seu Interitu Antichristi.

ANtichristus, ait Apostata, *cum viderit se in persequendis Christianis omnē ludere operam, tandem* 1. *Gog regem terræ Magog, hoc est, Scythiæ seu Tartariæ cum infinita Barbarorum multitudine ad oppugnandos Christianos in Iudæam adducet.* 2. *Sed signo Christi in cœlo apparentis perculsus, & exercitum suum flamma cœlitus delapsa absumi videns.* 3 *Cum Pseudopropheta suo fugiet in palatium suum montis olivet, quo debiscente ab Archangelo Michaële ligatus in infernum vivus præcipitabitur.* 4. *Sic victoria penes Christianos manebit, qui reliquos dies* 45. *ad* CHRISTI *judicis adventum in perpetua gratiarum actione consument: impij autem in securitate sua à repentina & tremenda die judicij divini opprimentur.* Quatuor alias fabulas sub fine syntagmatis sui proponit in his verbis, quas numeris notare volui majoris perspicuitatis gratia. Ubi primū notetur vertigo hujus hominis: Cum in syntagmate dixisset, pag. 52.

Antichri-

Antichristum irâ accensum & indignabundum abiturum, ut eos, qui in deserta profugerunt, persequerctur pag. 52. idq; postmodum probare debuisset: jàm in exegesi probare aggreditur ea; *quæ facturus sit Antichristus* POST *expeditionem istam adversus Ecclesiàm, quæ in desertum fugerat susceptam pag. 95.* quæ quomodo cohæreant, ipse viderit. Affert tamen pro hoc capite in genere locum ex Apocal. 12. ubi dicitur de dracone, quod fecerit prælium cum reliquis de semine Ecclesiæ; quod sanè prælium adhuc durat & durabit usq; ad finem seculi; ubi draco ille magnus, serpens antiquus, qui vocatur Satanas, pugnat foris & intus cum electis de semine Christi: oportet enim & nos sentire morsum antiqui serpentis, qui portamus stigmata Christi in corpore nostro Gal. 6. non igitur necesse est, ut hoc prælium Satanæ differatur ad ultimum mundi triennium. Deinde verò capita in specie proposita quod attinet: Primum illud de Gogo ab Antichristo contra Christianos adducendo in Judæam, probare vult ex Apoc. 20,7. seqq. ubi sic legitur: *Et cùm consummati fuerint mille anni, solvetur Satanas de carcere suo, & exibit, & seducet gentes, quæ sunt super quatuor angulos terræ,* &c. Ad hanc probationem duo noto: primum crimen falsi insigne commi-

commisit Apostata: nam subdolè omisit in allegatione, quis sit seducturus gentes: hoc ipse de Antichristo vult intellectum: at D. Iohannes dicit, *Satanas seducet gentes*. Aut igitur cum Origene & Hippolyto (quorum opinionem D. Hieronymus & alij damnarunt) statuit, Sataname ipsum fore Antichristum: aut subdolum scripturarum falsarium sese soricis instar toti mundo prodidit. Eligat ipse utrum velit: nobis posterius videtur verosimilius. Seduxit autem Satanas gentes, quando Gog & Magog, i. e. Tartaros, Scythas, Turcas, postremis mundi temporibus instar diluvij cujusdam evomuit super latitudinem terræ, ita ut eum quasi inundare viderentur; & super castra sanctorum (quæ Apostata ineptè & imperitè de sola Iudæa intelligit) hoc est Ecclesiam; in qua Deus sanctum suum habet populum & civitatem dilectam, in qua colitur: sed tandem justa Dei vindicta instar ignis de cœlo descendentis hostes illos perdet, & Satanam cum mancipijs suis infernali igni devorandum dabit. Eadem est ratio vaticinij Ezech. 38. & 39. ubi ex professo de Turcica tyrannide, nihil de interitu Antichristi in Ecclesia agitur. Deinde viderit Apostata, quomodo hanc fabellam suam conciliare velit cum nugis Bellarmini. Apostata enim scribit, Antichristum adducturum Go-

Hieron. in c. 7. Dan. Beda in c. 13. Apoc.

gum & Magogum in Iudæam ad impugnandos Christianos: Bellarminus lib. 3. de Pontific. R. cap. 17. scribit, *admodum esse probabile, per Gog significari ipsum Antichristum, per Magog exercitum ejus: & prælium Gog & Magog esse prælium Antichristi contra Ecclesiam.* Utrinque satis fabularum est, quæ nuspiam cohærent. Nam per Gogum & Magogum Turcicum notari tyrannum, & nomen, & patria, & mores & habitus & studia ejus, & alia multa docent, ut alibi prolixè & ad oculum demonstratum fuit. Pro altero capite, de signo Christi apparente in cœlo nihil adfert ex scripturis: quia nihil invenire potuit, quod speciem alicuius probabilitatis habere potuisset. Tertium probare conatur duobus locis. Primus extat Dan. 12, 45. de quo loco supra cap. 4. in initio satis dictum fuit, certè de monte oliveti Danieli eo loci ne quidem per somnium aliquid in mentem venit. Et posito, locum illum de monte oliveti intelligendum esse (quod tamen est falsissimum) quæ quæso consequentia? *Antichristus veniet usq; ad summitatem oliveti, & nemo auxiliabitur ei. Ergo apprehensus à Christo vel ab Angelo, Christi jussu, in præruptum debiscentis montis & in stagnum vivus præcipitabitur.* Ita tamen Romæ argumentari didicit hic Aristarchus, nimirum in schola Pontificis, ubi ipsum dicere

probare

probare est: imò ubi dextram sinistram, & sinistram esse dextram creditur dicente Papa. Alter locus est Zach. 14, 3. ubi præluſtre vaticinium extat de ascensu Christi in cœlos, quod egressurus sit & prœliaturus contra gentes gladio verbi sui, prædicati per Apostolos, quos paulò ante suum adscensum emisit in quatuor mundi partes, ad præliandum prælia Domini prædicatione Evangelij. Ideo mons Oliveti, unde ipse in cœlos adscendit, in quatuor partes scissus & divisus dicitur. Sed Apostata hanc divisionem montis oliveti spiritualem de reali ejus dehiscentia accepit, ut Antichristus inde deturbari possit, & fabulis suis anilibus hiatus aliquis reperiatur. Esto autē fingamus montem oliveti ita reapse scissum iri tempore Papistici Antichristi, hoc est ad 29. Febr. quæ quæso hîc etiam est ratio connexionis? *Mons oliveti scindetur, ex media parte sui: ergo Antichristus à Christo vel Angelo, Christi jussu deprehensus in præruptum montis dehiscentis præcipitabitur.* Sed satis hic nugarum est: concludimus nos cum Apostolo: φάσκοντες εἶναι σοφοὶ ἐμωράνθησαν. Rom. 1, 22. In quarto denique membro ait, ab interitu Antichristi usq; ad diem novissimum fore dies 45. superstites: quod crassissimum est figmentum, cui Apostata ipse contradixit superius pag. 55. ubi scripsit, *durabit Antichristus usq; ad finem mundi*, & Apostoli Pauli vaticinio de Inte-

De loco Zach. 14.3

ritu Antichriſti è diametro opponitur: Is enim adventu Filij Dei ad judicium Antichriſtum interficiendum eſſe clarè indicat, eo loco, quem Apoſtata aliquoties laudavit. *Revelabitur ille iniquus*, inquit Apoſtolus 2. Theſ. 2. *quem Dominus interficiet ſpiritu oris ſui*, ET DESTRUET ILLUSTRATIONE ADVENTUS SUI. Ipſe tamen videtur ſibi invenisſe non quod pueri in fabâ, in illo Dan. 12. *A tempore, cum ablatum fuerit juge ſacrificium & poſita fuerit abominatio in deſolationem, dies 1390: beatus qui exſpectat & pervenerit uſq; ad dies 1335:* unde infert: ergo diebus 45. ante extremum judicium Antichriſtus è medio tolletur. *pag. 56. & 96.* Sed 1. refragatur huic conſequentiæ Apoſtolus, teſtis omni exceptione major, cujus teſtimonium jammodo audivimus 2. refragatur Chriſtus ipſe Mat. 24. Act. 1. qui certum tempus extremi judicij nulli hominum notum eſſe voluit: innoteſceret autem ijs, qui illo tempore in vivis eſſent futuri, ſi ab interitu Antichriſti adhuc 45. dies ſupereſſent. Unde D. Hieronymus, qui alioquin & defectu eventus & errore iſtorum temporum in annos & dies durantis Antichriſti conſentit, rationem dierum iſtorum reſiduorum reddere neſcit: *Cur poſt necem Antichriſti datum ſit ſpatium eorum quadraginta quinque dierum, ſolius Dei ſcientiæ eſt*, inquit

quit, *nisi fortè dilatio regni sanctorum patientiæ eorum comprobatio futura sit.* Theodoretus illis diebus occiso jam Antichristo Eliam prædicaturum esse opinatur, sed ab aliis vicissim refellitur. Alij dies illos ante judicium ideò datos esse scribunt, ut ab Antichristo decepti possint pœnitere. Verùm hoc litigio opus non est, si attendamus, mysterium hic describi, quod non nisi mystico & spirituali sensu accipiendum est. Beatum igitur prædicat Angelus apud Danielem, qui pervenerit usq; ad dies 1335, h. e. eum, qui tempus gratiæ viderit, in quo salutaris & orthodoxa Evangelij doctrina felicem habitura erit successum in mundo, quod ante Antichristi interitum adhuc futurum indicat. Et haud dubiè Angelus de industria tam perplexè loqui voluit, ne acciperent homines ansam inquirendi in certum aliquod & definitum tempus novissimi judicij; quod facile fieri potuisset, si de certo die interitus Antichristi ante diem extremum constitisset. Libenter igitur concludimus cum B. LUTHERO: *dies hi 1335, nunquam publicè intelligentur, donec impleantur in novissimo die: nisi fortè Deus Noam aliquem exuscitarit, qui dies hosce exactissimè supputare possit.* Atq; hæc sunt, quæ ad novitium *Syntagma de Antichristo* annotare volui; quæ num ad palatum Autoris vel amiculorum

Adricho. in Chro. f. 255. b.

Luther. in præf. Dan.

ejus futura ſint, ὁ φθορὰς ἱπποκλείδη. Satis eſt, quod oſtenderim ſtudioſis veritatis, novellum hunc Romanæ Thaidis amaſium, ſcopum, quem propoſuit, non tetigiſſe: ideo in gratiam ſuarum, quas vocat, confirmationum Biblicarum, hoc unicum ἐπίσυγμα repono:

De quo S. Bibliorum autoritate confirmari non poteſt, quod non ſit Antichriſtus, is revera eſt Antichriſtus.

De Pontifice Romano S. Bibliorum autoritate confirmari non poteſt, quod non ſit Antichriſtus: quod hactenus demonſtratum fuit.

Ergò Pontifex Romanus eſt revera Antichriſtus, & filius ille perditionis;

quem in verbo ſuo nobis revelatum Dominus JESUS interficiat ſpiritu oris ſui, & citò deſtruat illuſtratione adventus ſui; nos autem in veritate Verbi ſui conſervet, ſerijs animi gemitibus precamur.

SOLI DEO GLORIA.

Antichriſto confuſio & ignominia.

ORA-

ORATIONES DVÆ DE PONTIFICE ROMANO, QUOD IS SIT Magnus ille Antichriſtus.

ORATIO PRIOR.

Demonſtrans propoſitum, ex notis ipſius Antichriſti, cum Perſonâ *Romani Pontificis apprimè congruentibus: publicè habita VViteberg æ anno Chriſti 1598. a. d. 18. Ianuar.*

COGITANTI MIHI *ſæpenumero & prima Chriſtianæ Eccleſiæ initia memoriâ repetenti, Generoſiſſimi Dn. Barones, Reverendi, Clariſſ. Humaniſſ. viri, vos q̃s nobiliſſimi ſimul & lectiſſimi Domini commilitones, auditores benevoli, perbeati videri ſolent ij, qui in optima Reip. forma imperatores, majorum ſuorum encomia pietate & induſtria longo poſt ſe intervallo relinquere potuerunt. Habebant quidem primi Romanæ monarchiæ Cæſarei latiſſimum pietatis exercendæ campum, quorum ſub imperio, ipſis inſcijs, promiſſus mundo Meſſias*

carnem

carnem humanam assumebat, sacrosanctum Baptismatis sacramentum recipiebat, morti sese sponte sua offerebat, redivivus Evangelium docebat, Apostolosq; doctores in orbem emittebat. Videbantur etiam nonnulli non male sentire de tenera alescentis Ecclesiæ infantia: quin & Augustus Octavianus, cum, teste Suida, primogenito DEI filio aram in Capitolio statuisset, non ita malum pietatis specimen edidisse credebatur: Sed spem bonarum cogitationum partim pernitiosæ seculi illius tenebræ, partim rerum forensium labor & ambitio, partim etiam tenacissima religionis superstitio penitus intercepit. Nam quod tempus quietis & pietatis Christianæ plenissimum fore putabatur, in eo maximæ seditionum & turbulentissimæ tempestates extiterunt Cum enim post Apostolorum ingentes dispersionem, ab Anno Christi 49. Romana Ecclesia summa curâ studioq; discipulorum Christi indefesso plantaretur: magna primum spes effulgebat, fore jam, ut semen verbi divini longè lateq; per orbem disseminaretur: sed quanta quanta etiam Episcoporum Romanorum usq; ad

Sylve-

Sylvestrum fuerit fidelitas; tamen non nisi magnis tyrannorum persecutionibus, etiam cum vitæ animarumq; suarum prostitutione per 270 annos vix parvum Christianorum cætum multo cum sanguine & lacrymis DEO genuerunt: donec aliqua pacis & tranquillitatis aura sub Constantini Magni tutela tandem satis afflictæ Ecclesiæ aspirare cæpit. Negz verò in illa Rerump intemperie & ipsorumnet Romanorum Patriarcharum ambitione pax & salus Ecclesiæ diu potuit consistere incolumis. A quo primum enim die degeneres prædecessorum suorum successores Episcopi decretis & canonibus suis Rem. Christianam perturbare cæperunt, per 280, annos usq; ad Gregorij Magni pontificatum, ipsissimo Antichristo satis studiose viam præpararunt: donec tandem sub pestilentissimo Phocæ imperio utriq; Reipubl. tam sacræ quam prophanæ, incurabile vulnus inflictum est, excitatis immanissimis duabus bestijs, Mahumete & Antichristo Romano; quorum ille in Oriente, hic in occidente: alter extra Ecclesiam, alter in ipso Ecclesiæ gremio, ambo juratissimi Ecclesiæ

Dei hoſtes, adunitis viribus in hodiernum uſque diem, non ſine miſera omnium priorum lamentatione horribiliter graſſantur. Ita (proh dolor) vero verius eſt D. Hieronymi affirmatum, qui ait; Se veteres ſcrutantem hiſtorias invenire non potuiſſe, ſcidiſſe Eccleſiam & de domo Domini ſeduxiſſe, præter eos, qui ſacerdotes DEI poſiti fuerunt. Erãt enim illi patriarchæ Ecclęſiæ Romanæ, qui pontifices audire poſtmodum maluerunt, ſpeculatores poſiti, in civitate DEI, & facti ſunt incendarij: erant paſtores gregis & in lupos degenerarunt: erant in exemplum clero, populiq; Chriſtiani anteſignani, & non ſine inſigni Eccleſiæ detrimento peſtes & proditores ſacroſancti Chriſtiani nominis reperti ſunt. Notorium eſt & multis ſanctiſſimorum hominum gemitibus ſuſpirijsq; deploratum, quam afflicto in ſtatu res Eccleſiæ fuerint exulceratiſſimo iſto ſeculo, cum parricida, tyrannus, adulter rerum politicarum; hypocrita, latro, ſcortator rerum Eccleſiaſticarum potiretur, ubi non modo omnis pietas elanguit, omnis juſtitia refriguit:

Ezech. 3. 17. Mar. 16. 1. Tim. 3

frigvit: ſed & abominandæ idololatriæ in ipſis Ethnicarum dearum delubris perpetratæ, pro ſacratiſſimo DEI cultu, ſingulariq; numinis reverentia habebantur. Notorium, hoc eſt, inquam, & infallibile Antichriſti τεκμήριον: non tamen deſunt, qui deliro meretricis Babylonicæ philtro planè dementati, Antichriſtum nondum volunt agnoſcere; quin & ſummis diris execrantur eos, qui Spiritu Sancto ducti veritatem hac in parte liberius profitentur: imò tantum abeſt, ut hunc pro Antichriſto agnoſcant, ut & plenis tibijs reclament, Antichriſtum nondum veniſſe. Neque vero mirum eſt, ipſos hoc pacto eandem inſanire inſaniam, cum occæcatis Iudæis, quibus non modò mirè favent, ſed & in ipſo ſanctæ ſuæ Romæ gremio pacatiſſima concedunt halcyonia, abjuratiſſimis illis Chriſtiani nominis hoſtibus. Quemadmodum enim illi in vero Chriſto & Meſſia longiſſimè aberrant, eumq; ex neſcio quagente & familia oriundum ſummo cum deſiderio ad aliquot mille annos jam, ſed fruſtra exſpectant;

ſpectant; ita hi miſelli beſtiæ Romanæ adulatores Antichriſtum in peregrina tribu Dan, cum ſubordinatis teſtibus Helia & Enocho, & neſcio, quibus alijs notatum ſignis ad defeſſionem usq; quæſitare non deſiſtunt. Verùntamen, omiſſis illis Pontificiorum fabellis ſufficit oſtendere, magnum illum Antichriſtum à Bonifacij tertij pontificatu ad hæc noſtra ſecula, ultra nongentos nonaginta annos in templo Domini Chriſto ſeſe tyrannicè oppoſuiſſe. Dicam itaq; quod res eſt, & ita dicam, Auditores, ut, cui non præjudicio quodam corruptus eſt animus, vel qui non Ieſuitico furore Spiritui Sancto obloquitur, vel deni q; qui non Iudaica planè cæcitate in ipſo meridie lucem non agnoſcit, is ſane intelligat, & tanquam ex ungue leonem dignoſcat, Papam Romanum Babylonicam illam meretricem ipſiſſimumq; Antichriſtum eſſe, tot Prophetarum, tot Chriſti, tot Apoſtolorum vaticinijs jam pridem prænotatum. Cum verò nemo tam à natura inſtructus, induſtriâ tam perfectus, ingenio deniq; tam ſubacto ſit, ut omnes Antichriſti notas uniuus horulæ ſpacio perſequatur: ego pro tempore

pore illas saltem diducam, quæ cum ipsa Romani Pontificis personâ maximè conveniũt, reliquas suo tẽpore, volẽte Domino, persequar. Quod quidẽ dũ præstare conor, quantũ à me ponderis sit susceptũ intelligo: cujus tamen gravitatem, Auditores, singularis vestra humanitas: amplitudinem, favor & attentio: tenuitatem verò meam solita generositatis & excellentiæ vestræ benevolentia præcipuè subleuabit: quippe quorum in præsentissimis animis omne orationis meæ principium exitus q; conquiescet.

Quemadmodum Plinius meritò hominum ridet stultitiam, quod armatis classibus turrium propugnacula imponant, ut in mari quoq; pugnetur velut è muris, cum tamen rostra illa ære ferroq; adacta armata, semipedalis inhibere possit ac tenere piscis culus: ita multò magis Romanenses gnathones & ridendi & deplorandi sunt, qui ad sua humanitus inventa fulcienda, sacrarum literarum subsidio destituti, patrum Scholasticorum affirmata magnis centonibus confarciunt, quæ tamen omnia unicus interdum sacri codicis apex, instar echeneidos, funditus de-

lib. 32. nat. hist. cap. 1.

tus deturbat & evertit. Inde sunt solennes illæ ad patrum scripta provocationes in hac de Antichristo quæstione, quod nimirum & illi testentur, Antichristum nondum apparuisse: imò interdum ijsdem planè coloribus delineent, quibus jam à pontificijs depictum esse videmus. Sed enim verissimum est, quod Irenæus dixit; obscura esse omnia vaticinia, donec impleantur; ac proinde cum plerig; patrum eo seculo vixerint, ubi vel Antichristus ipse nondum revelatus fuit, sed in suis prodromis duntaxat spiravit; nonnulli verò senserint quidem præ foribus esse: venisse autem, soli sine aliorum astipulatione haud dum affirmare ausi fuerint: quis illos veniam mereri non videt? Iam verò succedentibus seculis, ubi non saltem pestilens illa meritrix Romana planè denutata, sed & in septicolli urbe in conspectu totius mundi omnium oculis est exposita, mirum, si quitàm cæci sunt, ut Antichristum non videant, aut tàm extremè malitiosi, ut videre nolint. Nam ut ab antiquissimo teste & Prophetarum coryphæo Daniele ordiar, quid

lib. 4. cou. valent. c. 43.

Dan. 11, 36.

quid ille de Antichristo? nimirum, faciet, inquit, secundum voluntatem suam rex, & elevabitur, & magnificabitur adversus omnem Deum, adversus Deum Deorum loquetur manifica &c. Mehercle vix ego Timantis Iphigeniam tàm evidenter depictam dixerim, quàm Romanum Antichristum hoc Danielis Oraculo. Quis enim in rerum Ecclesiasticarum historijs tàm rudis est? quis est, qui à parentibus aut majoribus suis non acceperit? quis denique tem-porum nostrorum adeò ignarus est, ut non cotidiè ambitionem & superbiam plusquam diabolicam in rege Pontificio ad tædium usque videat? quorsum enim illæ quæstiones, quæ non modo ad lubitum arbitrium Papæ ventilatæ, sed & cum maximo ipsius consensu decisæ? an Papa possit aliquid statuere, quod pugnat cum Evangelio? an possit novum fidei articulum condere? utrum majorem potestatem habeat, quam Petrus, an parem? utrum possit præcipere Angelis? an possit universum purgatorium tollere? utrum simplex homo sit, (ô detestandam blasphemiam)

Superbia & primatus Antichristi.

Erasm: in annot. No. Test. ad 1. Tim. 1.

miam) an quasi Deus particeps sit utrius g̃ naturæ in Christo ? an clementior sit , quàm fuerit Christus ; cum is non legatur à purgatorio quenquam liberasse ? an solus omnium non possit errare ? & sexcenta alia, quæ magnis voluminibus olim ita disputata esse constat. Hoc nimirum est elevari & magnificari ; hoc est adversus Deum magnifica loqui : hoc est , Apostolo teste , adversari & extolli supra omne quod dicitur Deus , aut quod colitur : hoc est in templo DEI sedere & ostentare se tanquam Deum. Venit mihi hoc loco in mentem , quod de quarto Romanorum Imperatore Cajo Cæsare Caligula memoriæ proditum est , eum primis imperij sui annis ut principem , postremis ut latronem vixisse , ita ut non decus sed scelus generis humani ; non præsidium , sed fax imperij à sui seculi hominibus diceretur : qui cruentam illam vocem & Syllanâ tempestate natam , Symboli loco habuit : Oderint dum metuant : *qui unam cervicem populo Romano optavit , quò facilius uno ictu abscindi queat : qui frequenter se inter fratres mediũ adorandum adeuntibus exhibuit : qui sibi*

2. Thess. 2, 4.

Sueton. & Joh. Bapt. Egnat.

sibi tanquam numini templum sacerdotes instituí curavit: qui tandem Petronio Syriæ præfecto in mandatis dedit, ut statuam suæ imaginis idololatricam nomine Latialis Jovis templo Hierosolymitano inferret, execrandum illud βδέλυγμα rebus Iudæorum perniciem interitumq; minitans. Cum hoc portento generis humani ejusq; imperio apprimè convenire mihi videtur Pontificatus Romanus, cui primis ferme quingentis annis sinceri & fideles Episcopi, imò constantissimi martyres Ecclesiæ DEI præfuerunt; qui, tantum abest, ut imperarint DEO vel divino loco constitutis, ut ne quidem tuguriola semper habuerint in Ecclesia, quam usque ad sanguinem inter tot tyrannorum crudelitatem fortissimè defenderunt. Reliquum pontificatus tempus ad hanc nostram desperatissimam ætatem non nisi à sævissimis lupis & ursis vineam Domini miserè devastantibus occupatur: Non Episcopis sed tyrannis res Romana ad Ecclesiam Christi pertinens, gubernatur, ambitione fraude, & superbia propagatur. Qui odit Pontificem

ferè cogitur metuere: quin & si penes papã esset optare, jam pridem unicâ cervice totum Ecclesiæ corpus abscissum esset truculentæ rabie pontificis, qui in medio DEI templo verè Latialis Iupiter sedens impurissimos suos pedes principibus regibus q; deosculandos præbet. Neq; hoc duntaxat: quid unquam usppiã in hoc orbe creditur aut cernitur, quod vel DEVS est, vel divino honore nomine q; honoratur, cui se pontificius hic Abbadon nõ præponat? quis angelus? quis spiritus? cui non luteum illud numen imperitare audeat? quis magistratus? quis princeps? quis imperator, quem non satanicus iste Rex vel pro scabello vel pro satellite habeat? Testantur id omnes cordati, testatur tyrannicus ille primatus & monarchia ista, quam sibi in Ecclesia pariter & Republica sceleratè vendicat. Pueris in trivio ferè notum est, quo astu, qua malitiâ, corruptis Nicenæ synodi actis, sese non modo Constantinopolitanæ Ecclesiæ, sed & Antiochenæ omnium antiquissimæ, Alexandrinæ & Hierosolymitanæ, at q; adeò omnibus in orbe

in orbe terrarum Ecclesiis insolenter præposuerit. Hinc illæ succenturiatæ voces: Pontificem Romanum omnia jura, divina humanaq; in scrinio pectoris sui habere: papam imperare angelis cœlorum, regibus terræ & diabolis inferni: papam hæreticum fieri non posse: de omni Ecclesia jus habere judicandi: sicut cardine ostium regitur, ita sedis Romanæ auctoritate omnes Ecclesias regi: papam esse magistrum fidei: papam esse pastorem universalem, fundamentum Ecclesiæ, sponsum Ecclesiæ: Papam, etsi innumerabiles populos (horrendum dictu) catervatim secum ducat primo mancipio gehennæ, hujus tamen culpæ à nemine mortalium redarguendum esse; quia cuncta judicaturus à nemine sit judicandus. Horrescit animus hæc tam nefaria tam scelerata cogitans pontificum dicteria, quibus omnibus accensendis hic totus dies non sufficeret: & hisce sibi primas in Ecclesia violenter adsignat papa Romanus, quod ipsum præcipuum Antichristi τεκμήριον esse Gregorius Magnus ipse quoque pontifex constan-

decr. 1. part. dist. 40. c. 6.

ter adſeruit, in primo pullulantis Antichri-
ſtiani regni paroxiſmo. Exaltatio enim &
inflammatio & arrogans at ſuperba jactā-
tio non de Chriſti Magiſterio, qui humilita-
tem docet, ſed de Antichriſti ſpiritu naſci-
lib. 1. ep. 1. *tur, inquit Cyprianus. In politici verò regni*
adminiſtratione Deum immortalem, quan-
ta audacia, quanta etiam aſtutia, quanta
vi, quanta crudelitate ſibi ſummos impera-
tores & monarchas totius orbis terrarum
ſubjugavit! quos ipſe DEI ſpiritus pro-
pter divinum, quod gerunt, officium, deos
appellare aliquoties voluit: quorum digni-
tatem ſceleſta iſthæc mereirix præripuit,
ſe q̃ numen terreſtre domi foris q̃ propalàm
oſtentavit. Nolo jam quidquam de octope-
dali iſto Conſtantinianæ donationis menda-
cio memorare, quo unico ſatis lubrico &
areno ſo fundamento tanta pontificatus Ro-
mani moles fulcitur at q̃ ſuſtentatur. Illud
non poteſt non eſſe quam notiſſimum, quan-
Philip. in chrō lib. 3. f. 159. *ta fraude Stephanus II. Pontifex ultra du-*
centos annos ab imperio Conſtantini Magni
omnem Ravennæ exarchatum, alias q̃ com-
plures

plures Italiæ terras Romanæ ſedi ſubjecerit, aſtutè contra exarchum Aſtulphum Longobardorum regem, Pipino Francorum rege evocato. Qua planè inſperatâ fortunâ criſtas tollens impuriſſimus Papa Stephanus, Pipinum tantum regem humi proſtratum ad ſandalia ſua deoſculanda coëgit, ſtapedes appræhendere, frena manu accipere, ſtratoris officia adimplere juſſit. Hæc opum, faſtus, tyrannidisq; pontificiæ primordia fuere: hinc iſta beſtia, velut alter Alexander aut ipſe Iulius Cæſar ad Lateranenſem baſilicam humeris ſe geſtare permiſit. Qua pluſquam beluinâ ferocia & ſatanica planè impudentia Papa in poſterum majeſtatem omnem (ut ut divinam ordinationem) non ſaltem lædere, ſed & planè conculcare auſus eſt, omnes q; ferè Europæ principes & ſummos Imperatores non modò pro vaſallis, ſed & pro viliſſimis mancipijs habere cœpit. Quid enim eſt, quod de magnanimo principe Friderico Barbaroſſa hiſtorici complures memoriæ prodiderunt? Hic cum ab Hadriano quarto Pontifice Romano jure

Naucl. gen. 39. Baleus lib. 5. act. pontif.

gentium imperiale diadema peteret, prius obtinere non potuit, quam Apuliam pontifici concederet: quin & inhibere Imperatori testia non erubuit, ne homagium à Germaniæ episcopis sibi subjectis sumeret, & quod magis est, ipsum per literas graviter increpavit, quod Imperator suæ majestatis nomen Pontificiæ beluæ præposuerit, quasi hoc facto beato Petro, sanctæq; Romanæ Ecclesiæ non, quantam debeat, Reverentiam exhibuisset, ideoq; per legatos suos defectionem ab illo per Italiam finitimasq; regiones procuravit: quin & publicè certis ceremonijs ipsum excommunicavit, & venenum insuper sapientissimo imperatori propinare molitus est. Sed cum tam funestis conatibus Romanæ bestiæ eventus non responderet, successor Alexander tertius, istam perfidiæ telam summo studio pertexens, extremum & nunquam intermoriturum papalis superbiæ, & oppressæ conculcatæq; Imperatoriæ majestatis specimen edidit. Is cum bonum Imperatorem Friderico in istis plusquam AEgyptiacis Reipub. Christia-

Christianæ tenebris usitata excommunicatione terruisset: Fridericus autem, pro temporum istorum superstitione, fulmine isto tactus se absolvi postulasset, non prius ejus proscriptionis gratiam obtinere potuit, quam se certo quodã die Venetijs in templo D. Marci sisteret. Vbi in magno Cardinalium & Episcoporum conventu, ad crudelissimi Papæ pedes provolutus, supplex veniam petere coactus est tantus Imperator. Quo facto, immanissima bestia Papa prostrati imperatoris collũ pedibus conculcans, illud ex Psalmo sibi à sacerdotibus cani jussit: super aspidem & basilicum ambulabis, & conculcabis leonẽ & draconẽ. Quam cyclopicã crudelitatẽ tanto modestius tulit tã potens monarcha, quantò profundius fatalis tẽporũ istorũ superstitio animũ ipsius invaserat. Hominũ fidem! quid est supra omne, quod DEVS est, extolli, si hoc non est? quid est, sibi divina humanaq́ jura omnia vendicare, si neq́ hoc? quod est Antichristũ notare, si hæc Pontificia immanitas, Christo ejusq́ ordinationi sacrosanctæ cõtraria Antichristũ nõ designat? Hinc præ-

toria ista Canonistarum decreta: Imperatorem esse papæ vasallum, & imperium ab eo feudi nomine teneri: jus eligendi imperatorem ad principes Germaniæ ab Apostolicâ sede pervenisse: Imperatorem posse à Papa deponi: Papam vacante imperio, imperatorem esse; super gentes & regna pontificem Romanum constitutum esse; Papam posse transferre imperium de gente in gentem, principem civitatis, quam papa intrat, etiamsi esset rex, equum pontificis freno ducere debere, vel si pontifex vehitur sellâ, subire sellam cum suis proceribus dignioribus per aliquot passus &c. Imperatorem in convivio aquam Papæ manibus ad lotionem præbere debere, Papam cum Turcico tyranno impunè conspirare posse; id quod satis luculento exemplo prædictus Alexander III. comprobavit, quando clandestinis conspirationibus fortissimũ Imperatorem Fridericum Solimanno Turcico fraudulenter tradi curavit; Imperatorem teneri præstare Papæ juramentum fidelitatis ac obedientiæ; quin imò hanc omnem suam tyranni-

dem

dem uno quasi fasciculo complexus est blasphemo isto & intolerabili decreto; De necessitate salutis credendum esse, Papæ Romano creaturam omnem subesse; ad quam blasphemam vocem vel cœlum disrumpi medium, vel terram dehiscere, admirationem non admitteret. Videtin ergò auditores humanissimi, grandiloquum illum regem super omne numen elevatum? auditin, sceleratam istam bestiam sub agninis cornubus draconis ructus evomentem? Videtis ista, auditis hæc tanta cotidie, vos ò Romani prostibuli scortatores Pontificij, quin & maxima tantæ tyrannidis pars estis; & Antichristum nondum, vel si cæci essetis, palpare potestis? Sed quàm graphicè hunc vobis depingere pergit Propheta: Non erit rex (inquit) in concupiscentiâ fœminarum, nec quenquam deorum curabit, quia adversus universa consurget. Deum autem Mauzim in loco suo venerabitur; & Deum, quem ignorarunt patres ejus, colet auro & argento, & gemmis & lapidibus preciosis &c. Scilicet, quanto supercilio sese adversus omnem prin-

in c. unã sãct. extra vag de major. & obed.

Dan. vers. 37, 38. Scortatio Antichristi corporalis & spiritualis.

cipatum, adversus Deum homines q; extulerit Pontifex Romanus, nemo credo vestrum est, Auditores, qui non cum stomacho hactenus preceperit. Eundem verò mulierum amorem respuere, incredibile videri potest huic, qui vel nepotes. Pontificios ignorat, vel cinædorum in Italia collegia nunquam vidit, vel Sodomiticam & plusquam beluinam Pontificis Romani libidinem nescit, quam dum infando & planè cynico furore explet, mulierum facilè oblivisci potest. Mirè quidem hoc nomine commendat, Petrus de Vineis Iulium tertium patrum nostrorum memoria pontificem, quod is contentus fuerit scortis & pellicibus, non verò cinædis & præternaturalibus amoribus inhiarit: quasi egregiè sic commendasset, attamen hunc ipsum Iulium spurcissimum non modò scortatorem; sed & cum sui similibus egregium Sodomitam fuisse accepimus: qui, ut de semetipso aliquando jocatus, lascivus & impertunus adolescens in illam pestilentiæ cathedram evectus, nullos ad Ecclesiasticas

Sleidan. lib. 21.

sticas dignitates promovit, quàm adolescentes turpes, spurcos & lascivos, quos Ganymedes vocare solent, uti patet in quodam Innocentio, ad nullam omninò virtutem neque nato neq; educato, quem cum diu in delitijs habuisset, jam propter summam impuritatem planè infamem, omnibus reclamantibus Cardinalem creavit, ita ut totius urbis fabula fieret, à Iove Ganymedem foveri, licet deformem. Nihil dicam hoc loco de liciti conjugij & casti amoris prohibitione, quam ipsam D. Paulus Antichristi notam esse disertè adfirmavit: sub quibus sicus foliis nulla non incestuum scelera in papatu latuerunt, sicut eo quoq; nomine Gregorius VII. pontifex propter adulteria & fornicationes nimias planè infamis, pro Antichristo tum temporis passim habebatur: quo etiam impietatis pallio quævis sacrificulorum scortationes tegebantur, modò legitimas nuptias aspernarentur. Hoc opinor est, ut levissimè dicam, mulierum amorem contemnere, hoc est non scortatorem agere, non adulterum, sed sodomitam.

1. Tim. 4.

tam. Quid verò de Pontificiorum deo dicam? hoc est de tetro illo & execrando Idolo Missæ, quam multis retro seculis incogni-tam pontifices Romani magnifico splendidoq; apparatu celebrant: qua, ridiculo simul & impio peregrinarum vocum murmure, creare sese creatorem blasphemè gloriantur: cui salutem & justiciam æternam (solius Christi meritum) impiè acceptam ferunt: qua sacrosanctum CHRISTI sacramentum, præter naturam suam, in sacrificium sceleratè transformant: qua impurus sacrificulo intercessor intercessoris illius unici & æterni filij DEI fingitur: qua nõ sine grãdi sacrilegio panis in furno coctus pro hostia verè placatoria venditur: qua idem, idolomaniâ quibusvis Ethnicorum superstitionibus horribiliore, spectatoribus adorandus præbetur: qua damnatis etiam in medijs inferni & purgatorij ignibus aliquod cruciatuum levamen comparatur: qua, ut verbo concludam, abominanda idololatriæ & impietatis lerna ac sentina continetur. Hoc novitium idolum qui muniunt, prog.

Concil. Trident. sess. 22. can. 1. & 3. Sept. 17. an. 62.

progq; illo, tanquam pro aris & focis, voce calamoq; fortiter depugnant, gloria & honore cumulantur, potentiâ & opibus præ multis alijs augentur, splendidissima sacerdotia præbendas longè pinguissimas; thesauros quamplurimos, quin & integra regionum regnorumq; territoria gratuitò sortiuntur. Ejusmodi idolum, tanta profanitate & superstitione refertum, majores nostri à primâ mundi origine usq; ad Apostolorum tempora, ultra quater mille annos in Ecclesiâ non viderunt; donec tandem, succedentibus ætatibus, adventante perditionis filio, hic quoq; verè ignotus deus Antichristum toti mundo penitissimè repræsentavit.

Quæ quidem omnia considcranti mihi venit in mentem illud Gregorij noni Pontificis longè pessimi optimum statutum, quo sanxit, nullam valere consuetudinem, per quam quis inducitur ad peccandum. At verò hoc ipso edicto jugulari debebat Missa illa papistica, quæ suis Idolomanijs horribiles in DEVM blasphemias peperit. Sed enim ne Babylonicæ meretricis

fœtus

fœtus iſte longè pernicioſiſſimus interci-deret, miraculis illum & à Satana profe-ctis prodigijs ſtabilire conati ſunt. Cum enim prædicti pontificis Gregorij pontifica-tu circa annum Chriſti 1234. non pauci eſ-ſent principes, penes quos & imperij pote-ſtas, & pietatis zelus erat vehementior, quibus non modo vileſcere ceperat idolum iſtud Miſſaticum, ſed qui etiam ſummo ſtudio elaborabant, ut inſipida iſta ſacra ex Eccleſiæ pomerijs exterminarentur; ponti-fices Romani, revelationum prætextu, & fanaticarum viſionum ſuperſtitione huic ſuo fictitio deo auctoritatem conciliare non erubuerunt. Repugnantibus enim quam-plurimis in tota paſſim Europâ, qui tan-tam papicolarum idolomaniam non appro-babant, ſiquidem ex illa, ut & ex alijs notis ductu Apocalypſis D. Ioannnis, Anti-chriſtum cominus agnoſcebant, & Romam Babylonem & meretricem illam magnam eſſe credebant: non veriti ſunt perdi-tiſſimæ cauſæ ſcelerati patroni, ſubſtituere neſcio quem ſuccenturiatum, Cyrillum præ-ſidem

fidem Carmelitanum, quem Mosis & Ioannis exemplo novam Apocalypsin è cœlis accepisse, DEI ipsius digito in argenteis tabulis græcè scriptam super futuro Ecclesiæ statu, circa annum CHRISTI 1192. nefariè & impudenter commenti sunt: quo postmodũ supposititio revelationum libro illa Ioanni divinitus inspirata vaticinia, in istâ seculi cæcitate funditus delere voluerunt. Hoc ipso satis evidenter sibi suoq; pontifici insignem illam Antichristi notam propriam fecere, de qua D. Apostolus loquitur: Antichristum venturum secundum omnem operationem Satanæ, in signis & prodigijs mendacibus, & in omni seductione iniquitatis. Ecquid enim unquam prodigiosioris mendacij speciem vel prætextum habeat, quàm Spiritus Sancti dictamini humanitus excogitatas apparitiones anteferre? ecqua Satanæ operatio ad seducendos infideles possit esse efficacior, quam quæ posthabito verbo, quasi mystico & mendaci enthusiasmo, deterrimã idolomaniã simplici plebeculæ obtrudit? Hæ sunt artes & molitiones, Auditores, hæc

Miracula Antichristi.

res, hæc fulcra baseq; totius sellæ pontificiæ, quæ partim ex effictis fraudibus & mendacijs compacta, partim miraculis & nescio quibus portentis cõagmentata est, quibus Romana meretrix etiam num toti mundo illudit, seq; divino numini hisce prodigijs non dicam impiè adæquat, sed sceleratè præfert. Quid enim de vivo isto Satanæ organo Gregorio VII. Pontifice dicam? quem multis post mortem claruere miraculis papicolæ jactitant: qui cum impostor & præstigiator planè diabolicus inaudita tyrannide papatum invasisset; palam DEI nomen & officium, virtutesq; CHRISTI veri DEI ac hominis vendicare ausus est, propter incantationes maximas, quibus imperitiorum oculos magus iste præstrinxerat, animos satellitum suorum penitus fascinarat. Quid de Vrbano IV. memorem? qui ex superstitiosa visione diaboli fœminæ cuidam Leodiensi factâ, festo suo Eucharistici panis, quod CORPORIS CHRISTI nominant, quintâ post Trinitatem feriâ celebrando originem dedit, idemq; bullâ suâ ad præcipiendam

Item

Et am fœminam datâ confirmavit Vnde horribilium idololatriarum & superstitionum pelagus totum orbem Christianum inquinavit: unde Missaticæ solennitates auctæ, indulgentiarum numerus succrevit, præ cæteris ij, omnibus deus ille Mauzim multo splendidius & magnificentius coli cepit. Quid de Dominicarum corruca Dominico dicam? quem impictas pontificia non modo Apostolis & Prophetis, sed & (horrendum dictu) ipsi Christo longo intervallo præponere non erubescit. Quid de Franciscanorum monachorum parente? quem è latere Christi, quinq; stigmatibus notatum cum vexillo crucis in manibus explicito exijsse, suaviter nugantur: quem plus miraculorum quam Apostolos edidisse blasphemè contendunt: quid de miraculis ad sanctorum sepulcra, cadavera, reliquias? quid de portentis & præstigijs ad ipsam pontificis Romani sedem & contactum? quæ partim DEO sic permittente veri quandam speciem habebant, partim manifestè falsa, & ridicula, diabolo hominum animos excæcante, ab imperitis pro divinis mysterijs accepta sunt:

Anton. historial. part. 3. tit. 23. & 24

lib. confor. f. 66. & 39.

qui, quia dilectum veritatis amorem non receperunt, ut salvi fierent, ideô hac erroris efficacitate decepti credidere mendacio, ju-

2. Thess. 2. *xta manifestum Apostoli vaticinium. Et profectò si singulas Antichristiani regni præstigias & à Satana profecta portenta accensere vellem, non tam exitus quam principium narrationis hujus mihi inquirendum esset. Sed quia instituti mei est, ostendere, quid miraculorum non colluforibus, sed ipsi Antichristo Spiritus S. attribuat, placet D. Ioannem hac de re graphicè loquentem audire: qui in suo visionum libro in spiritu prædixit, tanta fore Antichristi signa, quibus seducturus sit terram, ut & ignem faciat de cœlo descendere in conspectum hominum.*

Apocal. 13. vers. 13. *Quis verò ille ignis? tantamne vim penes Romanam esse bestiam, ut & cœli virtutibus imperare possit? certè si paulò penitius animi nostri aciem intendamus in tyrannidem istam & planè inauditam Pontificũ Romanorum ferociam; hunc ipsum ignem papisticum oculos nostros præstringere videbimus. Quid enim sunt illæ excommunicationum minæ, quibus, tanquam inferorum*

supero-

superorumq; flammis in unum congestis, omnes illos tanquam cœlitus tactos ad orcum proscribunt, quicunq; contra blasphema ista, & tantum non Epicurea dogmata & decreta vel hiscere ausint? Et si enim revera fulgetra & tonitrua illa Romani jovis bruta sint & ex pelvi sonora, quin & instar terriculamentorum puerilium ridicula: tamen in istis seculorum tenebris & primâ lactescentis Ecclesiæ juventute nescio qua superstitione tanti habita sunt, ut unicum ejusmodi anathematis verbulum, veluti ipsam DEI vocem fulmine flammisq; divinitus promulgatam extimuerint. A quo primum enim die tanta Romanæ meretricis rabies sedi Antichristianæ auctoritatem comparavit; ipsi etiam pontificiæ dignitatis competitores in se invicem arma convertere, isto q; anathematum fulmine concertantes semper unus alterum, throno isto deturbare inceperunt, ut arrogantiæ pariter & superbiæ suæ libidinē hac intempestivâ potentiâ contumaciaq; nequiter explerent. Hinc ad summa Monarcharum principumq; capita digressi, ea quoq;

immani ausu proscribere non sunt veriti: in tantum, ut quo quisque majorem orbis principem sibi non saltem subjugaret, non saltem pedibus conculcaret, sed & bruto excommunicationis suæ fulmine feriret, eò firmiores pontificiæ auctoritati bases columnasq; subtraviſſe videretur. Hoc pacto Heinricus IV. Imp. Ecclesiæ subditis q; suis valedicere; Fridericus Barbarossa summa (uti habebatur) ignomina extra imperium exulare; Gulielmus Siculorum rex per fas nefas q; Apulia secedere jubebantur: illũ Gregorio VII, istum Alexandro II, hunc Hadriano IV. plusquam diabolicâ tyrannide proscribentibus. Hoc pacto Benedictus XII. Ludovicum IV. Bavarum Romanum Imperatorem: Sixtus V. patrum nostrorum memoriâ Heinricum Navarreum; & Heinricum principem Condeum: Gregorius IX. Fridericum II. Imp. non semel, non iterum, sed tertiò pontificio anathemate tetigit. Hoc demum pacto horribile (ni fallor) excommunicationis fulmen hodie q; evibratur in omnium eorum cervices, qui sacerrimæ sedis Romanæ constituta, sacra & edicta recusant,

ciũsant, hoc eſt, quicunq; cum Babylonicâ illâ meretrice ſcortari erubeſcunt.

Obſecro vos, Auditores, per DEVM immortalem, quid conuenientius, quid aptius in Romanum Antichriſtum dici unquam poſſit, quàm quod de hoc excommunicationis igne à Spiritu Sancto præmonſtrato eventus tandem comprobavit? Quot vos putatis hodie Eccleſias, quæ ſub vexillo Chriſti ſtrenuè militantes in tota paſſim non dicam Europa, ſed univerſo mundi ambitu, quibus non perpetua tempeſtas exauditur fulminum tonitruumq; Pontificij anathematis? quo veluti alter Iupiter è Capitolio ſuo cotidie fulgurat, fulminat, intonat; nec tamen unquam adhuc inermis viſus eſt, nec vicißim uſpiam repertus eſt, quem violenta tot fulgetrorum ſtrages vel exuſſerit, vel infuſcarit, nedum diſſiparit. Hæc me hercle non exigua pars eſſe videtur illius tyrannidis, qua Antichriſtum poteſtatem prioris beſtiæ, Cæſarum videlicet Romanorum, facturum Spiritus Sanctus prædixit. Vt enim ſilentio præteream immanem iſtam Pontificis Romani audaciam, qua Imperato-

Poteſtas prioris beſtiæ à papa uſurpata.

res etiam præpotentes sibi subjugare audet, & in ipsorummet conspectu horribiliter in regna mundi grassatur: plura sunt adhuc, quibus horrenda Romanorum Imperatorum latrocinia Pontifices in Ecclesia studiosè æmulantur. Omnis autem ratio, qua & ipsi olim Cæsares Ethnici, & hodiè Pontifices Romani Christianam perturbant Rempub. duûm videtur esse generum, quorum unum in idololatrica veri DEI abnegatione, alterum in hostili confessorum persecutione consistit. Vtriusq; sectatores tam industrij semper fuerunt nostri pontifices, ut & maximis illis tyrannis & infamibus idololatris in medio paganismo palmam præripuisse videantur. Quod enim de fictitijs gentium idolis, hominum videlicet simulacris ad divinos honores evectis, deq; eorundem cultu literis proditum est, hoc velut ad exemplar & umbratilem imaginem in ipso demum pontificatu ad unguem repræsentatur vivis coloribus expressum. Quis enim olim summus ille Iupiter, ille terma-

ximus, cui soli fulminis trisulci potestas erat? nonne papa noster ter optimus à suis procla-

proclamatus, ille tergemino suo diademate & execrabili excommunicationis fulmine insignis? quæ prima dearum Iuno? nisi quæ hodie paganis nostris, sacrosanct a virgo Diva Maria fingitur? quis ille deûm formidolosissimus Mars? quàm qui hodiè sub patu S. Georgij equitis nomine colitur? quis priscis illis Romanis Hercules? quàm qui modernis Romani Iovis sacerdotibus Leonhardus, cui equorum cura tutelaq; committitur? Quis nautis olim Neptunus, nisi qui papicolis naucleris S. Nicolaus? Et quis idolorũ monstra omnia recenseat? Triginta deorum millia super terram versari, inquit Hesiodus, hominum custodes:

Τείς χιλιοι εἰσὶν ἐπὶ χθονὶ πολυβοτείρῃ.

Αθάνατοι ζηνὸς φύλακες θνητῶν ἀνθρώπων.

Sexcenta sanctorum millia apud pontificios reperiri possunt, mortalium precatores. Trecentos Ioves antiquitatem veneratam esse Varro auctor est, & trecenti ferè Romanorum pontifices hodiè numerantur; quis non Idolomaniam Pontificiam tàm crassam tam palpabilem deteriorem dicat illâ

Ethnicorum simplicitate, qui seculi quodam errore sub idolis illis verum DEVM, *quem naturali luce agnoverant, quæsiverunt? Iam quod ad Christianorum persecutiones sub regno pontificio attinet;* DEVM *immortalem, quanta hic seditionum lerna, quanta pontificiorum carnificum laniena aperitur! Iulianus Imperator in scholis curabat pueris proponi scripta, quæ insignes in* CHRISTVM *blasphemias & contumelias complectebantur: Antichristus Romanus non modò purum putum illud Evangelij lac impiarum suarum superstitionum veneno adulteratum, tenellæ juventuti propinari curat, sed & bibere renuentes ad ignem, ad aquas, ad laqueos ablegat. Nero, prodigium istud generis humani, electa* DEI *organa Petrum & Paulum, pro suo in Christianos odio tragicè sustulit, hoc ferro, illo cruce condemnato: Synodus Constantiensis à Ioanne XIII. collecta fideles illos & magnos* DEI *viros, Ioannem Hussum & Hieronymum Pragensem flammis addixit. Idem Romani imperij monstrum Nero divinum Evangelij præconem Marcum per urbem crudelissimè ra-*

Euseb. lib. 2. cap 25. Sleid. lib. 3.

Euseb. lib. 2. cap. 16.

mè raptatum, saxis q; illisum tam diu cruciari jussit, donec animam efflaret: circa Alexandri Sexti pontificatum sanctus ille propheta, qui papam jam ante multos annos Antichristum esse dixit, Hieronymus Savonorola diu multum q; per varia tormenta examinatus, miserè comburitur. Herodes Galilæus Iacobum, Hirtacus AEgyptius Matthæum, magnos illos Christi Apostolos gladio percusserunt: quos hodie filius iste perditionis veri Evangelij confessores non percutit & horribiliter è medio tollit? D. Ioannes dilectus ille Christi discipulus Domitiani tempestate ob Evangelij confessionem exilio damnatus & in Patmum insulam relegatus esse scribitur: Divus Lutherus, magnus ille Germaniæ Evangelista, Christo suæq; Ecclesiæ verè dilectus, ante tempora exhibitæ confessionis Augustanæ, à Leone X. proscriptus VViteberg â secedere cõactus est in locum à turba remotum, quem non abs re patmum suam appellare voluit. Et quid verbis opus est? quæ unquam uspiam in orbe regio, quæ urbs, qui fermè pagus oculis obtingere potest, qui non sanguinolentâ

L. Rab. 4. part. de martyr.

Euseb. l. 3. c. 24.

Sleid. lib. 3.

Antichristi Romani laniendâ turpissimè sit fœdatus, qui non cruore sanctissimorum martyrum caleat, qui non cineribus & favillis combustorum corporum puluerulentus videatur? Testatur Gallia, loquitur Hispania, fatetur Italia, nostra quoq; Germania, hanc tantam crudelitatem experta, non potest non ingemiscere. Quæ verò unquam, tam dira, tam inhumana, tam inaudita mortis species priori illi bestiæ Cæsareæ Monarchiæ in mentem venire potuit, in qua non Italicum illud acumen Pontificis Romani omnes tyrannos superavit? ut jam revera Romana ista meretrix sanguine martyrum non modò ebria, sed ferè suffocata planè videatur. Hoc est profectò, hoc est prioris bestiæ virtutem potentiamq; æmulari: quod qui non videat, hunc ego credo extremè cæcum, summeq; dementatum esse oportere.

Quod ergò est fascinum illud, quod adulatorum Ramanensium oculos adeò hebetavit, ut Antichristum agnoscere nequeant? Nimirum vinculis immotæ veritatis constricti nullas non elabendi rimas indagant.

gant. Et primum quidem infallibile Danielis vaticinium à suis cervicibus hac ratione propulsare nituntur, ut dicant, Antiochum Epiphanem esse regem illum magnum, contra DEVM elevatum: Antiochum pro lubitu suo tyrannicè omnia egisse: Antichristi notationem Danieli hîc in mentem non venisse. Mira interpretandi felicitas, summa cum stoliditate jnncta! Quod enim de magno illo rege praedicit Propheta, ecquis unquam Antiocho convenire dicat? quis adfirmare ausit, mulierum amorem spreuisse Antiochum, qui & uxorem & filium habuit Alexandrum? quem unquam Deum patribus suis incognitum coluit Antiochus, quem Iovem illum Olympicum, majoribus suis satis notum, in templum Hierosolymitanum collocasse, & religiosè veneratum esse constat? quis magnam illam persecutionem ultimum diem novissimè praecedentem, de qua Daniel agit, referat ad Antiochum, quem longè ante Christi adventum in carnem Ecclesiam DEI impugnasse patet? Quis ergò magnus ille Rex, qui contra omnem Deum effertur?

ponti-

pontifex Romanus: quis ille ἄγαμος & pudiciamoris osor? Pontifex Romanus: quis ille ultimus Ecclesiæ DEI insectator? Pontifex Romanus: magnus ille Antichristus, rex regum & dominus dominantium à suis jam pridem salutatus. At verò continua jam (inquiunt) succedentium Pontificum est series: qua ergò vi & injuriâ omnibus hisce tribuitur, quod uni personæ tam Prophetæ quàm Apostoli adsignant? num unum aliquem ex toto pontificum Catalogo eligendum censeas, quem dicas Antichristum? quo privilegio alios præteris, hunc sortiris? horribilis oratio; quam scriptura, mores, ætas nostra, ipsa denique hactenus jactata pontificum Romanorum successio refellit. Neq; verò Spiritus S. glossæ hujus autor est: qui dum Episcopum unius uxoris maritum esse dicit: dum regem Israëlis legere jubet in lege Domini; dum septies cadere justum & resurgere adserit; vel unum aliquem ex grege Episcoporum maritatum cupit; vel uxi saltem regi lectionem bibliorum commendat; vel certam justorum personam cadere, innuit: sed quod in individuo uni adsignat,

1. Tim. 3. Deuter. 17. Prov. 24.

ſignat, de omnibus omninò ejus ordinis hominibus accipi oportere manifeſtum eſt: æquè ac cum Imperatorem Romanum caput imperij familiari ſermonis genere dicimus, non hunc ſaltem, qui jam rerum potitur ſed & quicunq; hoc officio unquam aut functi ſunt, aut deinceps fungentur, accipientes: perinde ac ipſimet Pontificij S. D. Suum papam non errare poſſe adfirmant; non judicandum eſſe, etſi mille animas orco æternum manciparit; non ſaltem Clementem hodiernum ſedis Antichriſtianæ Monarcham intelligentes, ſed quotquot uſpiam papali dignitate tituloq; claruerunt, & in poſterum eminebunt. Deſinant igitur adulatores leſuaſtri Spiritus Sancti ſtilum gloſſâ ſuâ corrigere, deſinant illis contradicere, quæ jam omnium temporum mores, quæ linguarum conſuetudo, quæ ipſorummet Romanenſium temeritas & audacia jampridem comprobavit. Quòd ſi verò neq; ſic ſatisfactum eſt, cedò, quid Monarchiæ papali magis adverſatur, quam ſi plures ſimul dominentur? quod ſi ergò unicum ſaltem uno tempore agnoſcitis pontificem: qui fit, quod plures illos lon-

los longa Cathalogi serie sibi succedentes, hîc cum de Antichristo agitur, prætenditis? Sed è Iudæorum gente oriundus erat Antichristus, circumcidetur à Iudæis propter quos & veniet, pro Messia recipietur, instaurabit templum Hierosolymitanum, & in eo sedebit, Eliam & Enochum interficiet. Pergitisne, Romanæ meretricis scortatores, tanquam ex syngraphâ nobiscum agere? quo dictante Spiritu hæc loquimini? quis vobis isthæc mysteria revelavit? soline vos tantâ sapientiâ turgetis, quatam egregias Antichristi notas profertis, quas Christianorum nemo, tot abhinc annis, subodorari potuit? cui igitur fundamento has superstruitis machinas? vestro nempè cerebello, puræ putæ isti fraudum mendaciorumq; scaturigini. Quare nos, priora illa sine scripturarum auctoritate effecta, eádem facilitate contemnimus, quâ à vobis afferuntur: posterius verò illud egregiè ex scripturis extorsisse videmini.

Apocal. 13. vers. 3. ver. 7

Quid enim de hoc Spiritus S? Dabo duobus testibus meis, inquit, & Prophetabunt diebus mille ducentis sexaginta, amicti sac-

cti saccis: & cum finierint testimonium suum; bestia quæ ascendit de abyssо, faciet adversum eos bellum, & vincet illos, & occidet illos: de Elia & Enocho nẽ gry quidem: qui verò illi testes? à me vos quæritis? qui doctores Evangelicos divinitus excitatos, fideles illos veritatis testes, ferro & igni quotidiè persequimini: qui omnes pios Legis Evangelijq; præcones, in sacco & pulvere pœnitentiam mundo annunciantes vi & fraude passim interimitis: in quibus tamen subinde Spiritus Domini revivi-scit.

Neq; enim ulla unquam regio tàm sterilis fuit, quæ non fidelem verbi divini præconem aluerit, qui quamvis continuâ pontificis Romani rabie vita officioq; exueretur, alios tamen post se non interrupta serie reliquit, qui prioris vestigijs, sanguine pontificiæ tyrannidis adhuc ferventibus, insistentes, Antichristi regnum cæde latrocinijsq; stabilitum, gladio verbi divini intrepidè & cum vitæ discrimine impugnare non timuerunt.

Multa sunt alia; quæ pro insano planè

blasphe-

blaſphemandi pruritu, pro pontificis ſui æſtimatione Romani gnathones afferre conantur, ſed & ſexcenta ſunt, quæ pro veritate tuenda Spiritus Sancti digito monſtrata, hac luce clarius poſſent pontificem Romanum Antichriſtianæ tyrannidis convincere

Quæ quidem omnia quo minus in præſentia referam, ipſa me temporis angustia prohibet, prohibet & in primis veſtra, Auditores, pluſquàm humana benevolentia, & ad hoc uſq; momentum conſtans attentio; prohibet inſuper rei per ſe ſatis claræ evidentia. Ecquis enim eſt in hac nobiliſſima corona, qui Antichriſtum adhuc expectet? Ecquis veſtrum eſt, quem ſuperba illa papæ arrogantia & ambitio, inconceſſa illa dominandi libido, iſti idolomaniarum cumuli, illa crudelitatum & perſequutionum examina, illi denig; mendaciſſimorum miraculorum & prodigiorum centones non moveant, convincant & planè indubium reddant, Antichriſtum illum magnum ſub medio dominari papatu, & nuſquam alibi, quam in ſede pontificiâ inveniri? Quæ cum ita ſint, Deum immortalem, quantam pon-

tificij

tificij cleri velcæcitatem vel hypocrisin esse oportet, qui tantâ vaticiniorum evidentiâ, præsentissimo rerum eventu comprobatâ, conscientiâ suâ constrictus & convictus, Antichristum nondum vult agnoscere: aut certè agnito diabolica malitia & hypocrisi adhûc abblanditur; & quod scelerate nefarium est, ipsi linguas calamosq; suos cotidie adversus CHRISTVM & sanctum ipsius Spiritum venales exponit! O vos æternùm miseros, qui tantorum hypocritarum informatione cura tutelaq; uti cogimini! O vos æternùm felices, & verè DEI filios, quos extra Antichristiani regni sepimenta, intra veram DEI Ecclesiam, salutari CHRISTI Spiritu duci, atq; eminus duntaxat immanitatem tantam Romani Antichristi cernere & execrari licet! Profecto illis in ipso meridiano claresentis Evangelij sole ipsissima nox, & tantum non AEgyptiacæ oriuntur tenebræ: His vero, tanquã in ipso Dei gremio, merus splendor, mera dies, mera lux, & nunquam obitura claritas enitescit.

Oratio posterior.

DE PONTIFICE ROMANO;

Quod is sit magnus ille Antichristus: ex Antichristiani regni notis, cum regno Pontificio convenientibus. Publicè habita, Vitebergæ anno Christi 1598. a. d. 5 Febr.

SI MIHI IIS TEMPORIBUS & moribus dicendum esset, Auditores, Viri Reverendi, Clarissimi, Humanissimi, juvenes lectissimi, ubi, præter Pontificem Romanum, nemo esset alius, qui pertinacissimis suis opinionibus Rempub. Christianam turbaret & impugnaret: possem utiq; hac alterâ de Antichristo oratione supersedere, vel certè minus pertimescerem, ne non satis exquisito penicillo Antichristum Romanum vobis

vobis depinxerim. In tanta enim (si qua esset) rerum Christianarum felicitate nemo fortè inveniretur, cui non vel digito monstrari posset Antichristus; qui doctrinam nostram, non à natura nobis ingeneratam, non à majoribus saltem acceptam & ad nos salubérrimè propagatam, sed divinitus inspiratam, & Apostolorum voce literisq; per manus quasi ad nos translatam, immani ausu pervertere omnibus remis & velis elaborat. Sed ea jam (proh dolor) est Reipub. Christianæ facies, tam miserè distorta, tam variè tracta & dilacerata, ut quorumq; oculos convertas, tot fermè hæreseων monstra videas, quot veros CHRISTI socios & civitatis DEI inquilinos. Gemitum profectò universæ naturæ exaudire mihi videor, tam miserã & miserãdam Ecclesiæ vicẽ dolentis, quæ multifarijs hæreticorum ictibus undiquaq; saucia in ipsis venis & visceribus suis extrema quaq; penitissimè experitur. Hæc tanta perturbatio, tam varia corporis Christiani divulsio, sub multiplici prophanitatum clypeo mag-

num illum Antichristum occultare videtur: ita ut inter tot diversos Christi adversarios verendum sit, ne vel in sinu nostro ipsum foveamus, vel alibi difficilius reperiamus. Quemadmodum enim incautis & imperitis nautis usu venire solet, ut, dum pernicioſos Sirenum ſcopulos prænavigant, nihil minus quàm periculum ibi metuentes, & ſuavitate cantus blanditiarumq; meretricum ſopiti, ſe ſuosq; violento raptu in extremam maris voraginem præcipitant: Ita qui in vaſto hoc mundi pelago naviculam Chriſti incautius promovent, ſuaviſſimis illis hæreticorum blandimentis, veluti ſoporiferâ quadam potione ſepulti, & inprimis magnæ meretricis, novæ Babylonis delicijs faſcinati, nihil minus quàm Antichriſtum ſe videre cogitant: donec tandem perniciosâ hac ſecuritate ſuam multorumq; animas Babylonicæ hujus Sirenis voragini & infernalibus undis abſorbendas offerunt. Sed enim, ut de Vlyſſe refertur, eum illac navigaturum, ſociorum ſuorum aures cerâ clauſiſſe, ne Sirenum cantus audirent: ſeipſum autem ad

Serv. in 5. l. Æneid.

tem ad malum navis alligari curasse, & sic evasisse, Sirenas q; mortuas esse: ita magnus ille Theander LVTHERVS Romanæ meretricis fraudes & astutiam singulari DEI gratiâ & prudentiâ planè divinâ quasi de longo prospiciens, ipse non solùm princeps navigationis hujus nauclerus, illam evitavit: sed & omnes fideles in hoc CHRISTI navigio remiges & ναυπηγάτας suos cerâ verbi divini præmunitos ab hisce meretricum blandimentis immunes reddidit: quin & potenti spiritu multa Sirenum Romanensium ganea & lupanaria infregit, & verbo veritatis meretricum quam plures efficaciter enecavit. Ab hoc primum tempore quamvis plurimorum sanorum animi planè indubij redditi sint de Antichristi adventu: tamen non desunt ad hunc usq; diem benè multi, qui partim propter tantum hæresium cumulum, partim propter insanum in meretricem suam amorem, manifestam lucem nolunt agnoscere. At q; hoc ipsum est, quod præter alia omnia, quæ mihi singula omnem in dicendo adimunt audaciam, mi-

rificè me perturbat. Nam cum neq; tanta sit in me ingenij acies, aut judicij sagacitas, ut absq; prælucente verbi divini pharo in tanto hæreticorum pelago verum Antichristum queam dignoscere; neq; verò tanta in me vel doctrinæ vel eloquentiæ sit copia, ut ea, quæ ab alijs hoc in genere inventa sunt, erudite & ornatè proferre possim; duo tamen sunt potissimum, quæ in summâ perturbatione & molestia me recreare possunt: causa nimirum bonitas, & vestra, Auditores, humanitas: quarum illa vel infantiliter de rebus non tanti momenti qualiter qualiter balbutientem tolerare solet. Pergam itaq; alacriter inceptam telam pertexere: & quia priori oratione infallibiles Antichristi notas in ipsa Pontificis Romani personâ recensentem me audivistis: date mihi, quæso, hanc quoq; horulam, de reliquis argumentis, in regno pontificio Antichristum repræsentantibus, differenti. Moveat vos Materiæ, quàm tracto, dignitas, quos omnes Antichristum intimè odisse scio: flectat veritatis studium, ad quod omnes vos sponte vestrâ incitatos

esse

esse novi: urgeat denig; vel ipsa mea in vos pietas & amor planè singularis: qui favorem benevolentiam q; vestram, antehac mihi satis perspectam, jam quog; vehementer exopto.

Qui præpotentis cujusdam tyranni vitam mores q; describere animum inducunt, non saltem rerum gestarum ordinem persequuntur: sed & quam sedem facinorum suorum testem consciam q; habeat, diligenter annotant. Idem Spiritus S. in depingendis magni Antichristi moribus studiosissimè observat: ideo q; in notatione urbis illius magnæ, quæ Antichristiano imperio superbiat, mysterium in fronte mulieris (quam civitatem nominat) scriptum esse dicit, Babylonem videlicet magnam, matrem scortationum & abominationum terræ. Hanc vivis coloribus ita depingit, ut septicollem esse dicat, & uti Daniel addit, inter duo maria sitam, ubi figat Antichristus tabernaculum suum, super montem inclytum & sanctum: quod spiritualis Sodoma sit & AEgyptus, in qua cruci-

Sedes regni Antichristiani ROMA.

Apoc. 17. vers. 5. Dan. 11. vers. 45. Apoc. 11. Apoc. 18.

fixus sit Dominus noster, quæ aliquando sit caſura, & habitatio dæmonum futura. Hoc theatrum est, hæc officina omnis illius tyrannidis & crudelitatis, quæ veluti ex illuſtri quadam & præcelsâ arce in omnes totius orbis terrarum convalles longè lateq; est diffuſa. Quæ quidem Antichriſtianæ ſedis notatio cuinam urbium convenientius adſignetur, quàm cui inſignes hæ loci hujus deſcriptiones competunt? Ea inter omnes est urbium regina illa, imperij poteſtate ſuperba, provincijs populisq; potentiſſima,

Terrarum dea, gentiumq; Roma,
Cui par eſt nihil, & nihil ſecundum:

Illa quartæ Monarchiæ metropolis,

Septem quæ una ſibi muro circumdedit arces, — — — illa inclyta Roma,

Virg. 2. Georg. & 6. Æn.

Imperium Oceano, famam quæ terminat aſtris: quæ —— tantum alias inter caput extulit urbes,

Eclog. 1.

Quantum lenta ſolent inter viburna cupreſſi.

quæ Tyrreno Adriaticoq; mari est circumflua? quæ verè mater fornicationum & abominationum terræ est, qua cum omnes reges prin-

ges principes q̃z ceu philtro quodam insani amoris inebriati, scortantur, hoc est, quas vis ejus abominationes idolomanias q̃z recipiunt, & quasi de cœlo delapsa dogmata amplexantur. Qui enim Epicureismum & plusquam Ethnicam scelerum licentiam videre volet, Romam proficiscatur, & videbit Christianos sub vexillo CHRISTI contra CHRISTVM militantes, ut Franciscus Petrarcha Italus ante annos quam plures scripsit. Hæc enim in sublimi posita instar amplissimæ cujusdam scaturiginis est, unde per infinitos canales suos venenum istud multiplicis idololatriæ, abominationis, depravationis in omnes mundi angulos pleno impetu derivatur. Hæc omnium confusionum & errorum parens est: in hac pistrina, carcer & numella, qua constringuntur omnes simpliciorum animi, qui hisce durissimis novæ Babylonis vinculis captivati multò plus torquentur, quàm qui corporalem illam Chaldaicæ Babylonis captivitatem persenserunt. Hæc illa Sodoma, omniumq̃z scelerum & inauditarum libidinum

gymnasium, hoc scortatorum lustrum atque ganeum, hæc AEgyptus illa omnium durissima, quæ omnes Evangelij confessores in longè tristissimam servitutem adigit, & profanis decretorum suorum superstitionibus crudeliter mancipat: quæ annihilatione crucis IESV CHRISTI longè immanius CHRISTVM de novo crucifigit, quàm unquam olim Iudæi in omnipotentem Servatorem nostrum sævire potuerunt, quæ gloriatur sese montem sanctum & inclytum esse, matrem magnam Ecclesiarum orbis, quæ sola sit domina rerum, & Lucifer Christianæ Reipub. cum tamen sit revera habitatio dæmonum, fex & pestis civitatis DEI. Quæ enim unquam tyrannis & immanitas in primâ illa Babylonis Catholicæ captivitate cogitari potuit, quàm non mystica, moderna Babylon, longissime excedat? quæ non contenta misero Christianorum sanguine, diabolico insuper sarcasmo Christianis civitatibus nulla non dira & crudelia passis hostiliter illudit. Primæ illæ Romæ, cum jam sub consulum fascibus insigniter floreret, referunt

ferunt historici divinos honores collatos fuisse à Smyrneis, Pergamensibus & Atheniensibus: quin & ipsi tanquam victrici deæ, statuam triumphalem multi precij & ornatus dedicarunt hac formâ: Roma sedens juvenili habitu galeata, sinistra manu tenet pugionem, dextrâ coronam auream, designans indice mulierem sub basi sedentem, vultu mæsto, vestitu lugubri, capillo per vittas passo, caput sinistrâ sustentantem, dextrâ super sinistrum femur positâ, projectis ad idem latus armis atq; clypeis, cum hac inscriptione:

Georg. Fabric. in lib. de Romana.

ROMA VICTRIX DE DACIA PROVINCIA SUBACTA TRIUMPHANS VULTU AC HABITU BARBARORUM Q. SPOLIIS INLUSTRIS.

Quid de renovatâ jam, ab Ethnicorum tamen superstitione parùm differente Româ sentire papicolas arbitramini? haud certè minori cum reverentiâ ac cultu ipsos urbem suam,

ſuam, veluti divam quandam venerari, teſtantur ille miſellorum Papæ mancipiorum profectiones & itinera, quæ nullâ obſtante aeris inclementiâ Romam verſus ſuſcipiunt, ubi ſolum tanquam in ſanctiſs. divæ alicujus ſacello peccatorum veniam ſeſe invenire fortiter imaginantur. Triumphalem quoq; ſtatuam priori iſti non abſimilem jam pridem ſeſe huic divæ ſuæ poſuiſſe, facto declarant, quando ſoli Romæ pugionem & laurum, hoc eſt, in omnes totius mundi principes & monarchas poteſtatem victoriamq; impudenter vendicant : reliquas v. Chriſtiani orbis civitates populosq; ſqualore luctuq; ſordidatos huic unicæ urbium reginæ ſubjugare moliuntur : inprimis v. barbaris Americanorum ſpoliis illuſtres triumphare ſeſe jam gloriantur. Hunc tantum faſtum, hanc, quamvis imaginarium, præ reliquis urbibus præeminentiam exactè communem habet Roma cum Babylone illâ magnâ, quam ipſemet Spiritus S. civitatem fortem nominat, quam erudita antiquitas Chaldaicarum gentium caput indigitavit ;

quin

quin & propter admirabilem ejus claritatem inter ſeptem mundi ſpectacula referre non dubitavit. Sed quemadmodum angelus Domini hanc quamvis ſplendidam & magnam civitatem cecidiſſe, ſubrutam & vaſtatam, draconum cubile, & ſtruthionum paſcua factam eſſe dicit, eò quòd uſq; ad cælos pervenerit, & uſq; ad nubes elevatum ſit judicium ejus: ita & myſtica hæc Babylon, furfur & fex Chriſtiani orbis, Roma, juſto Dei judicio relicta, partim jam ruinam minitatur, & ad interitum tendit, partim ſuccedentibus ſeculis irâ divinâ ſuccenſa conflagrabit. Quem fatalem Vrbis interitum multis retrò ſeculis etiam Sibyllam quandam comprobaſſe, auctor eſt Lactantius, quæ Romam interituram prædixit, & quidem judicio Dei, quod nomen ejus habuerit inviſum, & inimica juſtitiæ, alumnum veritatis populum trucidarit. Hæc omnia, quàm eleganter inter ſe conveniunt! auditores; quàm omninò nihil eſt, quod de Babylone primâ DEI Spiritus annotavit, quod nõ in myſticâ hac & Romanâ Babylone ad literam

in. l. nat. hiſt. cap. 26.

Apoc. 18. Iſa. 34. & 13. 14.

l. 1 b. de divino præmio.

terum sit expletum! Id quod adeò verum est, ut & patres non pauci, qui alioquin rerum eventu destituti, de Antichristo opiniones suas dubitanter adstruxerunt, per Babylonem hanc mysticam, Romam constanter accipiant. Vnde Tertullianus latinorum patrum antiquissimus, luculenter indicat, Babylonem apud Ioannem Romanæ urbis figuram portare, quæ & magna sit, & regno superba, & Sanctorum debellatrix. Et D. Hieronymus omnia, quæ de Babylone mysticâ scribit Ioannes in 17. cap. Apocal de Româ disertè interpretatur. Ita Augustinus Babylonem vocat primam Romam, & Romam secundam Babylonem. Idem omninò sentit Lactantius, Oecumenius & alij. Et inprimis Chrysostomus elegantissimè se declaravit, quando inquit: Quemadmodum regna illa destructa sunt, quæ ante Romanum imperium fuerunt, utpote regnum Medorum à Babylonijs, Babyloniorum à Persis, Persarum à Macedonibus, Macedonum à Romanis: Ita & regnum Romanorum ab Antichristo, & ille à CHRISTO, & postea non amplius obtine-

in l. cõt. Jud. & l. 3. adverſ. Marc.

ep. 17. ad Marcellam. 18 de civ. Dei c. 22.

obtinebit. Ita igitur omninò extra omnem dubitationis aleam est, Antichristum non alibi quàm Romæ quærendum esse; ipsis etiam Pontificijs interdum non obscurè suffragantibus. Iam, qui sunt incolæ & subditi mysticæ hujus Babylonis, sedis Antichristianæ? mercatores terræ, inquit D. Ioannes, quibus datum est emere aut vendere. Equis verò Romæ Cardinalium, quis Episcoporum est, quis sacrificulorum, quis monachorum, quis denique omnium, qui aliquo officiolo Pontifici Romano sunt obnoxij, qui non per avaritiam fictis sermonibus negotietur, uti Petrus de Antichristi ministris scripsit, qui non nundinatione planè intolerabili curiam Romanam, suasque cistas locupletet?

Fellar. lib. 3. de R. c. 3. Apoc. 13. v. 17. & 8. v. 3. 2 Pet. 2.

Quemadmodum enim Roma ab initio prædonibus fundata, avaritiâ aucta fuit: ita de ejusdem primordijs etiamnum retinet, ut omnem jam Romæ vim ac potentiam non nisi spolijs & rapinis stabilitam videamus, ut Ioannes quidam Monachus conqueritur.

Nundinationes reni Antichristiani.

ritur. Non ego referam, quanto ſtudio & curâ planè indefeſſâ auro inhient negotiatores pontificij, quàm nulla omninò ſacrificia, præter aurea, & argentea DEO offerant, ſacra ſua non niſi gemmis & auro exornata DEO placere putantes, non ſecus ac Philiſtinorum ſacerdotes olim DEVM aureis muribus placari poſſe exiſtimabant: hoc ſaltem dicam, quod omnibus eſt obvium, quantocum furto pariter & fraude tam civilibus in rebus, quàm Eccleſiaſticis, ſubditi Romani pontificis cotidiè exhauriantur. Vero enim verius eſt, Romam negotiationum tam ſpiritualium quàm corporalium receptaculum eſſe. De politicis, ut brevi dicam, quanti latrocinij eſt, quod Romanus Epiſcopus pro plenitudine poteſtatis ſuæ miniſtris Eccleſiæ teſtamentum concedere ſine ſuâ veniâ, interdixit, qui ſecus fecerint, aut qui inteſtati ſint, horum bona ad ſuam ſedem immediatè devolvit? quantæ impietatis dicam an avaritiæ, quod ad pias cauſſas teſtamento legata, pro tyrannico ſuo in omnes dominio, ſibi ſuæq; curiæ adſcribit? Et

1. Sim. 6.

hac

hac ratione jam pridem politias turbavit magnus ille mercator, divitijs totus adfluens & diffluens, qui opulentissima mundi regna & provincias omnes sibi sub patrimonij Petri specie violenter vendicat. In foro verò Ecclesiastico usq; adeò sacra cultusq; divinos omnes verũ exposuit, ut jã nihil tã splẽdidũ aut difficile sit, in reb. divinis, quin auro argentoq; in regno Pontificio comparari queat. Operæ precium non est hoc loco repetere, quanta cum avaritiâ in istis Antichristianæ monarchiæ tenebris nundinæ fuerint institutæ, quæ intercentu nummi omnium peccatorum expiationes pollicebantur, ita ut Raimund. pecunias animarum remedia vocare non erubesceret: unde postea animarũ cistarumq; spoliationes velut ex equo Trojano infinitæ prodierunt. Notissima dicã, quo astu etiam nũ aulæ pontificiæ thesauri in tantã immensitatẽ excrevcrint, ut omnes jam regũ principumq; gazas superent. Non enim vel hæreditario jure, vel virtutum præmijs, vel laborum meritis tantas sibi opes acquisivit aula Romana: sed merâ simoniâ, merâ æruscatione & latrocinio illas

compilavit. Neq; enim veriti sunt pontificij monarchæ rerum Ecclesiasticarum proventum omnem, Evangelij ministris detractum, manifesto furto sibi attribuere, omnium functionum ecclesiasticarum reditus illius anni, quo vacant ministro, ærario suo adsciscere: quin & si Episcopi proventibus & reditibus frui vellent, certâ pecuniæ summâ pro magnitudine ac modo annui proventus redimere cogebantur: ipsas quoq; vestes & sacerdotale pallium à pontifice archiepiscopus non nisi magnâ argenti copiâ recuperabat. Hinc tot & tanta pontificum æruscatorum tributa: tributa ex annatis seu vacantijs: tributa ex præventionibus, commendationibus, dispensationibus: tributa ex gratijs, exspectativis, beneficijs vacaturis: tributa ex privilegijs, bullis, sigillis, tributa ex coronatione & confirmatione Imperatorum & regum: tributa pro non obstantijs, annullationibus, absolutionibus: tributa pro laicis, pro clericis: tributa pro exemtionibus, protonotariatibus, promotionibus: tributa pro concubinarum tolerantijs: tributa ex indulgentijs pro esu carnium, pro monacho portan-

Sleid l. 4.

portante ſotulares roſtratos & tunicas nodatas; pro laico ſacrilego, pro inceſtuoſo, pro ſcortatore & adultero, pro periuro, pro homicidâ & parricidâ. Et quis omnia æruſcationum genera verbis ſaltem enumerare poſſet, quibus omnia ſcelera quantumvis grandia & dictu quoq; horribilia vili precio expiabantur: omnia verò officia Eccleſiaſtica & politica, quantumvis vilia, magno auri pondere vendebantur? haſce enim gratias & diſpenſationes pauperibus non concedi taxa cancellaria Apoſtolica apertè profitetur. Hinc omnes regnorum theſauri exhauſti: miſera quoq; plebecula his tot rapinis & latrocinijs ad extremam paupertatem redacta eſt. Teſtantur id frequentes omnium temporum querelæ: fatentur tot diverſis ætatibus hanc ob cauſam coacta concilia: loquitur inprimis omnium inſtar ſatis lacerata Gallia, quæ præter exactiones infinitas alias, ex ſolis vacantijs (uti vocant) olim, cum adhuc in flore eſſet regnum pontificium, quotannis ad novem auri tonnas (uti nos loquimur) Romanæ curiæ tributum numeravit. Quin & hæc ipſa Gallia, ſub Marti-

Hothõ. in ful. br. f. 59.

ni quinti pontificatu, cum in Saxoniâ Marcellus quidam Minorita indulgentias papales magno cum fœnore venderet, eò angustiarum pervenit, ut interdum ad usum plebis Gallicæ pecuniam æream pro argenteâ cudi necessum fuerit. Idem de omnibus Europæ partibus pari cum evidentiâ ostendi posset, quarum omnium miseriam, ex Pontificio latrocinio oriundam, considerànti mihi & tempus simul & animus deficit. Interim succrescit camera Romana, ditescunt monasteria, retia illa ad capienda laicorum bona contexta, ipsa quoq; privata Pontificum bona in tantum locupletantur, ut de Ioanne XII. (quem Ludovicus IV. publico edicto Antichristũ declaravit) Francis. Petrarcha scripserit, in ejus mortui ærario ab hæredibus reperta fuisse nõ minus vicies quinquies millena aureorum milia, seu 250. auri tontas. DEVM immortalem! quis animi tam modesti? quis tantæ patientiæ & facilitatis est, ut tanta pontificum furta & rapinas summis diris non execretur? Exhauriuntur sacra, spoliantur prophana: populantur templa, devastantur aulæ: vulgus stipem

ſtipem colligendo; ſacerdotes ſtipem ad uſus pios conferendo, ſacra ſua peragunt: Romanenſes interim negotiatores magno cum faſtu & ſplendore inter tot auri argentiq; cumulos ſuperbientes, argentariam faciunt, & velut in abominandam Scyllam aut Charybdin omnes mundi theſauros impudenter corradunt. Hanc tantam ſedis Antichriſtianæ injuriam aut avaritiam nunquam non pij & fideles omnes graviter deteſtati ſunt; & è multis alijs Marſilius Patavinus ante 274. annos non ſine inſigni animi conſternatione condemnavit, qui & urbem Romam domum negotiationis & ſpeluncam latronum apellare non dubitavit, & de incredibili iſtâ mundinatione in regno Antichriſti, ita ſcriptum reliquit: Quid, inquit, aliud ibi (Romæ) quàm Simoniacorum undiquaq; concurſus? quid aliud, quàm cauſidicorum ſtrepitus & calumniatorum inſultus, & juſtorum impulſus? ibi periclitatur innocentum juſtitia, vel in tantum differtur, ſi eam precio redimere nequeant, ut tandem exhauſti innumeris fatigati laboribus, juſtas & miſerabiles ipſorum cauſſas cogan-

1. part. defen. pac. c. 1. p. 24.

tur deſerere. Ibi namq; altè intonant leges humanæ, ſilent aut rarius reſonant divinæ doctrinæ, ibi tractatus & ſcrutinia invadendi provincias Chriſtianorum, & per armatam & violentam potentiam obtinendi & eripiendi ab his, quorum cuſtodiæ licitè ſunt commiſſæ: acquirendarum animarum nulla conſilia nec ſolicitudo &c. Hæc ille juſtiſſimè conqueritur, cui multi alij unanimi conſenſu ſuffragantur. Valdè longum foret, ſi omnes mancipiorum Pontificiorum nundinationes accenſere vellem, quas exercuerunt in vendendis ſanctorum reliquijs, in oſtendendis Apoſtolorum oſſibus, craneo Petri, caligis Andreæ, tunica CHRISTI, baculo Iacobi, lacte Mariæ, capillis Catharinæ, et ſexcentis alijs, quæ omnia ipſo ſaltem nomine execrabilem negotiationem mercatorum Romanenſium præſeferunt. Miramini, Auditores, hæc omnia tam pulcrè convenire cum notis Antichriſti: ſed vos non abs re mirari cognoſcetis, ſi, quæ de charactere Antichriſti ſubjungit Apocalypſis Ioannis, cum Pontificio chriſmate conferetis. De beſtia enim Antichriſtum notante refertur, quod

Character ſatellitum pontificiorum.

omnes

omnes pusillos & magnos, & divites, & pauperes, & liberos & servos faciat habere characterem in manu dextrâ, aut in frontibus suis. Idem omninò facit Romana ista bestia devotorijs suis, quos non nisi diabolico chrismatis asterismo insignitos pro suis agnoscit: quo characterе dignoscuntur ij, quibus solis emendi vendendi q; sacra pontificia, potestas data est. Nundinationes enim Missaticæ, quibus putida Missarum merita, & rancidæ indulgentiarum merces vendebantur, tantùm sacerdotibus concedebantur, qui ex reliqua hominum multitudine certis gradibus, certis ritibus & characteribus sequestrabantur. Nam missificatori seu sacerdoti Pontificio, post præstita ostiarij, lectoris, exorcistæ, acolythi, diaconi & subdiaconi munia, Antichristianæ beluæ character manibus q. inscribebatur, unctione factâ per execrabile illud, & multis incantationibus præparatum chrisma, quo ungebantur à pollice dextræ manus versus sinistræ digitum indicem, & à sinistro pollice versus indicem dextrum: atque sic imprimebatur character indelebilis, quem

Trid. concil. sess. 23. cap. 4.

auferri nunquam posse superbè gloriabantur. Tradebatur insuper ordinando poculum meretricis Babylonicæ, cum impiâ verborum appendice: Accipe potestatem sacrificandi Deo & celebrandi missam pro vivis & defunctis in nomine Domini. Quo Charactere insignitus referebatur jã ordinatus sacerdos in album missificatorum, hoc est, negotiatorum papalium, qui posset præ multis alijs putidissimas Pontificiæ mercaturæ merces toti mundo obtrudere. Inde factum, ut nullus omninò sacerdotum eligeretur, sine Papæ confirmatione, sicuti hoc ipsum Leo II. peculiari edicto stabilivit: qui cum antea Exarchi Ravennates Italorum Episcopos, ipsum etiam Papam confirmarent, postea electionis potestatem omnem sacro ordini adscripsit, ne quis sine illo Antichristi charactere ad mercatorum Romanensium emporia admitteretur. Quod ad illos attinet, qui publicis officijs Ecclesiæ Romanæ non erant obnoxij, hi quoq;, si feudorum, præbendarum, aut ullorum beneficiorum participes fieri volebant, characterem prius in manu dextra accipiebant, dum certâ juramenti formulâ omnes

fidei

fidei Romanæ articulos ſtipulatâ manu recipere cogebantur, eoq; fidelitatis & obedientiæ juramento præſtito, veluti infallibili charactere, Babylonicæ beluæ ſeſe obſtringebant, reges & principes, magni & puſilli, & ſummatim omnes, qui pontificiæ præbendæ deſiderio tenebantur. In fronte etiam character imprimebatur cujusvis ordinis & conditionis hominibus, in confirmatione papiſtica: ubi eodem magico chriſmate illiniebantur frontes baptiſatorum, & atquò ætatis jam progreſſorum, ut hac ipſa unctionis notâ in modum crucis factâ, ſciret baptiſatus ſe contra Satanã fortius, ſcilicet, pugnare poſſe, h.e. ſe verũ Antichriſtiani regni civem & vaſallum eſſe. Et quid verbis opus eſt? Auditores, ipſimet mihi taciti adſentiri videmini, vix inter ovum & ovum, lac & lac tantam eſſe ſimilitudinem, quanta Pontifici Romano cum hac Antichriſti notâ intercedit. Nolo equidem in re tam evidente veſtrâ benevolentiâ & favore diutius abuti: ad ea igitur quæ reſtant, progredior. Atq; hîc quidem occurrit illud, quod de numero beſtiæ ſeu Antichriſti annotavit D.

Numerus Antichristi.

Ioannes, quem dicit esse numerum hominis, & quidem sexcentorum sexaginta sex. Hic numerus ut cum Antichristo conveniat, non necesse est, ut de certâ quadam persona in individuo accipiatur; vel ut proprium quoddam nomen sit alicujus Pontificis Romani, quod exactè numerum hunc repræsentet; quorum utrumq; Iesuastri ad palliandam deploratam suam causam prætendere non verentur: sufficit totam aliquam gentem & membrum corporis Pontificij hunc in se numerum complecti: Etsi vero aliorum interpretationes de tempore, vel mortis Antichristi, vel ortus ejusdem in Ecclesia, non plane sunt reijciendæ: tamen si omninò de certo quodam nomine dicendum est, quod hunc Antichristi numerum in se contineat, (eò quod textus Evangelistæ non loquatur de numero temporis, sed nominis) valde conveniens est Irenæi explicatio, qui in voce λατεῖν & mysticum Antichristi regnum numerum q; denotari opinatur. Nam & ea ipsa vox 666. in se complectitur, & in Latio, & hujus acropoli Româ papa dominatur: quod ipsum alij non minus benè Hebræâ dictione רומית

Bellar. lib 3. de P. R. c. 10.

רומית *exprimere volunt. Neque verò obstat Bellarmini* κρησφύγετον, *quo numerum bestiæ in hisce duabus vocibus insufficientiæ arguere audet. Vocem enim* λατεῖνος *non per diphthongum* ει, *sed per vocalem* ι, *scribi adserit: & terminationem in* ת *apud Hebræos non masculi sed fœminei generis notam esse contendit: at quâ ita hîc sublatâ litera* ת *quadraginta, ibi expunctâ â diphtongo, quinque de 666. deficere subinnuit. At quis istâ sciret, Iesuitâ non monente? quasi verò hoc in quæstione sit, an* רומית *masculam personam notet, cum nemo sit, qui hoc in genere per illam vocem, certam aliquam personam intellexerit, sed potius sub ipso substantivum fœmininum aliud, Ecclesiam videlicet, ut dicatur* רומית *Romana, scilicet Ecclesia, in qua dominatur pontifex, & quam tyrannidis suæ sedem & arcem unicè elegit. Deinde verò Irenæum eruditissimum patrem, inter græcos natum atque educatum, voculæ* λατεινος *ortographiam ignorasse, summæ temeritatis est adserere. Neque enim ipsi animus fuit hoc loco ostendere, quibus literis pingatur*

veteres scripsisse ι longum per ει, vide Quintil. lib. 1. instit. cap. 7.

gatur iſta dictio, ſed quo pacto illa ad numerum Babylonicæ meretricis convenienter reduci queat, cum jam ante in ipsâ re pulcerrimam harmoniam eſſe videret. Multò minus cauſæ noſtræ quidquam detrahit, quod & multa alia vocabula eundem numerum conſtituant: ſatis eſt hanc ipſam vocem, quæ & ſedem & gentem Pontificis Romani notat, numerum hunc expreſſiſſe. Non enim propter inopiam nominum, eundem habentium numerum nominis ejus, dicimus hæc, ſed propter timorem & zelum veritatis, ut inquit Irenæus. Inanis igitur opera eſt, ut leviſſimè dicam, qua nonnulli pontificum adulatores orthodoxorum quorundam nomina ad hæc 666. violenter detorquent. Cujus vanitatis illuſtre exemplum eſt neſcio quis Guliel. Lindanus, qui ex iſtis corruptis vocubis Martin Lauter eundem myſticum numerum deducit: item Gilberdus Genebrardus quidam, qui neſcio quod Hebræum Lutheri nomen לוּתֵר idem efficere obſervavit. Quaſi verò tantæ artis eſſet depravata & tertiata nomina eorum, qui nobis ſunt inviſi, eò detorquere, ubi ad quasvis calumnias bipaten-

lib. 3. Dubitantij.

lib. ult. chronol

bipatentes fores aperiuntur. Quid enim ob sit, quòminus eadem licentiá, qua in divino Lutheri nomine abusi sunt papicolæ, ex infamis illius Papæ, Guidonis Burgundi nomine idem ostendere, qui Calixtus II. postmodum dictus, facili unius literæ T. mutatione CALIXDVS istum 666. numerum complectitur, præsertim cum hic ipse rem vitam q; Antichristi toto pontificatus sui tempore ad unguem expresserit. Hic enim Calixtus sese & ipsi Deo & divino loco positis sceleratè opposuit, quando Ecclesiam Romanam, cui præsidebat, magnam Christianorum matrem appellabat, varias idolomanias voce literis q; stabiliebat : Evangelium nunquam prædicabat : hic pontificum decreta contra Imperatorem confirmabat, & ipsius Henrici Imperatoris excommunicationem adjuvabat : hic execrabili anathematum fulmine omnibus horrorem & timorem incutiebat, atq; ita omnia exactissimè repræsentabat, quæ in Antichristi personâ consideranda esse Spiritus S. annotavit. Cum igitur τυπικῶς hæc realia Antichristi tam apprimè cum hoc Calixto congruant, non video

(si nomi-

(*si nomina pro tubitu immutare libeat*) *quî fiat, quod Antichristi numerus ad hujus pontificis* Calixti *nomen unicâ saltem literâ mutatum, non quàm aptissimè conveniat. Sed enim nobis integrum non est, in rebus tanti momenti cum numeris ludere, ut numerorum calculis* (*sicuti* Democritus *atomorum*) *audaci licentiâ ad nihil non abutamur, & ex quovis quidvis effingamus. Hæc duntaxat in gratiam Esauitarum de* Calixto *adferre libuit, quibus pudor non est, nescio quæ non absurda pro suo calumniandi pruritu ad exagitandos nos & Evangelium nostrum, excogitare.*

Neq; enim mihi in mentem venit, huic unico Calixto *Antichristi titulum adsignare: multo enim sunt illustriora & planè ἀμετάπλωτα τεκμήρια, quæ pontificem Romanum, cujuscunq; ille nominis sit, vivis Antichristi coloribus ad oculum depingunt. Horum aliqua jam bono numero recensita sunt: restat unicum* (*quantum ad institutum meum attinet*) *de quo quid Spiritus S. moneat, Auditores, quæso, ut facitis, attendite. Id verò est, quod de interitu & destru-*

Excidium regni Antichristiani.

destructione Antichristi notavit Apostolus Paulus, qui interficiendum esse dicit Antichristum spiritu oris Christi, & destruendum illustratione adventus ejus. Regnum enim Pontificium plenariæ destructioni proximum jam fatiscere & ruinas minitari in propatulo est, nulla vi, nullis armis quassatum, sed solo spiritu oris CHRISTI, *hoc est, Evangelij prædicatione, instar valentissimi arietis oppugnatum & expugnatum. Etsi enim omnibus ætatibus non defuerunt Cæsares & monarchæ, qui tyrannicum pontificis Romani jugum à cervicibus suis armis excutere ausi sunt: tamen tantam stragem edere nunquam potuerunt, omnibus suis viribus in unum congestis, quantam divini verbi prædicationem gladium illum ancipitem edidisse, nobis omnibus, quibus Evangelij prædicatio curæ est, merito gratulamur. Enervare quidem studuit robur pontificium Henricus octavus Hadriani* II. *Pontificatu, qui omnes monachorum sectas è regno suo deturbavit, & cænobia evertit. Philipp. etiã Galliarũ rex legatos papæ Bonifacij* VIII. *ad excommunicandum regem missos,*

2. Thess. 2. vers. 8.

sordi-

ſordidatos & omni dedecore infamiaq; adfectos è regno ſuo exterminari juſsit: alij aperta bella pontificibus indixerunt, quin & ipſas beſtias carceribus incluſerunt: eò usq; tamen omni ſuâ vi & potentiâ pervenire haud potuerunt, ut hanc papalis Monarchiæ machinam diſsijcerent, quæ non vi & ferro, ſed ſpiritu & verbo è fundamentis diruenda erat. Hoc igitur extremo mundi ſenio, ubi jubar lucidiſsimi illius Luciferi clarius ſplendeſcere cæpit, diſcuſsis Pōtificij ergaſtuli tenebris, virtute quidē DEI, operâ tamen laboreq; magni illius Reformatoris & Theandri LVTHERI, validiſsimi beſtiæ Tarpeiæ nervi præciſi, roboriq; pontificio omnes ſublicæ præfractæ, omnes baſes labefactatæ, omnia juga imminuta ſunt, ut jam non niſi præſentiſsimæ ruinæ Pontificatus Romani videantur, & quò proprior eſt adventus Domini, eò velocior interitus excidiumq; fatale & perpetuum regno Pontificio immineat. Ita non armis aut manu Cæſarum, ſed juxta præpotentem DEI virtutem, ſpiritu & ope LVTHERI conteri debebat belua Romana. Hic eſt, quem DEVS peſtem & pernici-

perniciem ſedi Antichriſtianæ divinitus excitavit: hic eſt angelus ille, quem per medium cæli volantem vidit D. Ioannes, habentem Evangelium æternum, & prædicantem habitantibus ſuper terram & omni tribui & linguæ & populo: cujus divinam concionem ſequitur ruina Babylonis Romæ, & cœlitus vox exauditur: cecidit cecidit Babylon civitas illa magna. A quo primum enim die D. Lutherus in ſummo Antichriſtiani regni flore fulmina ſibi divinitus ſubminiſtrata in ſedem pontificiam evibravit: tota paſſim Europa q. cœlitus tacta contremuit, & operante DOMINO, magno numero à pontificio alaſtore defecit, ut jam urbs non una at q; altera, non hæc vel illa regio, ſed integra regna & principatus ex abominabili iſtâ Babylone egreſſi veræq; Eccleſiæ cives facti, tam execrabilis tyranni Pontificis Romani plenariam internecionem deſiderent, quam junctis votis omnes toto pectore exoptamus, patienter q; ſperamus. Apoc. 14.

Profectò geſtit mihi animus hoc loco in amæniſſimum illum campum liberius excurrere, ubi ſuccedaneas illas Pontificij re-

gni ruinas præsentissimè cernere licet; cujus interitum multi sanctissimi viri prioribus seculis, veluti è speculâ præviderunt, quem nos domi nostræ, quocunq; oculos convertimus, & acie mentis penetramus, cominus intuemur. Sed enim & ipsa meclepsydræ, & papicolarum obmurmurationes invitum revocant: quorum illi nimium indulgere nolo; hisce verò breviter occurrere, vestrâ, Auditores, pace veniaq; liceat. Quid ergò primum audio? Sedes Antichristi non Roma erit, inquiunt, Sed Hierosolyma: templum Solomonis ac solium Davidis, non templum S. Petri aut sedes Apostolica. Et quis Iesuitæ isthæc adfirmanti non credat? At verò diabolus nunquam vera de suo locutus est, & qui ex patre diabolo sunt, etiam cum vero similia loquuntur, mentiuntur, Vbi enim sunt isti septem colles & decem cornua Hierosolymis, quibus sedem Antichristi describit Ioannes? Atqui Roma & septem colles habet, & sibi jam olim decem illa cornua seu regna subegit, Græciam, Asiam, Aphricam, Italiam, Hispaniam, Galliam, Britanniam, Germaniam, Poloniam, & Hungariam,

Bellar. l. 3. de pōt Rom. cap. 13.

gariam, quorum neutrum in civitate Solymorum reperiri potest. Porrò quis unquam Hierosolymam sanguine martyrum ebriam dixerit? sed Romam sanguine occisorum pro Christi nomine calere & planè suffocatam esse pueris etiam constat. Adhæc nemo Solomonis in templum Antichristum collocabit, nisi planè stupidus & fatuus sit, qui nesciat, templum illud à DEO jampridem abjectum esse, ut ita abjectum, ut instaurari, ex interdicto DEI, nunquam debeat: Antichristus autem in templo DEI sedebit, id est, in Ecclesia novi testamenti, quæ verè est DEI domus, in qua populum peculiarem & regale sacerdotium habet DOMINVS: in cujus medio Papa Romanus tyrannidem suam exercet, & insolenter dominatur. Qua de causa etiam Chrysostomus per templum DEI, in quo Antichristum sedere dicit Apostolus, non Hierosolymitanum templum, sed Ecclesiam Christi intelligendam esse, & Hieronymus non Hierosolymam sed Romam esse spiritualem Sodomam disertis verbis adserũt. Sed enim, sit sanè Roma, inquiũt, mystica illa Babylon & sedes Antichristi: quis un-

hom. 3. in 2. Thess. ep. 11. ad Algasiam.

Bellar. l. 3. de P. R. cap. 11.

quam pontificum aut episcoporum negotiationem ulli hominum in ditione Romanâ interdixit? quot emunt & vendunt inibi, qui necdum chrismate sunt inuncti, nec juramentum præstiterunt fidelitatis, nec sunt sacerdotes? nonne in ipsâ urbe Româ ubi Romanus pontifex sedem suum habet, plurimi Iudæi publicè negociantur, emunt & vendunt? cum tamen nullum habeant eorum signorum? Admodum bellè per Deum immortalem; vix dignius tali patellâ inveniatur operculum. Negotiantur Romæ Iudæi. Macte Iesuita: hoc ipso te Antichristi satellitem, soricis instar turpissimè prodis, qui tuo instinctu & adsensu, auctoritate Papæ, tantis Christiani nominis hostibus & execrandis blasphemijs fomenta suppeditas: qui in proprio sinu serpentem tam pestilentem foves, qui te tuamq; religionem satagit evertere: qui cotidiè tantos Iudæorum furores audis, adjuvas, confirmas: modò aula pontificia opibus excrescat, modò civium vestrorum bona locupletentur: modò ipsimet nulla non hæreticorum portenta in medio vestrûm patiamini. Sed quid merces ista ad nun-

ad nundinas Babylonicas? Eccui ignotus esse potest longus ille mercium catalogus à Spiritu S. in bonum publicum divulgatus? ubi post multa mercimoniorum genera, post aurum, argentum, gemmas, post margaritas, byssum, purpuram, post vinum, oleum, triticum, post oves, equos, jumenta, subijcit, in emtionis & venditionis contractum quoq; venturas animas hominum: animas videlicet tam vivorum quam defunctorum, animas jam pridem corporis carcere solutas, & irrevocabili sententia gaudijs, miserijsve æternis adjudicatas, quæ interventu certi precij per missas, indulgentias, sacrificia, non nisi à sacerdotibus redimi fingebantur à purgatorio & æterna condemnatione. Hasce nundinationes veluti indice digito notat Ioannes, quas & vaticinia & horum subsecuti eventus liquidissimè jam comprobarunt.

Apoc. 18. ver. 13.

Clara hæc sunt, & profectò clara, & ad verbum, ad syllabam, ad literam eventui jam undiquaq; respondent: quæ si pluribus argumentis, quorum adhuc multa restant, aliisq; adversariorum cothurnis, quorum etiam non pauci adferri possent, illustrare vel-

lem, profectò & ego dicendo, & vos; Auditores, auſcultando miris modis utrinq; defatigaremur. Sed quorſum opus eſt coacervatione multorum, quæ ſingula firmitate ſuâ adverſarijs etiam, quamvis invitis, adſenſum extorquere poſſunt? Qucmadmodum enim Pontificijs gnathonibus, quia non ſemel mentiti ſunt, etiamſi vero conſentanea nonnunquam dicant, non niſi ſuſpecta fides habetur: ita Chriſtiano homini, veritatis ſtudioſo, ex tot Antichriſti notis vix unam ad rerum eventum conferenti, dextrè judicantes facilimè adſtipulantur, Papam Romanum revera magnum illum Antichriſtum eſſe. Quis enim ſepticollem Antichriſti ſedem oculis contueatur, & Antichriſtum Romanum non conſpiciat? quis nundinationes papales animo complectatur, & regnum Antichriſti non agnoſcat? quis characterem illum valdè inſignem fronte dexteraq; ſacrificulorum pontificis videat, & Antichriſti ſatellites, clauſis etiam oculis palpare nequeat? quis deniq; jam fatiſcentem & nutantem Papæ Romani thronum, operante LVTHERO, fulmine divini verbi labefactatum, eminus ſaltem

ſaltem proſpiciat, & imminentem Antichriſtiani regni interitum excidiumq; divinare non auſit? Veſtra certè, Auditores humaniſſimi, frontium vultusq; tam alacris hilaritas in me converſa, bene ominari jubet, quos ipſos & Antichriſtum tacitè execrari, & ipſius penitiſſimam internecionem ſerio deſiderare, videre videor.

Et herclè macti eſtote animo, optate, quin & ſperate: erit, erit, Auditores, ubi jam quantumvis inſtauratum, probè tamen quaſſatum & enervatum regnum Antichriſtianum rudera colligere, fulcra ruderibus ſubſternere videbitis: erit, erit, ubi ſincera doctorum voce calamoq;, veluti divino tactum fulmine diſcindetur & diſſipabitur: erit, erit, ubi tandem illuſtri & glorioſo illo Salvatoris adventu penitus conteretur & abſorbebitur. Vos inſtate mecum precibus, urgete thronum divinæ majeſtatis, ſolicitate unicum illum καρδιογνώστην, ut is multorum animos illuſtret, oculos aperiat, ut Antichriſtū, ipſiusq; abominationes intimè cognoſcāt, ut ex peſtilentiſs. iſtâ Babylone ſecedant, ut

divinæ veritatis immotam firmitatem propugnare pergant, & istos tetros, horrendos, abominandos Antichristi Romani furores toto pectore devoveant & execrentur.

Apoc. 14. 8. Apoc. 18.

Dabitur & nobis, & profecto dabitur occasio exultandi & tripudiandi super interitum magni hujus regni, super eradicationem potentis hujus filij perditionis. Cecidit enim cecidit Babylon illa magna, quæ à vino iræ fornicationis suæ potavit omnes gentes: quæ facta est habitatio dæmonum, & custodia omnis spiritus immundi. Exite de illâ, Christiani: exite populi Domini: instat finalis interitus; imminet totalis abolitio: exite, ô boni: ruinam fugite, Dominum metuite, qui tantam pestilentiæ cathedram, tam prophanam Antichristi sedem, cum rege pariter & grege pro justissimo iræ suæ zelo jam judicat, & potenter judicabit.

INDEX

LOCA SS. SCRIPTU-

ræ, quæ à Papicolis in controver-

siâ de Antichristo depravari solent; & in hoc Tractatu in integrum restituuntur.

GEn. 14, vers. 18. At verò Melchisedech rex Salem, proferens panem & vinum &c. pag. 143.

49. vers. 17. Fiat Dan coluber in via &c. p. 54. seqq.

Numer. 2, vers. 25, Ad Aquilonis partem castra mea tati sunt filij Dan. p. 57.

1. Sam. 27, vers. 7. Fuit numerus dierum, quibus habitavit David in regione Philistinorum, dies & menses quatuor, p. 18.

Esa. 14. vers. 13. sedebo in monte testamenti, in lateribus Aquilonis. p. 57.

16. vers. 4. absconde fugientes & vagos ne prodas &c. p. 133. 134.

Jerem. 18. vers. 10. A Dan auditus est fremitus. p. 60. 61.

Ezech. 4. vers. 6. diem pro anno dedi tibi. p. 18. 19.

34, vers. 25. cessare faciam bestias &c. p. 151.

39. vers. 28 & scient quia egò Dominus &c. p. 152.

Daniel. 2, vers. 41. quia vidisti pedum & digitorum partem testæ figuli. p. 31.

7, vers. 8. ecce cornu aliud parvulum &c. p. 10 68

vers. 24. & 25. cornua decem ipsius regni &c

usq;

usq; ad tempus & tempora & dimidium temporis. p. 12.
8. vers. 23. consurget rex impudens facie. p. 63.
9. vers. 27. in dimidia hebdomadis deficiet hostia &c. p. 136. seqq.
11. vers. 21. & stabit in loco ejus despectus. p. 68.
22. insuper & dux fœderis. p. 80 81. 88 89.
36. faciet secundum voluntatem Rex. p 168.169.
41. introibit in terram glorioſam. p. 132.
42. & mittet manum suam in terras. p. 68. 75.
12. vers. 1. in tempore illo salvabitur populus tuus &c. p. 128.
11. à tempore, quo ablatum fuerit juge sacrificium. p. 137. 138 158.
Oseæ 3. vers. 4. dies multos sedebunt sine rege filij Israël. p. 127. 128.
Zachar. 5. vers. 6 hæc est amphora egrediens &c. p. 64.
14. vers. 3. & egredietur Dominus, prælіabitur contra gentes illas &c. pag. 157.
Malach. 1. vers. 11. ab ortu solis usq; ad occasum magnum est nomen meum in gentibus, & in omni loco sacrificatur. p. 144.
4. caput totum. pag. 118.
Ecclesiastici 48. vers. 9. Elias receptus est in turbine ignis &c. p. 117. & seqq.
2. Macchab. 2. vers. 4. erat in ipsa scriptura, quomodo tabernaculum & arcam jussit Propheta divino responso ad se facto comitari secum &c. p. 145.
Matth 24, vers. 14. &c. Et prædicabitur hoc Evangelium regni in universo orbe &c. pag. 21.
Lucæ 21. vers. 24. Jerusalem calcabitur à gentibus &c. p. 129.
Joh. 5. vers. 43. Ego veni in nomine patris mei & non recipitis me: si alius venerit in nomine suo, illum accipietis. pag. 84.
2. Thessalon. 2. vers. mysterium jam operatur iniquitatis &c. pag 34 35. seqq.

1. Johan. 2. verſ. 22. hic eſt Antichriſtus, qùi negat patrem & filium. pag. 5. 6. 7. 82.
4. verſ. 3. hic eſt Antichriſtus de quo audiſtis. p. 82
Apocalyp. 7. verſ. 4. & audivi numerum Signatorum centum quadraginta quatuor millia. p. 130.
9. verſ. 14. ſolve quatuor angelos &c. p 63. 64.
11. verſ. 3. & dabo duobus teſtibus meis &c. p. 122.
8. & corpora eorum jacebunt in plateis p. 88.
19. & opertum eſt templum Dei in cœlo, & viſa eſt arca teſtamenti ejus in templo. p. 148. 149.
12. verſ. 12. diabolus modicum tempus habet. pag. 15. 16.
13. verſ. 2. beſtia quam vidi ſimilis erat pardo &c. p. 103.
11. vidi aliam beſtiam adſcendentem &c. p. 105.
17. à verſ. 3. ad fin. cap. pag. 89. & 42. ſeqq.
20. verſ. 7. & cum conſummati fuerint mille anni &c. pag. 15. 99. 100. 154. 155.

INDEX

INDEX RERUM MEMORABILIUM; JUXTA ORDINEM ALPHABETI.

ÆRuſcationes Romanorum Pontificũ. pag. 220. 221.
Ambroſij teſtimonium de univerſali prædicatione Evangelij. 27.
Amphora impietatis Romæ. p. 65.
Angelus Apocalypticus per medium cœli volans. 26.
Anni tres cum dimidio in Apocalypſi quomodo accipiendi. 13. ſeqq.
Annus Hebræorum. 14.
Anni angelici. 15.
ἀντὶ quid ſignificet. 2.
Antichriſtus Pontificius. 6.
Antichriſtus orientalis & occidentalis. 6. 7. 163.
Antichriſtus in fine mundi revelabitur. 8.
Antichriſtus durabit uſq; ad extremum judicium. 10.
Antichriſtus non poteſt eſſe Judæus. 62.
Antichriſtus juxta nonnullos ſcriptores Pontificios colet clàm occultum quendam dæmonem. 90.
quæ opinio refutatur. 91.
Antichriſtus non eſt nomen ſingulare. 198.
Antichriſti deſcriptio Scioppiana ad Pontificem R. accommodata. 1. 2. ſeqq.
Antichriſti dominium quomodo breve ſit futurum. 15. 16.
Antichriſti orientalis & occidentalis unus idemque ortus. 29. 163.
Antichriſti præcurſor. 29.
Antichriſti revelatio. 39.
Antichriſti ſedes. 46. 209. ſeqq.

de An-

de Antichristi ortu & progressu fabulæ Scioppij. 53.
Antichristi palatium. 77.
Antichristi Papistici doctrina. 80.
Antichristi character. 111. 112.
Antichristi numerus mysticus. 114. 115.
Antichristi conatus in persequenda Ecclesia irritus. 152.
Antichristi scortatio corporalis & spiritualis. 179.
Antichristi ignis de cœlo delatus. 81. 82.
Antiochus Antichristi typus. 81. 82.
Antiochus Pontificis Romani typus. 4. 68. seqq.
Antiochus non est rex ille magnus de quo cap. 12. Dan agitur. 197.
Apadno. 76
Apocalypsis capite 7. tribum Dan omittit. 58
Apocalypsis nova cuditur. 185.
Apostoli omnibus gentibus prædicarunt Evangelium. 22. seqq.
Apostolorum divisio. 22.
Apostolorum studium in prædicando Evangelio. 23.
Apostasia apud Paulum in 2. Thessal. 2. est recessus à fide Catholica. 35.
Arca fœderis defuit in templo secundo. 147.
Arca fœderis mystica in cœlo aperta. 149.

B.

Babylon inter septem mundi miracula refertur. 215.
Babylonis & Romæ collatio. 215.
Bellarminus refutat Scioppium. 55. 155. 156.
Bencotbah & Bencochab. 84.
Bestiæ duæ ex mari & terra in Apocal. pag. 105.
Bonifacius III. Papa transtulit sedem Imperij Romani. 39.
Bonifacius III. Papa universalis Episcopi titulum sibi arrogat. 29.

C.

Caligulæ Imperatoris tyrannis. 170.
Calixtus II. Pontifex. 231.
Carolus Romam expugnavit. 52.
Canus Scriptor Pontificius de miraculis Papisticis. 99.
Castra Sanctorum. 155.
Cerinthus & Ebion Pontificis R prodromi. 5.
Character Antichristi. 111. 112. 225.
Christus non potuit sæpius se offerre hostiam. 138.
Christiano condemnato Christus ipse condemnatur. 79.
Chrysostomi testimonium de universali prædicatione Evangelij. 25.
Coloniæ Ecclesiæ primitivæ. 23.
Corniculum apud Danielem cap. 7. non est Antichristus. 10.
Cornua decem Papatus. 43.
Conjugij prohibitio in Papatu est multorum scortationum occasio. 181.
Cyrillus præses Carmelitanus cudit novam Apocalypsin. 185.

D.

Dan ubi sita sit. 61.
Dan tribus præclara. 59. 60.
Dan omittitur in Apocalypsi. 60.
Diabolus seducit gentes. 155.
Diaboli solutio locum habet in Papatu. 100.
Diaboli prælium quotidianum cum Christianis. 154.
Divisio Apostolorum. 22.
Dies incarnationis Christi salutaris & horribilis fuit diverso respectu. 120.
Dominicus Christo anteponitur. 187.

E.

Ebion & Cerinthus Pontificis R. prodromi. 5.
Ecclesia Romana tempore Apostolorum. 162.
Ecclesiæ græcæ dicterium in Pontificem R. 74.
Edom apud Danielem. cap. 12. pag. 132.
Electio fidelium. 128.
Electi non excidunt finaliter gratia Dei. 129.
Eliæ & Enochi fabula Papistica refellitur. 117. seqq. 201.
Emaus à Scioppio vocatur Nicopolis. 75.
Epistola posterior ad Thessalon. quando fuerit scripta. 38.
Evangelium omnibus gentibus prædicatum fuit. 22.
Evétus Prophetiarũ optimus est interpres. 11. 49. 168.
Excommunicationes Papisticæ. 190.
Excidium regni Antichristiani. 232. seqq.
Expeditiones ad recuperandam Hierosolymam irritæ. 30

F.

Facere quando idem sit ac sacrificare. 142.
Festum corporis Christi unde ortum. 186.
Franciscus Jesus typicus. 137.
Francisci Petrarchæ testimonium de Roma. 211.
Fridericus Barbarossa Romam expugnat. 52. à Pontifice Romano premitur. 176. pedibus conculcatur. 177.

G.

Gallia à Pontificibus expilata tudit monetam æream pro argenteâ. 222.
Galliæ tributum Romano Pontifici annuatim pensum. 221
Gentiles multi cur destituantur Evangelio. 24 25
Gothorum in Romam irruptio. 31.
Granata Hispaniæ pars ad Christianismum converti tur. 47.

Gregorij VII. Pontif. R. incantationes. 186.
Gregorij IX. Pontif. peſsimi optimum ſtatutum. 183.
Gregorij Magni vox de Antichriſto. 68.

H.

Hæbreorum menſes. 17.
Hegira Turcarum. 13.
Hieroſolymæ inſtauratio impoſsibilis. 29.
Hieronymi Savanorolæ obitus. 195.
Hora noviſsima in Scriptura quid? 16.

I.

Idololatriæ Papiſticæ & Ethnicæ collatio. 192. 193 ſeqq.
Idololatria vocatur fornicatio. 44.
Ignis Antichriſti. 188. 189. 106.
Italia quomodo Pontifici R. fuerit ſubjecta. 174. 175.
Imperium Romanum vulneratum & ſauciatum. 103. (104.
Imperatoris nomen hodie per Pontificem titulare tantùm factum eſt. 33.
Imperatores Pontifici R. reſtiterunt. 52.
Inſulæ nobis ignotæ habuerunt olim Evangelium. 23.
Johannis Apoſtoli patmus. 195.
Johannis cujuſdam Monachi dicterium in Romam. 217.
Judæus non poteſt dici Apoſtata. 63.
Judæi Romæ tolerantur, expulſis Chriſtianis. 83. 165.
Judæi ad ſeducendum faciles. 3.
Judæi ſæpè homines pro Meſsia receperunt. 84.
Judæorum converſio ante noviſsimum diem. 127.
Julius III. Pontifex Sodomita ſpurciſsimus. 180.

L.

Λαετ̄ν. 228.
Lutheri patmus. 195.
Lutherus Romam Babylonem conquaſſavit. 225.

M.

Macchabæorum liber ſecundus à quo conſcriptus, teſte ſcriptore quodam Pontificio. 145.
Mahomet abolevit feſta Chriſtianorum. 12. mutavit annos ſolares in Lunares. 13.
Mahometi excuſatio, cur nulla ederet miracula. 10.
Maozim apud Danielem eſt Miſſa Papiſtica. 19
Marci Evangeliſtæ martyrium. 195.
Marſilij Patavini querela de Roma. 223. 224.
Menſis dupliciter conſiderari poteſt. 17.
Menſes Hebræorum ibid.
Menſis apud Hebræos unde dictus. 18.
Melchior Canus ſcriptor Papiſticus de miraculis Pontificijs. 99
Miracula Papæ. 2. 96. 97. 185. ſeqq.
Miracula Papiſtica ſunt mendacia, licet verè evenerint. 97. 98.
Miraculis doctrinam Apoſtolicam confirmare pro nota Antichriſti habuit Chryſoſtomus. 97.
Miſſa cor ac anima regni Papiſtici. 93.
Miſſæ abominatio. 182.
in Miſſa occurrunt quatuor patribus noſtris ignota. 92.
in Miſſa varia quæſita ſunt pecuniarum aucupia. 92. 93.
Moab apud Danielem. 132.
Monarchiarum quatuor ſucceſsio uſque ad finem mundi. 28
Moſes Cretenſis. 84.

N.

Noviſsimus dies ignoratur. 124.
Numerus Antichriſti myſticus. 114. 115. 228. 229.
Nundinæ Romanæ. 217. 220. 221.

P.

Papatus descriptio. 42. 43.
Papatus fuit & non est. 45
Papatus nō vi corporali, sed virtute verbi cecidit. 234
Papatus per fraudulentiam introductus & propagatus. 63. seqq.
Papatus idololatria. 192.
Passio Domini sacrificium Novi Testamenti. 139.
Patrum præsidium in controversia de Antichristo. 168.
Patres in interpretandis vaticinijs Prophetarum interdum hallucinati sunt, eventu destituti. 12. 56. 168.
Paulus in 2. Thess. cap. 2. loquitur non de Antichristo typico sed vero. 37
Pauli temporibus fuerunt Antichristi prodromi. 39.
Pauli Apostoli studium in prædicando Evangelio. 23 24.
Pererij sententia de annis tribus cum dimidio. 19.
Petri & Pauli martyrium. 194.
Platinæ testimonium de Pontificum Romanorum ambitione. 4.
Plenitudo temporis apud Paulum Gal. 4. pag. 128.
Pontifex Christi adversarius & æmulus. 1.
Pontifex seducit Judæos. 3.
Pontifex suo modo negat patrem & filium. 6. 82.
Pontifex dat spiritum imagini bestiæ. 32.
Pontifex vocatur à D. Johanne meretrix, quare. 44.
Pontifex Deo & Magistratui se opponit & anteponit. 87. 170. 172. 192.
Pontifex appellatur Deus. 88.
Pontifex extollit se super omnem Deum. 170. 172.
Pontifex mutavit tempora. 103.
Pontifex facit ignem de cœlo descendere. 106. 188.
Pontifex dat Spiritum imagini bestiæ. 106. 107. 191.

Pontifex subjecit sibi Imperatorem. 107. 174. 33. 177. seqq.
Pontifex terram dividit gratuitò. 109.
Pontifex tyrannicè grassatur in confessores veritatis. 110.
Pontifex mulierum amorem non spernit. 180.
Pontifex bella facit Sanctis. 83.
Pontificis & Mahometis unus idemq; ortus. 29. 163.
Pontificis Romani superbia. 173. 174. seqq.
Pontificis rapinæ, & æruscationes. 218. seqq.
Pontificatus Romani comparatio cum Caligulæ imperio. 170. 171.
Principes Germani gaudent vocari Electores & principes Romani imperij. 34.
Principium filiorum Ammon apud Danielem. 133.
Principes cogitant de tollenda Missa. 184.
Pseudochristi. 84. 85.

Q.

Quæstiones impiæ de Papa. 169

R.

Reges decem Romani imperij fore vix credibile. 41.
Rex Aquilonis apud Danielem cur vocetur Antichristus. 58
Roma ῥώμη. 31.
Roma sedes Antichristi. 46 209. seqq.
Roma expugnata. 52
Roma à patribus vocatur Babylon. 216.
Roma in Apocalypsi cap. 17. non de imperio sed Vrbe intelligitur. 50.
Roma in Apocal. 11, 7. vocatur Sodoma & Ægyptus. 78.
Romæ Ethnicæ divini honores tributi. 213.
Romæ Ethnicæ & Papisticæ collatio. 210. seqq.
Romæ & Babylonis collatio. 215.

Romæ crucifigitur Christus. 79.
Romana Ecclesia tempore Apostolorum. 162.
Romani imperij potentia imminuenda fuit, antequam veniret Antichristus. 38.
Romanum imperium sine urbe Roma non nisi titulare est. 33.
Romana Monarchia durabit usq; ad finem mundi. 28. 38. 73.
Ruina regni Antichristiani non ferro sed verbo fieri debuit. 228.

S.

Sacerdotes propriè sic dicti non sunt in Novo Testamento. 141.
Sacrificium juge duplex in Scriptura. 138.
Scioppius contradicit Apostolo Paulo. 8. 157. 158.
Scioppius Antichristi sui descriptione inscius delineavit Rom. Pontificem. 1. 2. seqq.
Scioppius non sine calumnia Rom. Imperium confert meretrici. 41.
Scioppius seipsum refutat. 50. 100. 108. 153. 154.
Scioppius fatetur Romam hodiernam nullum habere de jure imperium in reges terræ. 51.
Scioppius Prophetæ Malachiæ, Christo, Gabrieli archangelo data opera obloquitur. 118. 119.
Scioppius est Porphyrius noster. 76.
Scioppius nomen suum cum religione mutare solet. 113.
Scioppij ruditas in Scriptura. 36.
Scioppij ruditas in historia sacra. 145.
Scioppij crassa mendacia. 36 56. 71. 72 86 94. 105. 150 imò totum Syntagma unà cum Epistola est unum mendacium.
Scioppij impia Theologia. 90.
Scioppij fraus notoria. 155.

Scioppiana interpretatio locorum. 2. Thessal. 2. pag. 34. Apocal. 17. de Antichristo. pag. 40.
Sedes Antichristi. 46.
Septem montes Romæ. 45.
Septenarius numerus rebus innovandis destinatus. 18.
Signa duo adventantis Antichristi. 20. 27. 28.
Simon Magus typus Pontificis Romani. 4.
Solomonis templum quanto labore extructum. 72.
Statua triumphalis Romæ. 213.
Stephani II. Pontificis insolentia. 175.
Summa septimi capitis Apocalyptici. 131.

T.

Tempus tempora & dimidium tempus, quid sit? 13. seqq.
Terræ sanctæ recuperatio impossibilis. 29.
Templum, in quo sessurus Antichristus. 37.
Templi vocem in Scriptura Novi Testamenti nunquam aliter, quàm de templo Hierosolymitano accipi fingunt Scioppius & Bellarminus. 36.
Testes duo Apocalyptici. 125
Totilas Gothorum rex. 31.
Tributa Pontificia variorum generum. 220.
Triginta millia deorum gentilium. 193.
Theodoreti testimonium de Apostolo Paulo. 24.
Turca parvulum cornu apud Danielem. 10. 11.
Turca ultimus hostis Christianorum. 11. 29.
Turcici imperij initium. 29.
Tyrannidis Papisticæ & Ethnicæ collatio. 194.

V.

Vrbani IV. Pontificis superstitio. 186. &c.

FINIS.

Errata; quæ inter imprimendum irrepsére; benevolus Lector ita corrigat.

In epist. dedicat. A. 3. b. lin. 6. lege de monte. A. 6. a. lin. 2. lege: Antichristi Papistici. A 7. b. lin. 18. lege: & quidem. In ipso tractatu: pag. 2. lin. 18. lege: in mundum. p. 22. lin 8. Colossenses. pag. 39. lin. 16. jaciebant. p. 46. lin. 25. putat, pro potest. p. 104. lin. 23. ἀναγάλλια. p. 115. lin. 19. florentius. p. 127. lin. 4. de Eliæ &c. p. 161. l. 22. Cæsares. p. 220. l. 1. Catalogi. p. 151. l. 13. lege 34, 25. p. 129. l. 15, lege Lucæ 21. p. 229. l. 16. lege, ipsâ

Cætera, si qua occurrunt, quisq; pro suo candore in integrum restituet.

BSB Bayerische StaatsBibliothek
MDZ Münchener DigitalisierungsZentrum Digitale Bibliothek

Balduin, Friedrich,

Diatribe theologica de Antichristo

Witteberga 1607
Polem. 150 a
urn:nbn:de:bvb:12-bsb10772181-9
VD17 12:110269F